

HLAVNÝ BANSKÝ ÚRAD

BANSKÁ ŠTIAVNICA

**SPRÁVA O ČINNOSTI
HLAVNÉHO BANSKÉHO ÚRADU
A OBVODNÝCH BANSKÝCH ÚRADOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ZA ROK 2008**

Apríl 2009

OBSAH

	Predslov	
1	Organizácia štátnej banskej správy	1
1.1	Hlavný banský úrad	1
1.2	Obvodné banské úrady.....	3
1.2.1	Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici	3
1.2.2	Obvodný banský úrad v Bratislave	3
1.2.3	Obvodný banský úrad v Košiciach.....	4
1.2.4	Obvodný banský úrad v Prievidzi	5
1.2.5	Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi	6
2	Úlohy orgánov hlavného dozoru	7
3	Činnosť orgánov hlavného dozoru v roku 2008	14
3.1	Bansko-správna činnosť	14
3.1.1	Správne úkony	14
3.1.2	Riadne a mimoriadne opravné prostriedky	15
3.1.3	Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie a správne poplatky.....	15
3.1.3.1	Úhrady	15
3.1.3.2	Správne poplatky	17
3.1.4	Aproximácia práva Európskych spoločenstiev a Európskej únie	17
3.2	Výkon hlavného dozoru	19
3.2.1	Inšpekčná činnosť	19
3.2.2	Sankcie	20
3.2.3	Vyšetovanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov	20
3.2.4	Niektoré aktuálne riešené problémy	21
3.2.5	Overovanie odbornej spôsobilosti.....	22
3.2.6	Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami	24
3.2.7	Medzinárodná spolupráca	25
3.2.8	Prednášková činnosť	25
4	Bansko-hospodársky vývoj	27
4.1	Uhlie	28
4.1.1	Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. Prievidza	28
4.1.1.1	Zásoby, výrubnosť a využitie	30
4.1.2	Baňa Dolina, a. s. Veľký Krtíš	31
4.1.3	Baňa Čáry, a. s. Čáry	33
4.2	Ropa a zemný plyn	34

4.2.1	OBÚ v Bratislave	35
4.2.1.1	Ťažba ropy a gazolínu.....	35
4.2.1.2	Ťažba zemného plynu.....	35
4.2.2	OBÚ v Košiciach	36
4.3	Rudy	37
4.3.1	OBÚ v Banskej Bystrici	37
4.3.1.1	Zabezpečovanie a likvidácia banských diel	37
4.3.1.2	Počet zamestnancov.....	38
4.3.2	OBÚ v Bratislave	39
4.3.2.1	DP Pezinok	39
4.3.2.2	DP Pezinok II	39
4.3.3	OBÚ v Košiciach	39
4.3.4	OBÚ v Spišskej Novej Vsi.....	39
4.4	Nerudné suroviny.....	40
4.4.1	OBÚ v Spišskej Novej Vsi	40
4.4.1.1	M a g n e z i t.....	40
4.4.2	OBÚ v Košiciach	40
4.4.2.1	M a g n e z i t.....	40
4.4.2.2	S o ľ.....	42
4.5	Stavebný kameň.....	43
4.5.1	OBÚ v Banskej Bystrici	43
4.5.2	OBÚ v Bratislave	43
4.5.3	OBÚ v Košiciach	44
4.5.4	OBÚ v Prievidzi	44
4.5.5	OBÚ v Spišskej Novej Vsi.....	44
4.6	Štrkopiesky a piesky	45
4.6.1	OBÚ v Banskej Bystrici	45
4.6.2	OBÚ v Bratislave.....	45
4.6.3	OBÚ v Košiciach	45
4.6.4	OBÚ v Prievidzi	46
4.6.5	OBÚ v Spišskej Novej Vsi	46
4.7	Tehliarske suroviny.....	46
4.7.1	OBÚ v Banskej Bystrici	46
4.7.2	OBÚ v Bratislave	47
4.7.3	OBÚ v Košiciach	47
4.7.4	OBÚ v Prievidzi	47
4.7.5	OBÚ v Spišskej Novej Vsi	47
4.8	Vápence a cementárske suroviny	48
4.8.1	OBÚ v Banskej Bystrici	48
4.8.2	OBÚ v Bratislave.....	48

4.8.3	OBÚ v Košiciach	49
4.9	Vápence na špeciálne účely	49
4.9.1	OBÚ v Košiciach	49
4.9.2	OBÚ v Prievidzi	49
4.10	Vápence vysoko percentné	50
4.10.1	OBÚ v Bratislave	50
4.10.2	OBÚ v Košiciach	50
4.10.3	OBÚ v Spišskej Novej Vsi	51
4.11	Ostatné suroviny	51
4.11.1	OBÚ v Banskej Bystrici	51
4.11.2	OBÚ v Bratislave	51
4.11.3	OBÚ v Košiciach	52
4.11.4	OBÚ v Prievidzi	52
4.11.5	OBÚ v Spišskej Novej Vsi	52
5	Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci	53
5.1	Vývoj pracovnej úrazovosti	53
5.1.1	Závažné pracovné úrazy a havárie	53
5.1.2	Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov	54
5.1.3	Plnenie úloh vyplývajúcich z Koncepcie BOZP v SR na roky 2008 – 2010	54
5.1.3.1	Výsledky vykonaných kontrol z pohľadu naplňovania Koncepcie BOZP organizáciami	54
5.1.3.2	Zabezpečovanie a vykonávanie kontrol	56
5.1.3.3	Vyhodnotenie poradenskej činnosti	56
5.1.4	Choroby z povolania	57
5.2	Banská technika a bezpečnosť práce	57
5.2.1	Hlbinné dobývanie	57
5.2.1.1	Bezpečnosť podzemných diel	57
5.2.1.1.1	Zvislé banské diela	58
5.2.1.1.2	Dlhé banské diela	58
5.2.1.2	Dobývanie	59
5.2.1.3	Strojné zariadenia	60
5.2.2	Povrchové dobývanie	60
5.2.2.1	Strojné zariadenia	61
5.2.2.2	Úprava	61
5.2.3	Výbušniny	62
5.2.4	Sprístupnené podzemné priestory	62
5.2.5	Osobitné zásahy do zemskej kôry	63
5.2.5.1	Obvodný banský úrad v Košiciach	63
5.2.5.2	Obvodný banský úrad v Bratislave - podzemné uskladňovanie zemného plynu	64
5.2.5.2.1	Uskladňovacia kapacita	64

5.2.5.2.2	Hermetičnosť.....	65
5.2.5.2.3	Podzemné opravy sond	66
5.2.5.2.4	Geologické práce pre osobitné zásahy do zemskej kôry.....	66
5.2.6	Ostatné činnosti vykonávané bankým spôsobom.....	66
5.2.6.1	OBÚ v Banskej Bystrici	66
5.2.6.2	OBÚ v Bratislave.....	67
5.2.6.3	OBÚ v Košiciach	68
5.2.6.4	OBÚ v Prievidzi	68
5.2.6.5	OBÚ v Spišskej Novej Vsi.....	68
5.2.7	Vyhradené technické zariadenia.....	69
5.2.7.1	Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach	69
5.2.7.2	Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení	69
5.2.7.3	Prehľad významnejších VTZ.....	69
5.3	Banská záchranná služba.....	70
6	Baníctvo a životné prostredie	72
6.1	Územné plánovanie	72
6.2	Odvaly, výsypky (haldy) a odkaliská	73
6.3	Znovuzúžitkovanie plôch.....	73
6.4	Ochrana povrchu	74

Použitá literatúra

Zoznam príloh

Zoznam obrázkov

Zoznam tabuliek

Predhovor

Začiatky baníctva na území Slovenskej republiky siahajú až do praveku. Túto skutočnosť potvrdzujú archeologické nálezy pracovných nástrojov - oválnych kamených kladív na lokalite Špania Dolina z eneolitu (medená doba). Dobývanie medených rúd na tejto lokalite začalo už v dobe bronzovej.

Z archeologických výskumov, vykonaných na lokalite Banská Štiavnica je známe, že Kelti osídlili región na prelome 3. a 2. storočia pred našim letopočtom. Dôvodom ich prieniku do štiavnickej oblasti bolo zlato a striebro. Prvý písomný údaj o ťažbe striebra v Banskej Štiavnici pochádza z listiny uhorského panovníka Ondreja II., vydané v roku 1217. V priebehu predchádzajúcich storočí nachádzalo v baníctve a hutníctve zamestnanie najviac ľudí zo všetkých priemyselných odvetví. Baníctvo napomáhalo aj rozvoju ďalších priemyselných odvetví ako hutníctva a lesníctva. Aj v súčasnosti má baníctvo na Slovensku nezastupiteľnú úlohu preto, že dopyt po primárnych surovinách v priemysle naďalej rastie.

Väčší rozvoj baníctva na Slovensku bol zaznamenaný v 13. storočí zásluhou saskkej kolonizácie, počas ktorej vznikli banské osady a banské mestá s osobitnými partikulárnymi privilégiami. Baníctvo bolo zamerané hlavne na dobývanie rúd drahých kovov, zlata a striebra, dobývanie železných rúd a dobývanie soli. Najväčší rozvoj zaznamenalo rudné baníctvo v priebehu 18. storočia za vlády cisárovnej Márie Terézie. Uhoľné baníctvo, magnezitové baníctvo a ťažba ropy a zemného plynu sa na území Slovenska začali rozvíjať oveľa neskôr. Začiatok priemyselného dobývania uhlia spadá do polovice 19. storočia a začiatok priemyselného dobývania magnezitu spadá do začiatku 20. storočia. Začiatok ťažby ropy a zemného plynu bol zaznamenaný až po roku 1918.

Už v dávnej minulosti za účelom určenia pravidiel nakladania s ložiskami nerastných surovín bolo potrebné prijať určité zásady (banské právo) a zriadiť inštitúcie (orgány banskej správy), ktoré dodržiavanie týchto zásad kontrolovali.

Začiatok banského práva siaha pravdepodobne až do obdobia Veľkomoravskej ríše. Prvé písomné zmienky sú však známe už od roku 1035, kedy za vlády kráľa Štefana I. bolo v 6. oddiele knihy II. konštitúcie vypovedané, že si nikto nesmie privlastniť kráľovské práva a majetok (regále). Za najstaršie kodifikované právo v Uhorsku sa považuje bansko-štiavnické banské právo, ktoré pochádza z konca I. polovice 13. storočia. Koncom 13. storočia vzniká aj kremnické banské právo a vo východoslovenskej oblasti koncom 15. storočia bolo kodifikované gelnické banské právo.

Snaha o zavedenie jednotnej banskej administratívy je datovaná rokom 1550, keď bol vydaný tzv. Ferdinandov banský poriadok. Tento sa však banským mestám podarilo nanútiť až v roku 1571 cisárom Maximiliánom, po pripojení doplnkov, zaručujúcich mestám ich staré slobody a práva. Ten okrem iného zaviedol novú inštitúciu – hlavný komornogrófsky úrad v Banskej Štiavnici, ktorému bol zverený dozor nad hutníctvom a mincovníctvom. Tento všeobecne záväzný banský poriadok sa nazýva aj Maximiliánovým banským poriadkom. Na území Slovenska platil až do roku 1854, kedy bol nahradený Všeobecným banským zákonom, vyhláseným cisárskym patentom č. 146. Týmto zákonom bolo zrušené dovtedajšie feudálne právo a nahradené bolo

inštitútom banskej slobody, t. j. úplnej slobody banského podnikania podliehajúce kontrole štátu. V tej dobe boli zriadené banské kapitanáty a banské komisariáty, ktoré vznikli z bývalých dištriktuálnych a substitučných banských súdov

Od roku 1934 vznikli revírne banské úrady a od 1.5.1935 banské inšpektoráty. Banské inšpektoráty a ústredný banský inšpektorát boli zriadené ako zvláštne úrady pre inšpekčnú činnosť. Banský inšpektorát bol povinný dozerať na to, aby sa uplatňovali ochranné predpisy pri banskom podnikaní, ako aj dodržiavali predpisy o pracovnom práve baníkov s verejnoprávnou povahou (napr. predpisy o osemhodinovej pracovnej dobe, o zamestnávaní mladistvých, o práci v nedeľu a pod.). Dozoru banskej inšpekcie podliehali všetky banské závody, všetky vedľajšie závody, ako aj opustené banské diela. Dozoru podliehali dokonca aj všetky zriadenia banských závodov.

Začiatkom roku 1940 bol prijatý zákon č. 15 o zriadení a pôsobnosti banských úradov, podľa ktorého prvostupňovými úradmi banskej správy boli obvodné banské úrady v Banskej Bystrici a v Spišskej Novej Vsi. Druhostupňovým úradom bolo Ministerstvo dopravy a verejných prác, rezort verejných prác, oddelenie I/5.

Postupne sa štátna banská správa reorganizovala, pričom vznikli ďalšie obvodné banské úrady v Bratislave, Prievidzi a Košiciach. Nadriadené orgány sa menili niekoľkokrát. Do roku 1945 to bolo Ministerstvo dopravy a verejných prác, do roku 1951 to bolo Povereníctvo priemyslu a obchodu, do roku 1954 Štátna ústredná banská inšpekcia. Po roku 1954 až do roku 1969 to bol Ústredný banský úrad so sídlom v Prahe. Po vzniku federálnej Československej socialistickej republiky v roku 1969 sa nadriadeným orgánom pre obvodné banské úrady stal Slovenský banský úrad so sídlom v Bratislave. Od roku 1992 to bolo Ministerstvo hospodárstva SR a od roku 1996 je to Hlavný banský úrad so sídlom v Bratislave a od 1. júna 1998 v Banskej Štiavnici.

V novodobých dejinách baníctva bol prelomovým zákon č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon), ktorý platil až do roku 1988, kedy bol nahradený súčasne platným zákonom č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon). Od roku 1991 však aj tento zákon prešiel rozsiahlou novelizáciou a bol novelizovaný dokonca 8 krát (naposledy zákonom č. 73/2009 Z.z.)

Orgány banskej správy už od svojich prvopočiatkov mali za úlohu dozerať na dodržiavanie platných banských predpisov, vydávať rôzne povolenia, koncesie a listiny, ako aj viesť evidencie o majetku, jeho zmenách a pod. Ďalej mali oprávnenia na vykonávanie rôznych prehliadok, ako aj urovnávanie sporov medzi podnikateľmi, medzi robotníkmi a zamestnávateľmi. Taktiež mali na starosti vydávanie banských predpisov, inštrukcií, smerníc a pravidiel o. i. aj v oblasti výbušnín.

Tento stručný prehľad vzniku orgánov banskej správy ako aj ich povinností nás utvrdzuje v presvedčení, že existencia orgánov banskej správy tak, ako bola potrebná už pred takmer tisíc rokmi na našom území, je potrebná aj v súčasnosti a bude potrebná aj v budúcnosti.

Oproti právam a povinnostiam vtedajších orgánov banskej správy sú zákonné kompetencie a povinnosti súčasných orgánov štátnej banskej správy neporovnateľne vyššie, ich uplatňovanie a kontrolovanie je s ohľadom na technológiu a modernizáciu

výkonu banských prác náročnejšie. Z uvedeného vyplýva, že aj pôsobenie štátnej banskej správy na banské organizácie v oblasti prevencie bezpečnosti a ochrany zdravia v baniach a lomoch je nenahraditeľná.

Cieľom predkladanej správy je podať širokej odbornej verejnosti prehľad o mnohostrannej činnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky, ako orgánov hlavného dozoru a zároveň aj o súčasnom stave a dosiahnutých výsledkoch v jednotlivých oblastiach dobývania nerastov a o základných faktoroch determinujúcich stav využívania domácej surovinovej základne. Pri zostavovaní tejto Správy o činnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky za rok 2008 (ďalej len „správa“) boli použité správy o činnosti jednotlivých obvodných banských úradov, a to Obvodného banského úradu v Bratislave, Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici, Obvodného banského úradu v Košiciach, Obvodného banského úradu v Prievidzi a Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi.

Dosiahnuté výsledky pri dobývaní nerastných surovín, ako aj výsledky vyplývajúce z činnosti orgánov hlavného dozoru sú podrobne uvedené v nasledujúcich kapitolách tejto správy.

Banská Štiavnica, apríl 2009

JUDr. Ing. Peter Kúkelčík
predseda

1 Organizácia štátnej banskej správy

Podľa § 38 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov orgánmi štátnej banskej správy sú:

- a) Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, ako ústredný orgán štátnej banskej správy,
- b) Hlavný banký úrad, s postavením národného orgánu štátnej banskej správy Slovenskej republiky.
- c) obvodné banké úrady, a to
 1. Obvodný banký úrad v Bratislave,
 2. Obvodný banký úrad v Banskej Bystrici,
 3. Obvodný banký úrad v Košiciach,
 4. Obvodný banký úrad v Prievidzi,
 5. Obvodný banký úrad v Spišskej Novej Vsi.

Obvody pôsobnosti obvodných bankých úradov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Hlavný banký úrad je rozpočtová organizácia so sídlom v Banskej Štiavnici. Na čele Hlavného bankého úradu je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva minister hospodárstva Slovenskej republiky. Hlavnému bankému úradu sú podriadené obvodné banké úrady. Hlavný banký úrad zabezpečuje osobné a vecné potreby obvodných bankých úradov. Na čele obvodného bankého úradu je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva predseda Hlavného bankého úradu.

1.1 Hlavný banký úrad

<i>Sídlo:</i>	Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica
<i>Forma:</i>	Rozpočtová organizácia, organizačne začlenená do štruktúry Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, v odbore energetickej a surovínovej politiky, ktorá je podľa zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe, v znení neskorších predpisov služobným úradom.
<i>Kontakt:</i>	telefón: 045/ 678 22 22, 045/ 678 22 66, fax: 045/ 678 22 88, e-mail: hbu@hbu.sk
<i>Predseda:</i>	JUDr. Ing. Peter Kúkelčík
<i>Zamestnanci:</i>	
Ing. Erich Veselényi	vedúci kancelárie predsedu

Sekretariát

Bc. Renáta Stračinová referent

Oddelenie ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín

Ing. Ivan Sýkora vedúci oddelenia
Ing. Milan Durbák ústredný banký inšpektor
Ing. Milan Ferenc ústredný banký inšpektor
Ing. Jozef Gemela ústredný banký inšpektor
Ing. Ján Ihring ústredný banký inšpektor
Mgr. Ing. Martin Lutonský ústredný banký inšpektor
Mária Palovičová referent od

Oddelenie banskej bezpečnosti

Ing. Ľubomír Nedeljak poverený zastupovaním vedúceho oddelenia
do 15.4.2008
Ing. Vladimír Tejbus, CSc. vedúci oddelenia od 15.4.2008
Ing. Marián Budinský ústredný banký inšpektor
Ing. Vladimír Garaj ústredný banký inšpektor
Ing. Dušan Habala ústredný banký inšpektor
Daniela Dulgerová referent do 30.11.2008

Aproximácia práva

Mgr. Ing. Vladimír Nárožný ústredný banký inšpektor

Osobný úrad

Ing. Alena Sombathyová vedúca osobného úradu
Dana Fábryová samostatný referent

Oddelenie ekonomiky

Ing. Erich Veselényi poverený zastupovaním vedúceho oddelenia do
1.5.2008
Ing. Dana Dodeková vedúca oddelenia ekonomiky od 1.5.2008
Renáta Oravcová samostatný referent
Henrieta Páleníková samostatný referent

Pomocný a obslužný personál

Alexander Kottila
Mária Hartmannová

1.2 Obvodné banské úrady

1.2.1 Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici

Sídlo: 9. mája č. 2, 975 90 Banská Bystrica

Kontakt: telefón: 048/ 414 29 56; 414 29 41
fax: 048/ 414 29 56; 414 29 41
e-mail: obubb@mail.t-com.sk

Predseda: Ing. Vladimír Bubelíny

Zamestnanci:

Ekonomicko - prevádzkový referát

Tatiana Schwarzová	samostatný referent
Janka Golianová	referent

Oddelenie ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín

Mgr. Ing. Ľuboš Bohuš	vedúci oddelenia
Ing. Ivan Balkovic	obvodný banský inšpektor
Ing. Miroslav Pastorek	obvodný banský inšpektor
Ing. Norbert Hudec	obvodný banský inšpektor do 31.12.2008
Ing. Lucia Piliarová	obvodný banský inšpektor od 1.10.2008

Oddelenie banskej bezpečnosti

Ing. Ľubomír Nedeljak	vedúci oddelenia
Ing. Dušan Moravčík	obvodný banský inšpektor
Ing. Miroslav Mozga	obvodný banský inšpektor

Pomocný a obslužný personál

Viera Glončáková
Johana Bohúňová

1.2.2 Obvodný banský úrad v Bratislave

Sídlo: Prievozská 30, 821 05 Bratislava

Kontakt: telefón:
02/ 5341 73 36 – predseda úradu
02/ 5341 73 09 – sekretariát, spojovateľka
02/ 5341 65 38 – vedúci oddelenia ochrany
a využívania nerastných su-
rovín a výbušnín
02/ 5341 50 62 – ekonomicko-prev. referát

fax: 02/ 5341 73 00
e-mail: obuba@obuba.sk

Predseda : Ing. Miroslav Vilček

Zamestnanci :

Ekonomicko - prevádzkový referát

Eva Černá	samostatný referent
Judita Gulyášová	referent

Oddelenie ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín

Ing. Pavel Gašparík	vedúci oddelenia
Ing. Rút Máziková	obvodný banský inšpektor
Ing. Michal Berenčík	obvodný banský inšpektor
Ing. Marta Völpelová	obvodný banský inšpektor

Oddelenie banskej bezpečnosti

RNDr. Peter Mikula	vedúci oddelenia
Ing. Klára Hricová	obvodný banský inšpektor
Ing. Peter Kušnirák	obvodný banský inšpektor od 1.10.2008
Ing. Albert Škarvan	obvodný banský inšpektor

Pomocný a obslužný personál

Marek Garaj

1.2.3 Obvodný banský úrad v Košiciach

Sídlo: Timonova č. 23, 040 01 Košice

Kontakt: telefón: 055/ 625 03 55, 055/ 729 65 06
fax: 055/ 729 65 05
e-mail: obuke@isternet.sk

Predseda: Ing. Dušan Čellár - do 22.2.2008
JUDr. Ing. Ivan Krajník – poverený riadením
úradu od 25.2.2008
JUDr. Ing. Ivan Krajník – od 1.4.2008

Zamestnanci:

Ekonomicko - prevádzkový referát

Katarína Krausová	samostatný referent
Darina Zákutná	referent

Oddelenie ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín

Mgr. Ing. Ivan Krajník	vedúci oddelenia do 24.2.2008
Ing. Juraj Mihalík	poverený zastupovaním vedúceho oddelenia
Ing. Jana Korfantová	obvodný banký inšpektor
Ing. Vladimír Levkanič	obvodný banký inšpektor
Ing. Vladimír Lukačín	obvodný banký inšpektor od 16.6.2008

Oddelenie banskej bezpečnosti

Ing. Ondrej Behúň	vedúci oddelenia
Ing. Vladimír Tejbus, CSc.	obvodný banký inšpektor do 15.4.2008
Ing. Lucia Sciranková, PhD.	obvodný banký inšpektor od 12.5.2008
Ing. Marek Forrai	obvodný banký inšpektor od 1.10.2008

Pomocný a obslužný personál

Jozef Seman
Katarína Horváthová

1.2.4 Obvodný banký úrad v Prievidzi

Sídlo: Matice slovenskej 10, 971 22 Prievidza

Kontakt: telefón: 046/ 542 20 05
fax: 046/ 542 20 05
e-mail: obupd@obupd.sk

Predseda: Ing. Bohuš Sliacky

Zamestnanci:

Ekonomicko - prevádzkový referát

Mária Považanová	samostatný referent
Daniela Širáňová	referent

Oddelenie ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín

Ing. Vladimír Čuma	vedúci oddelenia
Ing. Ivan Bíreš	obvodný banký inšpektor
Ing. Tatiana Šilhavá Ďurinová	obvodný banký inšpektor od 1.6.2008
Ing. Lýdia Chribiková	obvodný banký inšpektor
Ing. Mário Mokó, PhD.	obvodný banký inšpektor

Oddelenie banskej bezpečnosti

Ing. Sidónia Hanková	vedúci oddelenia
Ing. Štefan Medlík	obvodný bankský inšpektor do 30.09.2008
Ing. Bohumil Néč	obvodný bankský inšpektor
Ing. Ľubomír Smutný	obvodný bankský inšpektor od 1.10.2008

Pomocný a obslužný personál

Eva Svitková

1.2.5 Obvodný bankský úrad v Spišskej Novej Vsi

Sídlo: Markušovská cesta 1, 052 80 Spišská Nová Ves

Kontakt: telefón: 053/ 442 52 56
fax: 053/ 442 55 68
e-mail: obusnv@obusnv.sk

Predseda: Ing. Antonín Baffi

Zamestnanci:

Sídlo:

Ekonomicko - prevádzkový referát

Klaudia Fifíková	samostatný referent
Anna Borzová	referent

Oddelenie ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín

Ing. Michal Kapusta	vedúci oddelenia
Ing. Zuzana Pažitná	obvodný bankský inšpektor do 15.03.2008
Ing. Milan Bencko	obvodný bankský inšpektor
Ing. Mária Hamráčková	obvodný bankský inšpektor od 15.4.2008
Ing. Viliam Hosa	obvodný bankský inšpektor od 26.05.2008

Oddelenie banskej bezpečnosti

Ing. Vincent Spišák	vedúci oddelenia
Ing. Jozef Holák	obvodný bankský inšpektor

Pomocný a obslužný personál

Ľubomír Majerčák
Jana Granecová

2 Úlohy orgánov hlavného dozoru

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady vykonávajú hlavný dozor nad dodržiavaním zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a predpisov vydaných na ich základe a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výučbu strelmajstrov, technických vedúcich odstrelcov, odpaľovačov ohňostrojov, pyrotechnikov a predavačov pyrotechnických výrobkov, ako aj výrobu a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť technických zariadení, požiarnu ochranu v podzemí a pracovné podmienky, v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom a pri výrobe a používaní a tranzite výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce. Okrem toho:

Hlavný banský úrad plní úlohy hlavného dozoru orgánov štátnej banskej správy, riadi činnosť obvodných banských úradov a rozhoduje o odvolaniach proti ich rozhodnutiam. Môže preniesť výkon hlavného dozoru u niektorých organizácií v obvode pôsobnosti jedného obvodného banského úradu na iný obvodný banský úrad, alebo poveriť obvodného banského inšpektora jedného úradu plnením úloh hlavného dozoru na inom obvodnom banskom úrade.

Pri výkone hlavného dozoru Hlavný banský úrad:

- ukladá opatrenia na zabezpečenie racionálneho využívania ložísk nerastov a na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky a za tým účelom organizuje, riadi a vykonáva osobitné preverky,
- vykonáva preverky pracovísk, činností a technických zariadení a pritom zisťuje, ako obvodné banské úrady plnia povinnosti vyplývajúce pre ne zo zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“), zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon SNR č. 51/1988 Zb.“) a predpisov vydaných na ich základe,
- dáva súhlas na zriadenie, prípadne nariaďuje zriadenie hlavných banských záchranných staníc a obvodných banských záchranných staníc, určuje ich sídla a vymedzuje ich pôsobnosť, schvaľuje ich služobné poriadky, určuje podmienky na ustanovenie do funkcií a preveruje odbornú spôsobilosť ich vedúcich zamestnancov a dozerá na stav, organizáciu a vybavenie hlavných a obvodných banských záchranných staníc; môže tiež vzhľadom na povahu prác a ich rizikovosť a s prihliadnutím na miestne podmienky nariaďiť, aby organizácia pri činnosti vykonávanej banským spôsobom zabezpečila banskú záchrannú službu,
- v súvislosti s plnením úloh pri výkone hlavného dozoru vykonáva prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontroluje, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce

z banského zákona, zákona SNR č. 51/1988 Zb. a predpisov vydaných na ich základe ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výrobu výbušnín a používanie výbušnín na trhacie a ohňostrojové práce, skladovanie a evidenciu pyrotechnických výrobkov u výrobcu, dovozcu a predajcu, tranzit výbušnín, ako aj z iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí,

- nariaďuje odstrániť zistené závady a nedostatky,
- na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky je oprávnený nariadiť nevyhnutné opatrenia,
- pri zistení závad, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďuje zastavenie prevádzky organizácie, alebo jej časti, prípadne technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad,
- vedie súhrnnú evidenciu dobývacích priestorov a ich zmien,
- určuje podmienky používania vybraných banských strojov, zariadení, prístrojov a pomôcok, ktoré sú určenými výrobkami podľa osobitného predpisu, 3c) a povoľuje používanie vybraných banských strojov, zariadení, prístrojov a pomôcok, ktoré nie sú určenými výrobkami podľa osobitného predpisu, 3c) pri banskej činnosti, činnosti vykonávanej banským spôsobom a iných činnostiach upravených týmto zákonom,
- schvaľuje typy dopravníkových pásov a plastické hmoty na ich použitie v podzemí,
- posudzuje odbornú spôsobilosť pracovníkov v rozsahu ustanovenom banským zákonom, zákonom 51/1988 Zb. a predpismi vydanými na ich základe a vydáva týmto pracovníkom príslušné osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií alebo im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odníma,
- vydáva a odníma poverenie na výučbu strelmajstrov, technických vedúcich odstrelcov, odpaľovačov ohňostrojov, pyrotechnikov a predavačov pyrotechnických výrobkov, schvaľuje učebné texty na ich výučbu a vydáva skúšobné poriadky,
- vydáva povolenia na tranzitnú prepravu výbušnín a pyrotechnických výrobkov, ak výbušnina alebo pyrotechnický výrobok prechádza štátnu hranicu, vrátane povolenia na vývoz výbušnín zo Slovenskej republiky do tretích krajín, alebo na dovoz výbušnín z tretích krajín na územie Slovenskej republiky,
- vedie evidenciu organizácií podľa § 33 ods. 6 zákona SNR č. 51/1988 Zb.,
- zabezpečuje medzinárodnú výmenu informácií s príslušnými orgánmi štátnej banskej správy členských štátov a Európskou komisiou,
- vypracúva každoročne súhrnnú záverečnú správu o činnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov najneskôr k 30. aprílu nasledujúceho roka a túto verejne sprístupní a oznámi zverejnenie záverečnej správy Európskej komisii,

- oznamuje Európskej komisii diskriminačné konanie tretích krajín pri udeľovaní a používaní povolenia na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov, ak ho o to organizácia požiada, alebo ak sa o diskriminácii dozvie,
- povoľuje používanie výbušniny alebo pomôcky, ak sa majú používať v podzemí,
- koná o sťažnosti proti postupu obvodného banského úradu v konaní o prevod dobývacieho priestoru na inú organizáciu podľa osobitného predpisu,
- rozhoduje v prípade pochybností, či ide o vybrané banské zariadenie, ktoré nie je určeným výrobkom,
- povoľuje používať vybrané banské zariadenie, ktoré nie je určeným výrobkom,
- určuje organizáciu alebo znalca na vyhotovovanie odborného posudku podľa § 8c ods. 6 písm. a) a b),
- nariaduje overovaciu prevádzku vybraného banského zariadenia, ktoré nie je určeným výrobkom,
- dáva predchádzajúci súhlas na zmenu na vybranom banskom zariadení, ktoré nie je určeným výrobkom, ktorá by mohla mať vplyv na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky,
- je odvolacím správnym orgánom vo veciach vyvlastňovania podľa § 41a tohto zákona,
- plní úlohy orgánu dohľadu podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pri činnostiach podľa zákona SNR č. 51/1988 Zb.

Podľa § 23 zákona č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov Hlavný banský úrad

- rozhoduje po prerokovaní s ministerstvom v prípade pochybnosti, či ide o ťažobný odpad, na ktorý sa vzťahuje tento zákon,
- rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam obvodných banských úradov vydaným podľa tohto zákona a
- je orgánom štátneho dozoru podľa § 26 tohto zákona.

Podľa § 37g ods. 1 zákona č. 163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov Hlavný banský úrad:

- spolupracuje s centrom, Slovenskou obchodnou inšpekciou, Úradom verejného zdravotníctva, Slovenskou inšpekciou životného prostredia, Národným inšpektorátom práce a colnými orgánmi,
- prostredníctvom Hlavného banského úradu obvodné banské úrady predkladajú ministerstvu hospodárstva súhrnnú správu o výsledkoch vykonaných kontrol, uložených nápravných opatreniach a pokutách raz za päť rokov. Prvú správu predloží do 31. marca 2010,

- prostredníctvom Hlavného banského úradu obvodné banské úrady zasielajú centru dostupné informácie, či sa prostredníctvom vynucovacích a monitorovacích činností nezistilo možné riziko registrovaných látok pre zdravie ľudí alebo životné prostredie a
- je odvolacím orgánom vo veciach, v ktorých rozhodli v prvom stupni obvodné banské úrady.

Obvodné banské úrady pri výkone hlavného dozoru:

- vykonávajú prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontrolujú, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce z banského zákona, tohto zákona a predpisov vydaných na ich základe, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výrobu výbušnín a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, skladovanie a evidenciu pyrotechnických výrobkov u výrobcu, dovozcu a predajcu, ako aj z iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí,
- zisťujú na mieste stav, príčiny a následky závažných pracovných úrazov v organizáciách, pri ktorých nastala smrť, došlo k strate orgánu alebo jeho funkčnosti; ďalej zisťujú na mieste stav, príčiny a následky závažného ohrozenia bezpečnosti prevádzky v organizácii alebo celospoločenského záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- nariaďujú odstrániť zistené závady a nedostatky. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky sú oprávnené nariaďovať nevyhnutné opatrenia. Ak zistia závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďujú zastavenie prevádzky organizácie alebo jej časti, prípadne ich technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad,
- sú povinné bez zbytočného odkladu preskúmať odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce podľa osobitného predpisu,
- dozerajú na stav, vybavenie a činnosť banskej záchranej služby a preverujú odbornú spôsobilosť jej vedúcich pracovníkov s výnimkou pracovníkov hlavných banských záchranných staníc a obvodných banských záchranných staníc,
- dozerajú, či organizácie riadne vedú evidenciu a registráciu pracovných úrazov a vyhodnocujú zdroje a príčiny úrazovosti,
- preverujú, či organizácia vykonávajúca banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom je spôsobilá vykonávať skúšky a revízie, montovať, opravovať vyhradené technické zariadenia slúžiace na vykonávanie banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, vydávajú jej príslušné povolenie, prípadne jej toto povolenie odnímajú,
- kontrolujú vykonávanie prehliadok a skúšok technických zariadení,

- preverujú skúškami u pracovníkov znalosť predpisov uvedených v písmene a), ktorú títo pracovníci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzujú odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon vybraných funkcií a vydávajú im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odnímajú,
- plnia úlohy orgánu zodpovedného za posudzovanie odpadov z ťažobného priemyslu umiestnených na odvaloch, odkaliskách alebo iných úložiskách hmôt,
- určujú, menia alebo zrušujú chránené ložiskové územia a dobývacie priestory a vedú ich evidenciu, vydávajú predchádzajúce rozhodnutie na zmluvný prevod dobývacieho priestoru,
- povoľujú otváрку, prípravu a dobývanie výhradných ložísk a v určených prípadoch vyhľadávanie a ložiskový geologický prieskum výhradných ložísk bankskými dielami; pred zastavením prevádzky v bankských dielach a lomoch povoľujú ich zabezpečenie alebo likvidáciu hlavných bankských diel a lomov, predlžujú platnosť povolení banskej činnosti, povoľujú bankské diela a bankské stavby pod povrchom vrátane stavieb na povrchu bezprostredne slúžiacich ich prevádzke, a to ťažné veže, jamové budovy, strojovne ťažných strojov, ventilátorovne a bankské stavby slúžiace otváрке, príprave a dobývaniu výhradného ložiska a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním v lomoch a skrývkach v hraniciach vymedzených čiarou skutočne vykonanej skrývky alebo vykonávanej ťažby, pokiaľ sa nevykonala rekultivácia pozemku a ich užívanie, zmeny a odstránenie,
- určujú nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk, ak by otvárkou, prípravou a dobývaním bola ohrozená prevádzka alebo využitie výhradného ložiska v dobývacom priestore inej organizácie,
- nariaďujú, ak je to z hľadiska bezpečnosti prevádzky nevyhnutné, aby časť výhradného ložiska v dobývacom priestore jednej organizácie vydobyla iná organizácia, alebo ak je potrebné, aby si organizácia zriadila bankské dielo v dobývacom priestore inej organizácie; rovnako postupujú, ak je nevyhnutné spoločné užívanie bankských diel a zariadení,
- povoľujú dobývanie ložísk nevyhradených nerastov, ako aj zabezpečenie bankských diel a lomov a likvidáciu hlavných bankských diel a lomov, bankské stavby slúžiace dobývaniu ložiska nevyhradeného nerastu a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním vrátane umiestnenia stavby, ich užívanie, zmeny a odstránenie, v lomoch v hraniciach územia vymedzeného v rozhodnutí o využití územia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu, ak sa nevykonala rekultivácia pozemku,
- vydávajú záväzné stanovisko na povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území a chránenom území pre osobitné zásahy do zemskej kôry a k rozhodnutiu o využití bankských diel, bankských stavieb a lomov na iné účely po trvalom zastavení prevádzky v bankských dielach a lomoch,
- nariaďujú vyhotovenie alebo doplnenie bankomeračskej a geologickej dokumentácie, ak chýbajú, sú neúplné alebo ak sú v nich závady,

- povoľujú sprístupňovanie banských diel a starých banských diel pre muzeálne a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave, osobitné zásahy do zemskej kôry a zabezpečenie alebo likvidáciu starých banských diel,
- povoľujú trhacie práce a ohňostrojné práce, predlžujú platnosť rozhodnutí o povolení trhacích prác a ohňostrojných prác,
- povoľujú umiestnenie, stavbu a užívanie zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín v prípadoch a za podmienok ustanovených § 31 a 32 zákona SNR č. 51/1988 Zb.,
- vedú evidenciu organizácií, ktorým vydali povolenie na vykonávanie trhacích alebo ohňostrojných prác, povolenie na odber výbušnín a povolenie na užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín,
- vydávajú , menia a zrušujú banské oprávnenia a vedú banský register,
- povoľujú odber výbušnín,
- v rámci inšpekčnej činnosti preverujú podania fyzických osôb a právnických osôb, ktoré upozorňujú na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov uvedených v § 39 ods. 1 zákona SNR č. 51/1988 Zb. organizáciami, pri vykonávaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, alebo inej činnosti upravenej týmto zákonom,
- vykonávajú správu úhrad za dobývacie priestory, úhrad za nerasty vydobyté z výhradných ložísk a úhrad za uskladňovanie plynov, alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch,
- plnia ďalšie úlohy vyplývajúce pre ne z banského zákona, zákona SNR č. 51/1988 Zb. a iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
- vykonávajú štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 24 zákona č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov obvodný banský úrad:

- rozhoduje o povolení výnimky z niektorých ustanovení tohto zákona,
- rozhoduje o zaradení úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, do zodpovedajúcej kategórie,
- schvaľuje plán nakladania a jeho zmeny,
- povoľuje zriadenie, užívanie, zmeny a uzavretie úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti,
- prijíma oznámenia a správy prevádzkovateľov a nariaďuje potrebné opatrenia týkajúce sa úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a zabezpečí vypracovanie znaleckého posudku týkajúceho sa takéhoto odvalu a odkaliska,
- vydáva súhlas s uzavretím úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a nariaďuje vykonanie potrebných opatrení na takomto odvale a odkalisku po jeho uzavretí,

- prijíma oznámenie prevádzkovateľa o vytvorení osobitného účtu na odvádzanie účelovej finančnej rezervy pre úložisko, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, každoročne kontroluje výšku odvedených prostriedkov a vydáva súhlas na čerpanie prostriedkov z tohto účtu,
- informuje ministerstvo o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že prevádzka
- úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, ktoré sú úložiskom kategórie A, alebo závažná havária vzniknutá na takomto odvale alebo odkalisku môže mať významný cezhraničný vplyv,
- poskytuje potrebné údaje do informačného systému,
- je orgánom štátneho dozoru,
- ukladá pokuty,
- plní ďalšie úlohy vo veciach nakladania s ťažobným odpadom podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Podľa § 37g ods. 2 zákona č. 163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov obvodné banské úrady:

- kontrolujú v rozsahu osobitného predpisu dodržiavanie ustanovení tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na základe tohto zákona a osobitného predpisu,
- určujú podmienky a lehoty na vykonanie nápravy, ak zistia pri kontrole nedostatky pri uvádzaní látok, látok obsiahnutých v prípravkoch alebo látok obsiahnutých vo výrobkoch alebo ich používaní podľa tohto zákona, právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a osobitného predpisu,
- ukladajú nápravné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu v oblasti používania látok, látok obsiahnutých v prípravkoch alebo látok obsiahnutých vo výrobkoch; ak hrozí poškodenie zdravia alebo životného prostredia, alebo ak k nim už došlo, môže nariadiť zneškodnenie nebezpečnej látky alebo nebezpečného prípravku alebo nebezpečného výrobku na náklady ich vlastníka, prípadne držiteľa, ak nie je známy vlastník a ukladajú pokuty a
- udržiavajú systém kontrol a iných činností primerane k okolnostiam podľa osobitného predpisu.

3 Činnosť orgánov hlavného dozoru v roku 2008

Obvodné banské úrady, ako orgány hlavného dozoru v roku 2008 zamerali svoju činnosť v súlade so zákonnými kompetenciami okrem iného na činnosť organizácií pri využívaní 863 ložísk nerastov, z ktorých je 558 výhradných ložísk a 305 ložísk nevyhradených nerastov. Členenie ložísk v jednotlivých obvodoch pôsobnosti obvodných banských úradov je podrobnejšie uvedené v prílohe č. 23.

3.1 Bansko-správna činnosť

3.1.1 Správne úkony

O rozsahu činnosti orgánov hlavného dozoru hlavnou mierou vypovedá počet správnych úkonov realizovaných v hodnotenom roku. V roku 2008 bolo celkom vykázaných 33 014 správnych úkonov. Z toho na Hlavnom banskom úrade 8 572 (v roku 2007 - 5 007) a na obvodných banských úradoch 24 442 (v roku 2007 - 13 863). Uvedené údaje nie sú priamo porovnateľné s údajmi za predchádzajúce roky a to z dôvodu zmeny metodiky posudzovania a evidovania správnych úkonov, ako aj nerovnakého prístupu k vykazovaniu správnych úkonov na jednotlivých úradoch, ale pritom objektívne poukazujú na stále narastajúce zaťaženie úradov bez adekvátneho personálneho posilnenia. Takmer dvojnásobný nárast správnych úkonov na obvodných banských úradoch je však faktom, ktorý vyplýva z nárastu administratívnych úkonov vyplývajúcich z nárastu kompetencií úradov na základe prijatia nových predpisov (najmä transformácia smerníc EÚ), resp. noviel existujúcich predpisov. Na úradoch bolo vykonaných aj 4 075 správnych úkonov v oblasti výberových konaní, ekonomiky a zamestnaneckého charakteru. V prílohe č. 24 je uvedený podrobnejší prehľad správnych úkonov v členení podľa jednotlivých orgánov hlavného dozoru ako aj podľa jednotlivých druhov nerastov, s ktorými tieto správne úkony súviseli.

Členenie správnych úkonov orgánov hlavného dozoru podľa oblasti kompetencií, v ktorých boli realizované je v prílohe č. 25. Boli to najmä tieto oblasti: racionálne využívanie a ochrana ložísk a iné úkony súvisiace s ochranou ložísk a ich racionálnym využívaním, bezpečnosť práce a prevádzky, povoľovanie banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom, povoľovanie odberu výbušnín, trhacích prác a ohňostrojných prác a skladov výbušnín, vydanie a odnímania osvedčení o odbornej spôsobilosti, vydávanie resp. odnímanie banských oprávnení pre fyzické osoby a právnické osoby, povoľovanie projektovať a vyrábať vyhradené technické zariadenia a vybrané banské zariadenia a účasť na kontrolách a ich skúškach, povoľovanie výnimiek z bezpečnostných predpisov a STN, správa úhrad za vydobyté nerasty a dobývacie priestory, tvorba banských predpisov a pripomienkovanie všeobecne záväzných právnych predpisov a STN. V neposlednom rade je to aj poradenská činnosť, realizovanie výberových konaní, úkony vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru a výkonu práce vo verejnom záujme, vo vzťahu k štátnemu rozpočtu a k Európskej únii a medzinárodným organizáciám.

3.1.2 Riadne a mimoriadne opravné prostriedky

V hodnotenom období roku 2008 bolo zaznamenaných 34 riadnych opravných prostriedkov odvolaní proti rozhodnutiam obvodných bankských úradov. Z celkového počtu napadnutých rozhodnutí Hlavný bankský úrad potvrdil 16 rozhodnutí, pričom odvolania zamietol ako neodôvodnené (SEHRING BRATISLAVA, s. r. o. Bratislava, Ing. Renáta Mišúthová a Ing. Roman Mišútha, obaja bytom Ivana Bukovčana 14, Bratislava, LOMY SV, s.r.o. Snina, R+S Company s.r.o. Žilina, Smreková 22, 010 07 Žilina, Ťažiar s.r.o., Sliach, Elena Kučavíková, Bytča, Poľnohospodárske družstvo Podlužany, Obec Ruskov, Ján Krausko, Anton Mjartan, Ing. Krausková, Marta Skorulská, Mgr. Sharifiová, Ľubica Krausková, Ján Krausko), 3 napadnuté rozhodnutia zmenil a uviedol do súladu s platnými právnymi predpismi, pričom odvolania zamietol (KSR-Kameňolomy SR, s.r.o., Zvolen, KERKOSAND spol. s r.o., Šajdíkove Humence, Ján Oravec Bratislava), 7 rozhodnutí zrušil a vec vrátil na nové rozhodnutie pre procesné pochybenia prvostupňových obvodných bankských úradov (Obec Bara, Obec Vinné, Vladimír Jurčík, Terchová, Ján Tlacháč, Terchová, Radovan Dávidík, Terchová a Miroslav Maruna, Terchová, Ing. Eduard Gavalec, Závada), 3 rozhodnutia zrušil pre nedodržanie objektívnych lehôt a nezákonnosť (HBP, a. s. Prievidza, TUBAU, a. s. Bratislava, Dinas Banská Belá, a. s. v konkuze) a o 5 odvolaniach v roku 2008 nerozhodol (JUDr. Štefan Straka – Rozmin, s.r.o. Rožňava, Združenie urbárikov Markušovce, Ing. Ľubomír Henkeľ, Bratislava 2x, Kameňolom Liptovské Kľačany).

Bolo zaznamenaných päť mimoriadnych opravných prostriedkov: 1 preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania (rozhodnutie OBÚ v Bratislave o nariadení obnovy konania), 2 konania o proteste prokurátora (rozhodnutie OBÚ v Bratislave o povolení zmeny č. 1 dobývania ložiska nevyhradeného nerastu v k. ú. Čakany a rozhodnutie HBÚ č. 46-704/2008 zo 17.3.2008, ktorým HBÚ zamietol odvolanie LOMY SV s.r.o. Snina proti R OBÚ v Košiciach č. 998-3113/2007-IV z 12.11.2007 o povolení banskej činnosti v DP Okružná - Borovník) a 2 preskúmania rozhodnutí Hlavného bankského úradu v spojitosti s rozhodnutiami obvodných bankských úradov krajskými súdmi (kauzy: Miroslav Greško - BIELOSTAV, Tajov, Jozef Jančok – SAVARNA Červenica Dubník).

Pozitívny stav, resp. pozitívny vývoj v oblasti mimoriadnych opravných prostriedkov oproti predchádzajúcim rokom bol docielený systematickou riadiacou činnosťou (periodické porady predsedov OBÚ SR a oddelenia ochrany a využívania nerastných surovín a výbušnín a oddelenia banskej bezpečnosti na HBÚ), ako aj pravidelnou konzultačnou činnosťou predsedu HBÚ na jednotlivých obvodných bankských úradoch na úrovni predsedu OBÚ a vedúcich oddelení OBÚ.

3.1.3 Úhrady za dobývacie priestory, úhrady za vydobyté nerasty a uskladňovanie a správne poplatky

3.1.3.1 Úhrady

Obvodné bankské úrady, ako správcovia úhrad za dobývacie priestory, vydobyté nerasty a za uskladňovanie plynov a kvapalín, zabezpečili odvod financií do štátneho rozpočtu, environmentálneho fondu a do rozpočtu obcí. V roku 2008 bolo evidovaných

celkom 381 dobývacích priestorov, u ktorých vznikla zákonná povinnosť platenia úhrad. Obvodné banské úrady v postavení správcu úhrad za dobývacie priestory a vydobyté nerasty priamo u vybraných platcov vykonávali kontroly, pričom overovali správnosť výšky vypočítaných, ako aj uhradených platieb. V prípadoch zistenia nesprávneho výpočtu, oneskoreného zaplatenia, alebo nezaplatenia úhrad nedoplatky vymáhali zákonnými prostriedkami.

Prehľad výšky príjmu do štátneho rozpočtu a rozpočtu obcí za dobývacie priestory za uplynulé štyri roky v príslušnej výške a členení je zrejmý z tabuľky č. 1.

Príjmy z úhrad za dobývacie priestory [Sk]						
<i>Rok</i>	<i>OBÚ BB</i>	<i>OBÚ BA</i>	<i>OBÚ KE</i>	<i>OBÚ PD</i>	<i>OBÚ SNV</i>	<i>Spolu [Sk]</i>
2004	540 000	1 505 000	1 105 000	775 000	255 000	4 180 000
2005	540 000	1 490 000	1 124 990	785 000	270 000	4 209 990
2006	545 000	1 500 000	1 009 990	795 000	260 000	4 109 990
2007	565 000	1 525 000	1 020 000	795 000	345 000	4 250 000
2008	2 160 000	5 660 000	4 020 000	3 080 000	1 301 000	16 221 000
Spolu	4 350 000	11 680 000	8 279 980	6 230 000	2 431 000	32 970 980

Tabuľka č. 1: Prehľad príjmu do štátneho rozpočtu a rozpočtu obcí z úhrad za dobývacie priestory (v Sk)

Nárast výšky príjmu z úhrad za dobývacie priestory oproti predchádzajúcim rokom bol spôsobený zmenou výšky úhrady, ktorá vzrástla z 5 000 Sk na 20 000 Sk za 1 km².

Výška úhrad za vydobyté nerasty a za uskladnenie plynov a kvapalín podľa jednotlivých obvodných banských úradov je v tabuľke č. 2 a v tabuľke č. 3.

Príjmy z úhrad za vydobyté nerasty [Sk]						
<i>Rok</i>	<i>OBÚ BB</i>	<i>OBÚ BA</i>	<i>OBÚ KE</i>	<i>OBÚ PD</i>	<i>OBÚ SNV</i>	<i>Spolu [Sk]</i>
2004	2 586 804	16 053 631	10 529 556	18 144 105	11 730 023	59 044 119
2005	2 586 804	37 869 252	13 142 824	11 367 292	10 050 759	75 016 931
2006	3 028 886	38 054 710	13 921 511	11 925 410	18 024 356	84 954 873
2007	3 203 210	94 127 603	14 828 024	16 296 556	16 680 687	145 136 080
2008	3 743 576	25 977 490	19 969 517	15 463 902	16 697 559	81 852 044
Spolu	15 149 280	212 082 686	72 391 432	73 197 265	73 183 384	446 004 047

Tabuľka č. 2: Prehľad príjmu do štátneho rozpočtu a do environmentálneho fondu z úhrad za vydobyté nerasty (v Sk)

Príjmy z úhrad za uskladňovanie plynov a kvapalín [Sk] (v pôsobnosti OBÚ v Bratislave)					
<i>Rok</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>Spolu</i>
Úhrada	30 771 724	27 628 647	37 238 483	28 080 795	123 719 649

Tabuľka č. 3: Prehľad príjmu do štátneho rozpočtu a do environmentálneho fondu z úhrad za uskladňovanie plynov (v Sk)

3.1.3.2 Správne poplatky

V roku 2008 vyberali banké úrady správne poplatky podľa zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v platnom znení. Spoplatňované boli najmä úkony uvedené v sadzobníku správnych poplatkov v položkách č. 172, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 180, 186, 193 ako aj v položke č. 9. V roku 2008 boli vybraté správne poplatky vo výške 921 870 Sk, z toho prevodom na účet vo výške 86 320 Sk.

3.1.4 Aproximácia práva Európskych spoločenstiev a Európskej únie

V rámci činnosti Hlavného bankého úradu v oblasti aproximácie práva Európskych spoločenstiev a Európskej únie sa Hlavný banký úrad a obvodné banké úrady zapojili do príprav niektorých predpisov a dokumentov, ktorými sa preberajú niektoré právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie.

1. Návrh zákona o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákomom sa preberá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES (Ú.v. EÚ L 102, 11.4.2006).

V priebehu celého roka 2008 sa vykonávali práce na transpozícii uvedenej smernice do národnej legislatívy, pod gestorstvom Ministerstva životného prostredia SR. Transpozičný zákon nadobudol účinnosť 15.12.2008.

2. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákomom sa preberá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12. decembra 2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality (Ú.v. EÚ L 372, 27.12.2006) a Smernica Európskeho parlamentu a Rady

2006/7/ES z 15. februára 2006 o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS (Ú. v. EÚ L 64/37, 4.3.2006).

Hlavný banský úrad podal pripomienky zásadného charakteru k pripravovanej novele, najmä v oblasti inštitúcie banských vôd, ktoré boli Ministerstvom životného prostredia SR akceptované.

3. *Návrh zákona o výbušninách, pyrotechnických výrobkoch a munícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov*

Zákonom sa preberá Smernica Komisie 2008/43/ES zo 4. apríla 2008, ktorou sa v súlade so smernicou Rady 93/15/EHS zriaďuje systém na identifikáciu a sledovateľnosť výbušnín na civilné použitie.

Hlavný banský úrad v súčinnosti s Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom vnútra SR vypracoval a pripravil podstatnú časť navrhovaného zákona.

4. *NATURA 2000*

Základom pre vytvorenie sústavy NATURA 2000 sú tri právne normy EÚ:

- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive),
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive),
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 1999/ES z 29. marca 1999 o chove voľne žijúcich živočíchov v zoologických záhradách;

Ich transpozícia do národnej legislatívy sa vykonala okrem iného aj zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho novelou, ku ktorej Hlavný banský úrad prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky podal zásadné pripomienky, akceptované Ministerstvom životného prostredia SR pri rozporovom konaní.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia a
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Smernice kladú dôraz na to, aby výber území NATURA 2000 bol vykonávaný na základe vedeckých podkladov (komplexných údajov o rozšírení a stave populácií jed-

notlivých rastlinných a živočíšnych druhov, údajov o rozlohe a zachovalosti biotopov). Výsledná sústava by mala zahŕňať najhodnotnejšie územia bez ohľadu na vlastnícke vzťahy či súčasné hospodárske využívanie.

NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevyklučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Hlavný banský úrad v uplynulom období sledoval najmä legislatívny a administratívno-technický proces, ktorým celá oblasť NATURA 2000 prechádza na úrovni inštitúcií Európskej únie (príprava usmernení Európskej komisie k problematike neenergetických ťažobných činností versus NATURA 2000). Tunajší úrad poskytol Ministerstvu životného prostredia SR praktické príklady symbiózy ťažobnej činnosti a ochrany prírody, pri ktorých sa v ťažobných priestoroch vytvárajú vhodné podmienky pre život a ochranu vodných živočíchov, vodomilných rastlín a vtákov. Niektoré z týchto príkladov boli zahrnuté do textu pripravovaného usmernenia.

5. Príprava podkladov za oblasť výkonu hlavného dozoru pre správu, ktorú podáva Slovenská republika

Hlavný banský úrad sa podieľal na príprave podkladov za oblasť výkonu hlavného dozoru, pre správu, ktorú podáva Slovenská republika podľa článkov 9, 15 a 25 Smernice Európskeho Parlamentu a Rady č.2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu, o systéme udeľovania povolení na výkon odborných činností fyzických osôb.

3.2 Výkon hlavného dozoru

Komentár k činnosti banských úradov pri výkone hlavného dozoru je v tejto správe členený podľa štruktúry úloh, ktoré vyplývajú orgánom hlavného dozoru zo všeobecne záväzných právnych predpisov a ktoré sú uvedené v kapitole 2.

3.2.1 Inšpekčná činnosť

Jedným z hlavných nástrojov, ktorým orgány hlavného dozoru vykonávajú svoje povinnosti a právomoci priamo na jednotlivých dozorovaných lokalitách sú inšpekcie, ktorými banské úrady preverujú dodržiavanie predpisov.

Inšpekčná činnosť bola zameraná najmä na ochranu a využívanie ložísk nerastov, ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a používanie výbušnín na trhacie práce, dodržiavanie technologických postupov pri raziacich a dobývacích prácach. V hodnotenom období úrady v rámci inšpekčnej činnosti venovali pozornosť overeniu odbornej spôsobilosti organizácii pri vydávaní oprávnení na činnosť na technických zariadeniach.

Pozornosť sa ďalej venovala kontrole dodržiavania ustanovení Nariadenia vlády č. 50/2002 Z.z. o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a o úhrade za uskladňovanie plynov alebo kvapalín, ako aj správnosti výpočtu priznanej výšky úhrad.

V roku 2008 bolo vykonaných celkovo 1 057 inšpekcií, čo je v porovnaní s rokom 2007 menej o 86 inšpekcií. Príčinou tohto stavu v roku 2008 bolo jednoznačne nedostatočné personálne obsadenie úradov banskými inšpektormi a nárast administratívnych úkonov. Pokiaľ však ide o počet dozorných úkonov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky (BOZPaBP), podľa Správy o stave v oblasti BZP za rok 2008 sa oproti roku 2007 (1 310) zvýšil počet týchto dozorných úkonov na 1 561 v roku 2008, čo je viac takmer o 20 %.

Na výslednom počte inšpekcií sa podpísal hlavne výrazný pokles inšpekcií vykonaných na uhlí (pokles zo 191 inšpekcií v roku 2007 na 99 v roku 2008). Oproti tomu došlo k zvýšeniu počtu inšpekcií na rudách a štrkopieskoch (nárast o takmer 110 %, resp. až o 40 %).

Ako bolo konštatované v spomínanej Správe o stave v oblasti BOZP za rok 2008, najzávažnejším zistením z inšpekčnej činnosti je výrazný pokles znalostí zamestnancov dozorovaných organizácií z predpisov na zaistenie BOZP, ako aj ich klesajúca odbornosť a kvalifikácia. Tento stav priamo súvisí s postavením celého rezortu v našej spoločnosti a systému stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania, z ktorého štúdium baníctva v postate vymizlo.

Podrobné členenie inšpekcií podľa jednotlivých obvodných banských úradov ako aj druhu nerastov je uvedené v prílohe č. 26.

3.2.2 Sankcie

Sankčné právomoci pri zistených porušeníh banských predpisov pri vykonávaných prehliadkach, ako aj pri vyšetrowaní príčin pracovných úrazov a havárií boli uplatnené aj v roku 2008, a to v celkovej výške 3 366 300 Sk. Zamestnancom bolo v blokovom konaní uložené 47 pokút vo výške 35 800 Sk a v správnom konaní 7 pokút vo výške 49 500 Sk. Organizáciám bolo uložených 30 pokút v celkovej sume 3 281 000 Sk. V porovnaní s rokom 2007 bol zaznamenaný pokles uložených pokút o 1 069 700 Sk, čo vyplýva hlavne zo zníženého počtu pokút uložených organizáciám zo 60 v roku 2007 na 30 v roku 2008.

Najviac pokút bolo uložených za porušenie bezpečnostných predpisov pri banskej činnosti, za porušovanie technologickej disciplíny, za vykonávanie činnosti bez povolenia, oprávnenia či osvedčenia a v rámci správy úhrad.

Podrobnejšie členenie na oblasti podľa druhu nerastov ťažených organizáciami je uvedené v prílohe č. 27.

3.2.3 Vyšetrowanie príčin havárií a závažných pracovných úrazov

V roku 2008 vyšetrowali obvodné banské úrady príčiny 24 závažných pracovných úrazov a 1 haváriu, ku ktorým došlo v priebehu roka. Oproti roku 2007, kedy bolo vyšetrowaných 36 závažných pracovných úrazov, teda došlo k poklesu o 1/3. Pri vyšet-

rovaní závažných pracovných úrazov a havárií boli vyhotovené podrobné zápisnice z vyšetrovania, ako aj odborné posudky o výsledkoch vyšetrovania. V priebehu vyšetrovania vedúci vyšetrovania už na základe predbežných zistení na mieste nariaďovali vykonanie nevyhnutných opatrení na odstránenie nedostatkov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky. Na základe výsledkov vyšetrovania boli prijaté opatrenia na zabránenie vzniku obdobných úrazov alebo havárií. Okrem samotného vyšetrovania príčin závažných pracovných úrazov a havárií sa obvodné banské úrady, ako aj Hlavný banský úrad zaoberali hláseniami aj ostatných pracovných úrazov za účelom vysledovania príčin ich vzniku ako aj efektívnosti opatrení nariadených organizáciami na zamedzenie možnosti ich opakovania.

V prílohe č. 29 sú uvedené počty úrazov v členení podľa jednotlivých druhov ťažených nerastov za posledných 5 rokov. Analýza samotnej pracovnej úrazovosti je uvedená v kapitole 5.

3.2.4 Niektoré aktuálne riešené problémy

V roku 2008 boli **Obvodným banským úradom v Banskej Bystrici** riešené najmä problémy súvisiace s vykonávaním banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom v subdodávke (živnostníci, spoločnosti), či v súvislosti so zánikom oprávnení na dobývanie výhradných ložísk.

Pri vykonávaní prehliadok v organizáciách vykonávajúcich banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom, vykonávanie ktorých je možné len na základe banského oprávnenia, bolo zisťované, že takéto práce v subdodávke vykonávajú živnostníci, alebo iné spoločnosti. Obvodný banský úrad vyžadoval dôsledné plnenie platných právnych predpisov vo vzťahu k banskému oprávneniu, oprávneniu na podnikanie v iných činnostiach (napr. trhacie práce), povolenia na odber výbušnín a vo vzťahu k ustanoveniam upravujúcim výkon činnosti cudzou organizáciou.

V roku 2008 v dôsledku právnych skutočností uvedených v ustanovení § 27 ods. 13 písm. a) i b) banského zákona zaniklo niekoľkým spoločnostiam oprávnenie na dobývanie výhradných ložísk. V takýchto prípadoch začal obvodný banský úrad konať o prevod dobývacích priestorov inej organizácii.

V súvislosti s vykonávaním trhacích prác v intraviláne mesta Banská Bystrica – razením podzemných diel pre kanalizačný zberač bola riešená problematika súvisiaca s vykonávaním trhacích prác v podzemí v blízkosti povrchu.

V roku 2008 **Obvodný banský úrad v Bratislave** riešil aplikáciu právnych predpisov súvisiacich s ochrannými a bezpečnostnými pásmami v okolí sond používaných pri osobitných zásahoch do zemskej kôry – podzemných zásobníkov zemného plynu. V danej oblasti sa problém dotýkal optimálnych ochranných a bezpečnostných pásiem v okolí sond využívaných na utrúcanie tekutých zložiek z úpravy uskladňovaného zemného plynu vo vhodných prírodných horninových štruktúrach.

Obvodný banský úrad v Košiciach v priebehu roka 2008 o. i. konal vo veci návrhu organizácie Kremnica Gold, s.r.o. na určenie dobývacieho priestoru Košice V na

dobývanie výhradného ložiska U – Mo rúd na lokalite Jahodná, čo vzbudilo záujem médií. Situácia sa okolo tejto veci relatívne upokojila po vydaní rozhodnutia úradom o zastavení konania v tejto veci. Konanie bolo zastavené z dôvodu, že organizácia nedoplnila svoje podanie na základe výzvy úradu. V súčasnosti na tejto lokalite sa pokračuje vo vykonávaní ložiskového geologického prieskumu v určenom prieskumnom území organizáciou Ludovika Energy, s.r.o. Banská Bystrica.

V obvode pôsobnosti **Obvodného banského úradu v Prievidzi** bolo v organizácii HBP a.s., –ŤÚ Handlová uvedené do trvalej prevádzky degazačné zariadenie umiestnené v podzemí na Východnej šachte, ktoré zabezpečovalo odsávanie metánu z oblastí razených banských diel v ťažobnom úseku Handlová, ktoré bolo v roku 2007, po vyhodnotení skúšobnej prevádzky, uvedené do trvalej prevádzky. V degazačnej stanici bola umiestnená jedna výveva. Pre druhú vývevu bolo pripravené miesto s možnosťou jej napojenia. Odsávaný plyn z vrtov a z razených banských diel je vedený kovovým potrubím do degazačnej stanice a z nej je vedený do výdušnej vetracej šachty.

Vývoj a výrobu niektorých nových typov banskej techniky, vykonáva organizácia HBP, a. s. Banská mechanizácia a elektrifikácia, o. z. Nováky. Vykonáva aj opravy, údržbu a úpravy mechanizovaných výstuží, kombajnov, závesných lokomotív a iných banských zariadení.

V roku 2008 bol zástupca **Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi** menovaný do poradnej komisie predsedu Hlavného banského úradu na kontrolu postupu vyšetrovania mimoriadnej udalosti zo dňa 16.11.2006 v Hornonitrianskych baniach, a.s. Prievidza. Zástupca Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi bol taktiež menovaný do pracovnej skupiny na prehodnotenie a redukciu počtu evidovaných výhradných ložísk nerudných surovín.

V pôsobnosti úradu v priebehu roka 2008 vznikli dve mimoriadne situácie v lokalite Nová Štôľňa, kedy došlo k náhlemu a neočakávanému vytečeniu nahromadenej vody v tomto banskom diele.

Koncom roka 2008 sa veľmi nepriaznivo odzrkadlila finančná kríza a neskôr aj hospodárska kríza vo viacerých spoločnostiach vykonávajúcich banskú činnosť v úradnom obvode Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi. Išlo najmä o spoločnosti SMZ, a.s. Jelšava a Slovmag, a.s. Lubeník, ktoré podnikajú v oblasti dobývania a spracovania magnezitu. U týchto spoločností došlo k rapidnému poklesu odbytu výrobkov, čo museli riešiť obmedzovaním výroby a v tejto súvislosti aj prepúšťaním svojich zamestnancov. V roku 2008 bol vyhlásený konkurz na spoločnosť Siderit, s.r.o. Nižná Slaná pre dlhodobú platobnú neschopnosť uhrádzať platby za plyn a elektrickú energiu.

3.2.5 Overovanie odbornej spôsobilosti

Obvodné banské úrady pri výkone hlavného dozoru v sledovanom období

- preverujú skúškami u zamestnancov znalosť príslušných predpisov, ktorú títo zamestnanci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzujú odbornú

spôsobilosť zamestnancov na výkon vybraných funkcií a vydávajú im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odnímajú. V danom prípade sa ide o skúšky, resp. preskúšania na funkcie vedúci bane, vedúci lomu, vedúci zamestnanec určený na riadenie inej banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom, projektant, bezpečnostný technik, vedúci likvidácie havárie, strelmajster, zamestnanec určený na riadenie montáže, prevádzky a údržby elektrických zariadení, hlavný bankský merač, bankský merač, strojník ťažných strojov a pod.,

- preverujú odbornú spôsobilosť fyzických osôb na vykonávanie skúšok, revízií, projektovania, montáže, opráv vyhradených technických zariadení alebo obsluhy vyhradených tlakových zariadení – kotlov používaných pri banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom a vydávajú im o tom osvedčenie, prípadne im za zistené porušovanie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach toto osvedčenie odnímajú,
- v ustanovených prípadoch preverujú predpoklady fyzických osôb a právnických osôb na projektovanie, montáž, opravy revízie a skúšky vyhradených technických zariadení používaných pri banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankským spôsobom a vydávajú im k tomu príslušné oprávnenie, prípadne im za zistené porušovanie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach toto oprávnenie odnímajú.

V sledovanom období Obvodný bankský úrad v Banskej Bystrici na základe úspešného overenia odbornej spôsobilosti vydal resp. predĺžil platnosť 11 osvedčení o odbornej spôsobilosti na účely vykonávania určených funkcií a 28 osvedčení strelmajstrov.

V roku 2008 OBÚ v Bratislave po overení odbornej spôsobilosti podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z.z. vydal 50 osvedčení na výkon funkcií pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom. Súčasne po opätovnom preskúšaní predĺžil platnosť 4 osvedčení na výkon funkcií pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom.

Podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z.z. Obvodný bankský úrad v Košiciach v roku 2008 vydal 33 osvedčení zamestnancom organizácií, ktorí sa úspešne podrobili skúškam podľa cit. predpisu. Osvedčenia boli vydané prevažne na funkciu projektant a na funkciu vedúci zamestnanec po uplynutí predpísanej 10-ročnej lehoty. Úrad na základe úspešne vykonanej skúšky podľa príslušných predpisov vydal jedno osvedčenie s odbornosťou revízny technik vyhradených zdvíhacích zariadení. Na základe osobitných žiadostí organizácií úrad vydal žiadateľom celkom päť oprávnení na projektovanie, opravy, údržbu a revízie na vyhradených technických zariadeniach.

V roku 2008 OBÚ v Prievidzi vydal spolu 42 osvedčení. Z celkového počtu bolo vydaných 36 osvedčení o odbornej spôsobilosti podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z.z., 2 oprávnenia pre vykonávanie montáže, údržby a opravy VEZ a na výrobu rozvádzačov nízkeho napätia pre organizácie, 3 oprávnenia na revízie a skúšky VEZ pre fyzické osoby a 1 oprávnenie bolo vydané podľa iných bankských predpisov.

Na Obvodnom banskom úrade v Spišskej Novej Vsi bola v roku 2008 overená odborná spôsobilosť podľa vyhlášky MH SR č. 208/1993 Z. z. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom pred komisiou obvodného bankského úradu u 27 žiadateľov. Úrad ďalej vydal 19 nových osvedčení odborností strelmajstrov a 3 osvedčenia revízných technikov plynových zariadení.

3.2.6 Spolupráca s inými orgánmi a organizáciami

Orgány hlavného dozoru pri plnení úloh vyplývajúcich z kompetencií spolupracujú s ďalšími orgánmi štátnej a miestnej správy. Pri riešení problematiky ložísk nerastných surovín, posudzovania vplyvov na životné prostredie s orgánmi životného prostredia. Pri vyšetrovaní príčin smrteľných pracovných úrazov a pracovných úrazov, pri ktorých došlo k ťažkej ujme na zdraví úzko spolupracuje s Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu. V oblasti uskladňovania a predaja pyrotechnických výrobkov so Slovenskou obchodnou inšpekciou. Pri príprave predpisov upravujúcich vykonávanie banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce so Slovenskou bankskou komorou, Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre vŕtacie a trhacie práce a Slovenským združením výrobcov kameniva, V oblasti zvyšovania kvalifikácie bankských inšpektorov s Právnickou fakultou UPJŠ Košice. Pri riešení problematiky technických problémov dobývania, smerovania baníctva a pri výuke študentov v baníckych odboroch s Fakultou BERG, Technickej univerzity Košice. Pri riešení problematiky územného plánovania v súvislosti s využívaním s obcami a vyššími územnými celkami. V budúcnosti je nutné dosiahnuť výrazné zvýšenie súčinnosti a tým aj efektívnosti novo pripravovaných právnych úprav v oblasti bezpečnosti práce. V súlade so zákonom č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov Hlavný bankský úrad a obvodné bankské úrady v úzkej súčinnosti so Slovenskou inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky sa aktívne zúčastňujú na vykonávaní koordinovaných kontrol na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v podnikoch, na ktoré sa vzťahuje tento zákon. V oblasti technickej normalizácie Hlavný bankský úrad spolupracuje so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN) pri preberaní technických noriem z európskych noriem podľa požiadaviek SÚTN. Najväčšie zastúpenie posudzovaných noriem majú normy z oblasti elektrických inštalácií a zariadení.

Zástupca Hlavného bankského úradu je členom stálej pracovnej skupiny pre bezpečnosť práce v baniach v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci Európskej Komisie. Stála pracovná skupina sa zaoberá otázkami týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v baniach. Okrem iného vypracováva pripomienky ku Komisiou navrhutej legislatíve, ktorá môže mať významný dopad na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v baniach a inom ťažobnom priemysle. Vytvorenie stálej pracovnej skupiny si vyžiadalo výnimočné postavenie baní z pohľadu špecifických pracovných podmienok, rizík, častej zmeny pracovných podmienok, nebezpečenstva výbuchov, zaplynovania, požiarov a pod.

Hlavný bankský úrad v súčinnosti s obvodnými bankskými úradmi aktívne spolupracovali na novelizácii bankského zákona a zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej

činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov. Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady sa v priebehu roka aktívne zúčastňovali tvorby zákona o odpadoch z ťažobného priemyslu, ktorého gestorom je Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a tvorby zákona o výbušninách, pyrotechnických výrobkoch a munícii, ktorého gestorom je Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky.

3.2.7 Medzinárodná spolupráca

Spolupráca nadviazaná hlavne v informačnej oblasti s OBÚ Ostrava a Technickou univerzitou - Vysokou školou baníckou v Ostrave naďalej pokračuje. Naďalej sa úspešne rozvíjajú vzťahy so zástupcami štátnej banskej správy Maďarskej, Českej a Poľskej republiky. Tieto vzťahy sa realizujú na základe vzájomných výmenných stretnutí, seminárov, konferencií a sympózií. V roku 2008 boli uskutočnené odborné konzultácie v Poľskej republike z príležitosti konania svetového baníckeho kongresu. Zástupcovia Hlavného banského úradu sa zúčastnili stretnutia vedúcich predstaviteľov štátnej banskej správy štátov Európskej únie v Slovinsku.

3.2.8 Prednášková činnosť

Prednášková činnosť je sústredená do rôznych foriem školení a kurzov, kde inšpektori banských úradov prednášajú problematiku banských predpisov hlavne predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a bezpečnosti prevádzky. Je zrejmé, že takáto forma je prijateľná pre zainteresovaný okruh záujemcov, pretože prináša prehľad o najnovších poznatkoch v uvedených oblastiach. V roku 2008 sa konalo viacero podujatí zameraných na uvedenú činnosť ako regionálneho, tak aj celoslovenského charakteru.

Zamestnanci Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici sa v roku 2008 podieľali na prednáškovej činnosti organizovanej Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vŕtacie práce Banská Bystrica na strelmajstrovských kurzoch a na kurzoch technických vedúcich odstrelcov.

Na školení odborných zamestnancov bezpečnosti práce, ktoré bolo organizované univerzálnou školiacou organizáciou UNIŠKO spol. s r.o. Banská Bystrica bola vykonaná prednášková činnosť s názvom „Pôsobnosť dozoru štátnej banskej správy vo vzťahu k inšpekcii práce“. Prednášky boli zamerané najmä na bezpečnosť práce a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom a na aplikáciu banských predpisov.

Základná organizácia Slovenskej baníckej spoločnosti pri Obvodnom banskom úrade v Košiciach usporiadala tradičný odborný seminár s názvom „Novely banských predpisov a ich aplikácia pri výkone hlavného dozoru“ s miestom uskutočnenia v Starom Smokovci. Seminár opätovne mal mimoriadny úspech a od účastníkov bolo vyslovené, aby sa v organizovaní seminárov tohto druhu pokračovalo. Tento seminár bol

zorganizovaný v spolupráci so Základnou organizáciou Slovenskej baníckej spoločnosti pri Obvodnom banskom úrade v Spišskej Novej Vsi a Hlavným banským úradom. Bol uskutočnený v mesiaci jún 2008 s celoslovenskou účasťou.

Predseda úradu a inšpektori úradu sa prezentovali na konferenciách usporiadaných Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vŕtacie práce a Slovenským združením výrobcov kameniva.

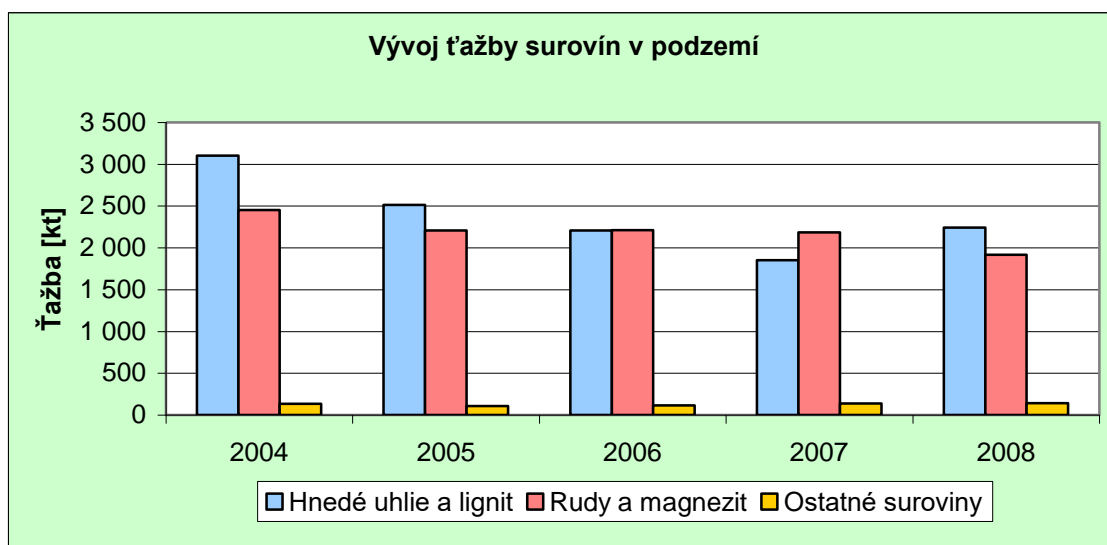
V roku 2008 v rámci tradičnej spolupráce s Technickou univerzitou v Košiciach, fakultou BERG bolo vykonaných niekoľko odborných prednášok pre poslucháčov posledných ročníkov baníckych odborov, najmä z oblasti platných banských a bezpečnostných predpisov.

V roku 2008 Obvodný banský úrad v Prievidzi vykonával v rámci spolupráce s organizáciou HBP, a.s. výučbu uchádzačov o strelmajstrovské oprávnenie. Bolo vydaných 16 strelmajstrovských oprávnení. Dňa 24.09.2008 zabezpečil tento úrad, prostredníctvom svojich zamestnancov prednášku o BOZP, odprezentovanú na „*Aktíve bezpečnosti práce v organizácii HBP, a.s., za roky 2006-2008*“, ktorý sa konal v Rekreačnom stredisku HBP, a.s. Púšť. Publikačná činnosť nebola.

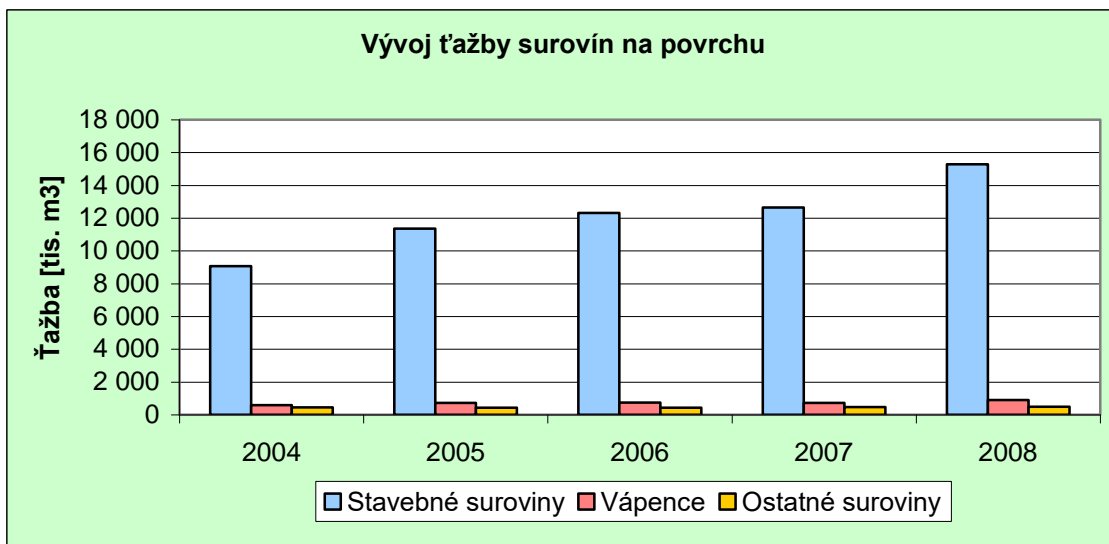
Zástupcovia Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi v rámci seminára k novelám zákonov č. 44/1988 Zb., 51/1988 Zb. a č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci organizovaným Slovenskou baníckou spoločnosťou pri Obvodnom banskom úrade v Spišskej Novej Vsi odprednášali témy k samotným zákonom.

4 Bansko-hospodársky vývoj

V priebehu roku 2008 boli v Slovenskej republike využívané ložiská úžitkových nerastov v podzemí i na povrchu. Využívané boli hlavne ložiská energetických surovín (hnedého uhlia, ropy a zemného plynu), rúd (Fe, Au, Ag, Pb, Zn), magnezitu, soli, stavebných materiálov (stavebný kameň, štrkopiesky a piesky, tehliarske suroviny), vápencov (pre výrobu cementov, vápna a iné špeciálne účely) ako aj ostatných surovín (bentonit, perlit, mastenec a iné). V roku 2008 bolo na území Slovenskej republiky evidované celkom 863 ložísk úžitkových nerastov, z ktorých bolo z podzemia vydobyté celkom 4 301 060 ton úžitkových nerastov, a to 2 242 824 ton hnedého uhlia a lignitu, 20 802 ton ropy, 2 058 236 ton rúd, magnezitu, soli a ostatných surovín, ako aj 111 823 000 m³ zemného plynu. Na povrchu bolo vydobytých 16 665 468 m³ surovín z toho 15 281 254 m³ surovín pre potreby stavebníctva (stavebný kameň, štrkopiesky a piesky, tehliarske suroviny), 893 500 m³ vápencov a približne 493 700 m³ ostatných surovín. V roku 2008 v porovnaní z rokom 2007 došlo k miernemu nárastu ťažby surovín tak v podzemí, ako aj na povrchu. K uvedeným číslam ťažby na povrchu v metroch kubických je ešte potrebné pripočítať ťažbu, ktorá sa na povrchu vykazuje v tonách, a to konkrétne pre rôzne druhy vápenca (celkom 6 729 800 t) a ostatných surovín (celkom 931 800 t).

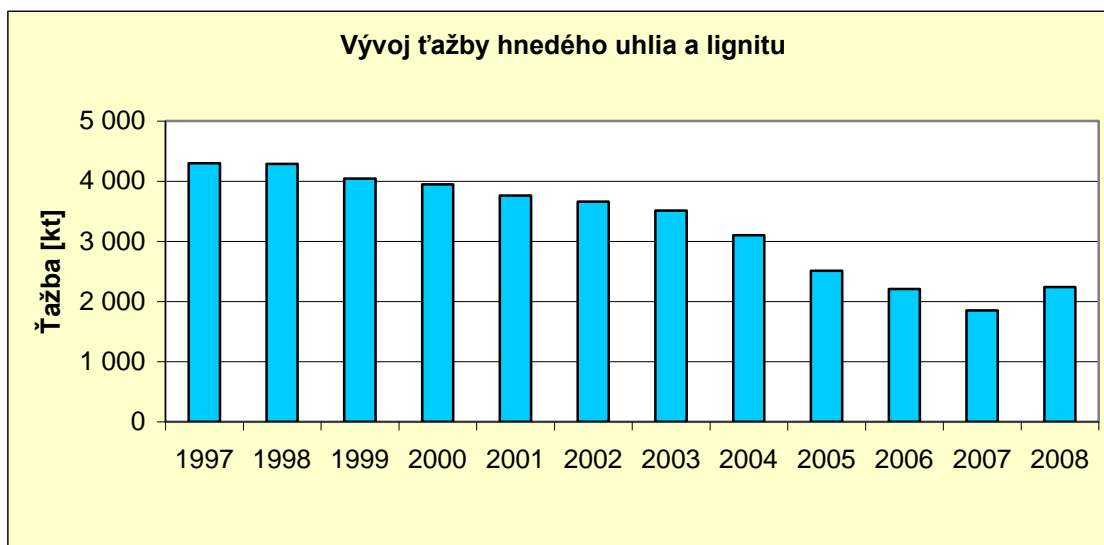

Obrázok č. 1: Vývoj ťažby surovín v podzemí (v kt)

Obrázok č. 2: Vývoj ťažby surovín na povrchu (v tis. m³)

4.1 Uhlie

Obrázok č. 3: Vývoj ťažby hnedého uhlia a lignitu (v kt)

4.1.1 Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. Prievidza

V obvode pôsobnosti Obvodného banského úradu v Prievidzi vykonávajú banskú činnosť pri ťažbe uhlia Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. Prievidza (ďalej len „HBP, a.s., Prievidza“). HBP, a.s. Prievidza (Baňa Cigeľ, Baňa Handlová a Baňa Nováky) vykonávala v roku 2008 banskú činnosť zodpovedajúcu energetickej koncepcii Slovenskej republiky s výškou ťažby uhlia odpovedajúcej odbytovým možnostiam. K 1.1.2007 po dovŕšení organizačných zmien sa prešlo na jednostupňový systém riadiacej činnos-

ti, kde sa bývalé ťažobné odštepne závody organizačne začlenili priamo pod generálne riaditeľstvo HBP, a.s. Prievidza. Vecne však vo vzťahu k dobývacím priestorom, ako aj členeniu tejto správy sú naďalej vykazované údaje samostatne za Baňu Cigeľ, Baňu Handlová a Baňu Nováky teda za dobývacie priestory Cigeľ, Handlová a Nováky I. Z hľadiska reorganizácie HBP, a.s., Prievidza táto bola organizačne ukončená k 1.1.2007. Začatá bola v roku 2003, spočívajúcej v zlúčení odštepných závodov (o.z.) Bane Cigeľ a Bane Nováky k 1.1.2003 do jedného pod názvom o.z. Baňa Nováky, a následne k 1.10.2003 zrušením o.z. Baňa Handlová a jeho začlenením pod riaditeľstvo HBP, a.s., Prievidza. V roku 2006 došlo k zrušeniu aj o.z. Baňa Nováky a tým k začleneniu všetkých bývalých ťažobných odštepných závodov priamo pod generálne riaditeľstvo HBP, a.s., Prievidza v rámci jednostupňového riadenia. Tieto nevyhnutné zmeny vyplynuli už z dlhšie pripravovanej koncepcie HBP, a.s., Prievidza v súvislosti s jej ťažobnými a odbytovými možnosťami. Prehľad o ťažbe uhlia a počte zamestnancov zamestnaných pri ťažbe je uvedený v prílohách č. 3 a 4.

V roku 2008 sa potvrdil mierny nárast ťažby. Jednotlivé bane vykázali 2 001 754 t surovej a 2 183 500 t odbytovej ťažby. Oproti roku 2007 bolo zaznamenané zvýšenie surovej ťažby o 15,8 %, čo predstavuje nárast o 316 493 t a zvýšenie odbytovej ťažby o 9,7 %, čo predstavuje 211 254 t. Zvýšenie odbytovej ťažby zaznamenali, najmä na Bani Nováky a aj na Bani Cigeľ. Na Bani Handlová zaznamenali pokles odbytovej ťažby.

Pri ťažbe uhlia bolo v roku 2008 zamestnaných celkom 1898 zamestnancov, z toho v podzemí 1 625 a na povrchu 273 zamestnancov. Organizácia HBP, a.s. Prievidza vykázala v porovnaní s rokom 2007 mierny nárast celkového počtu zamestnancov o 19 (1,0 %), pri zvýšení počtu v podzemí o 18 zamestnancov (1,1 %) a zvýšení na povrchu o 1 zamestnanca (0,4 %). Organizácia od roku 2007 vykazuje v evidencii celkového počtu zamestnancov len čisto počet zamestnancov vykonávajúcich priamo dobývanie nerastu a jeho úpravu a zušľachtovanie. Ostatných zamestnancov na pomocných kontaktoch, ako sú elektrikári, banskí zámočníci, vetrací úsek, ďalej zamestnancov ekonomického a personálneho útvaru vedie samostatne. Uvedené je v súlade aj novou Osnovou správy o vykonanej banskej činnosti pre organizácie zaslanej v roku 2007 štátnou banskou správou (konkrétne Tab. č. 1 na str.7). V reálnom stave zamestnancov v porovnaní s rokom 2006 a 2007 vlastne nedošlo k výraznej zmene v celkovom počte zamestnancov organizácie HBP, a.s. Prievidza.

Z hľadiska vetrania je podzemie Bane Cigeľ zaradené do neplynujúcich baní okrem 7. úseku, ktorý je zaradený do baní plynujúcich II. triedy nebezpečenstva, podzemie Bane Handlová do baní plynujúcich I. triedy nebezpečenstva okrem poľa Východnej šachty, ktoré je zaradené do baní plynujúcich II. triedy nebezpečenstva a podzemie Bane Nováky je zaradené do baní plynujúcich I. triedy nebezpečenstva.

Z hľadiska ohrozenia bane prievalmi vôd je na Bani Cigeľ časť podzemia zaradená do baní s nebezpečenstvom prievalov vôd a na Bani Handlová je takto zaradená prevažná časť podzemia. Na základe mimoriadnej udalosti – prievalu nadložných zvodnených hornín zo dňa 16.11.2006 bola časť 7. ťažobného poľa Bane Nováky zaradená do baní s nebezpečenstvom prievalov vôd.

4.1.1.1 Zásoby, výrubnosť a využitie

Na **Bani Nováky** bolo k 1.1.2008 evidovaných 141 963 701 ton geologických zásob uhlia. V roku 2008 bol úbytok zásob ťažbou 1 248 348 ton, stratami 530 671 ton a odpismi 0 ton. Z vydobytých zásob sa v podstatnej miere expedícia realizovala ako energetické uhlie pre ENO Zemianske Kostofany, ktorá bola hlavným odberateľom vyťaženého uhlia.

Pri uvedenej ťažbe sa dosiahla technologická výrubnosť 80,5 %, plošná výrubnosť 70,2 %. Využitie ložiska bolo 70,2 %. Jednotlivé technológie dosiahli nasledovný podiel s celkovej ťažby:

- stenovanie s riadeným závalom v nadstropce s použitím komplexnej mechanizácie 99,12 %,
- stenovanie s riadeným závalom v medzistropce s použitím komplexnej mechanizácie 0,0 %,
- stenovanie s riadeným závalom v nadstropce s použitím vrtno-trhacích prác sa v roku 2008 nerealizovalo,
- komorovanie v páskoch 0,88 %.

V rámci prípravných prác sa v roku 2008 vyrazilo 8 786 m otvárkových a prípravných chodieb, čo je o 2 848 m viac v porovnaní s rokom 2007.

Na **Bani Cigel'** bolo k 1.1.2008 evidovaných 38 944 224 geologických zásob uhlia. V roku 2008 bol úbytok zásob ťažbou 492 930 ton, stratami 265 074 ton a odpismi 342 732 ton.

Pri uvedenej ťažbe sa dosiahla technologická výrubnosť 62,6 %, plošná výrubnosť 59,0 %. Využitie ložiska bolo 46,7 %, ktoré zapríčinil odpis zásob. Jednotlivé technológie dosiahli nasledovný podiel s celkovej ťažby:

- stenovanie v lavici na riadený zával s komplexnou mechanizáciou - 4 stenové poruby,
- komorovanie výstupkom v zarážkach – žiadne pracovisko.

Hlavným odberateľom vyťaženého uhlia bola ENO Zemianske Kostofany.

V rámci prípravných prác sa vyrazilo 4 384 m otvárkových a prípravných chodieb, čo je o 229 m menej v porovnaní s rokom 2007.

Na **Bani Handlová** bolo k 1.1.2008 evidovaných 47 338 308 ton geologických zásob uhlia. V roku 2008 bol úbytok zásob ťažbou 260 476 ton, stratami 172 786 ton a odpisom zásob sa nerealizoval. Pri uvedenej ťažbe sa dosiahla technologická výrubnosť 90,2 %, plošná výrubnosť 60,1 % a využitie ložiska vo výške 60,1 %.

Ťažba bola dosiahnutá technológiou stenovanie s nadstropom s podielom 100 %.

Hlavným odberateľom vyťaženého uhlia bola ENO Zemianske Kostofany.

V rámci prípravných prác sa vyrazilo 1996 m otvárkových a prípravných chodieb, čo je o 1061,3 m menej v porovnaní s rokom 2007.

4.1.2 Baňa Dolina, a. s. Veľký Krtíš

Podnikateľským zámerom Bane Dolina, ktorá vykonáva činnosť v obvode pôsobnosti Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici, bolo v roku 2008 vyťažiť 150,0 kt uhlia. V skutočnosti sa vyťažilo 152,0 kt.

Surová ťažba

V roku 2008 predstavovala 154,1 kt hnedého uhlia. V porovnaní s rokom 1994 to je len 18,5 %.

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ťažba (kt)	832,53	777,39	739,34	628,62	606,62	447,09	413,88	380,77
Index	1,00	0,94	0,89	0,76	0,73	0,54	0,498	0,47

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ťažba (kt)	362,26	270,23	234,13	164,9	147,81	149,69	154,07
Index	0,44	0,32	0,28	0,198	0,1778	0,179	0,185

Tabuľka č. 4: Celková ťažba hnedého uhlia na Bani Dolina

Odbytová ťažba

V roku 2008 v porovnaní s rokom 1994 i naďalej klesala (viď údaje v tabuľkách). Z celkového odbytového množstva uhlia vlastná spotreba uhlia predstavovala 750 t (orech). Stav uhlia na skládke k 31.12.2008 bol 1 912,75 t.

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ťažba (kt)	608,3	612,80	586,73	547,27	514,93	380,01	346,76	306,02
Index	1,00	1,007	0,96	0,89	0,845	0,623	0,57	0,502

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ťažba (kt)	288,01	227,90	220,00	163,00	146,0	146,0	152,0
Index	0,472	0,373	0,36	0,27	0,24	0,24	0,25

Tabuľka č. 5: Odbytová ťažba hnedého uhlia na Bani Dolina

Odbyt uhlia

V roku 2008 boli odbytované množstvá jednotlivých druhov uhlia podľa nasledujúcej tabuľky.

Druh uhlia	Množstvo (t)	%	Výhrevnosť (MJ/kg)	Priem. cena bez dotácie (Sk/t)
Energetické uhlie	151407,11	99,10%	10,00	956,94
Triedené druhy	1378,36	0,90%	14,07	1 459,75
SPOLU	152 785,47	100%	10,04	958,95

Tabuľka č. 6: Odbyt uhlia v r. 2008 na Bani Dolina

Hlavným odberateľom energetického uhlia je Elektrárň Nováky o.z.. Triedené druhy boli v prevažnej miere expedované do Maďarskej republiky.

Zabezpečovanie a likvidácia banských diel

V roku 2008 sa likvidácia banských diel vykonávala v zmysle Uznesenia vlády SR č. 1037 z 31. októbra 2001 k útlmu banskej činnosti a likvidácii hnedouhoľnej bane Baňa Dolina, a.s. Veľký Krtíš, Uznesenia vlády SR č. 390 z 18. mája 2005 a Uznesenia vlády SR č. 661 z 8. augusta 2007. Rok 2008 bol 7. rokom likvidácie bane. Likvidačné práce prebiehali na povrchu a v podzemí. Likvidácia povrchových objektov bola hradená zo zdrojov štátneho rozpočtu SR a likvidácia podzemia počnúc rokom 2006 je hradená výlučne z vlastných zdrojov. V podzemí boli vykonávané likvidačné práce v 8., 9., a 10. banskom poli.

Baňa Dolina a.s. použila na likvidáciu povrchových objektov bane v roku 2008 celkove 7 234,7 tis. Sk poskytnutých Ministerstvom hospodárstva SR. Z toho sa použilo na likvidáciu povrchových objektov (*po odrátaní tržieb z predaja materiálu*) - 4 434 200 Sk, monitorovacie práce - 635 400 Sk, technické práce spolu - 5 069 600 Sk a na sociálnu oblasť - 2 165 100 Sk. Na priebeh likvidačných prác okrem obvodného banského úradu dohliada z dôvodu poskytovania štátnej pomoci aj Ministerstvo hospodárstva SR. V pravidelných štvrtročných intervaloch boli uskutočnené kontrolné odobierky vykonaných prác za účasti zástupcov uvedených orgánov štátnej správy. V roku 2008 boli vykonané 4 kontrolné odobierky spojené s fyzickou kontrolou jednotlivých pracoviísk.

Počet zamestnancov

Priemerný evidenčný počet zamestnancov v roku 2008 vzrástol oproti r. 2007 o 11 zamestnancov.

Roky	2004		2005		2006		2007		2008	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
<i>V podzemí</i>	261	100	159	60,92	133	50,96	130	49,81	132	50,57
<i>Na povrchu</i>	119	100	86	72,27	79	66,39	75	63,03	84	70,59
SPOLU	380	100	245	64,47	212	55,79	205	53,95	216	56,84

Tabuľka č. 7: Priemerný evidovaný počet pracovníkov pri ťažbe uhlia na Bani Dolina

V roku 2008 bolo v a.s. Baňa Dolina odpracovaných 51 490 zmien, čo je 386 175 odpracovaných hodín. Z celkového počtu odpracovaných zmien bolo odpracovaných 6 450 nadčasových zmien.

Odpracované zmeny pri ťažbe uhlia v roku 2008					
	<i>odpracované zmeny</i>	<i>nadčasové zmeny</i>	<i>SPOLU</i>	<i>inšpekcie</i>	<i>CELKOM</i>
<i>V podzemí</i>	26 824	5 252	32 076	492	32 568
<i>Na povrchu</i>	17 724	1 198	18 922	0	18 922
SPOLU	44 548	6 450	50 998	492	51 490

Tabuľka č. 8: Celkový počet odpracovaných pracovných zmien pri ťažbe uhlia na Bani Dolina

Znižovanie počtu zamestnancov - dopad na bezpečnosť práce

V sledovanom období organizácia zaregistrovala celkom 9 pracovných úrazov, čo je o 5 pracovných úrazov menej ako v roku 2007.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
<i>Počet zamestnancov</i>	658	573	481	380	245	212	205	216	
<i>Počet pracovných úrazov</i>	59	40	44	42	15	21	14	9	
<i>z toho</i>	<i>smrteľné</i>	0	0	0	0	0	0	1	0
	<i>hromadné</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>závažné (ťažké)</i>	0	0	0	0	0	0	3	0
<i>Početnosť na 100 zamestnancov</i>	8,97	6,98	9,1	11,05	6,12	9,9	6,83	4,17	

Tabuľka č. 9: Vývoj zamestnanosti a úrazovosti pri ťažbe uhlia na Bani Dolina

4.1.3 Baňa Čáry, a. s. Čáry

V obvode pôsobnosti Obvodného banského úradu v Bratislave sa ťažba lignitu v roku 2008 vykonávala v organizácii Baňa Čáry, a.s., Čáry (ďalej len „Baňa Záhorie“). V Bani Záhorie sa dobývacie práce v DP Gbely III. vykonávali v VIII. Ťažobnom úseku – sever na stenovom porube č. 108 009-70S a v IX. Ťažobnom úseku na stenovom porube č. 109 001-70. Ako dobývací metóda sa používala stenovanie v lavici na zával.

Celkový objem vydobytého lignitu v DP Gbely III. z rúbania, z príprav a prieskumu v roku 2008 bol 87 071 ton v nasledujúcom členení podľa druhu prác:

<i>rúbanie</i>	65 500 ton	75,2 %
<i>prípravy</i>	11 493 ton	13,2 %
<i>údržba</i>	0 ton	0,0 %
<i>otvárka</i>	0 ton	0,0 %
<i>prieskum</i>	7 078 ton	8,1 %
<i>nízkokalorická ťažba</i>	3 000 ton	3,5 %
celkom	87 071 ton	100,0 %

S ohľadom na to, že raziť banských diel a prieskum na Bani Záhorie sú realizované v uhlí (lignit), surová ťažba sa rovná odbytovej ťažbe.

Expedícia uhlia v roku 2008:

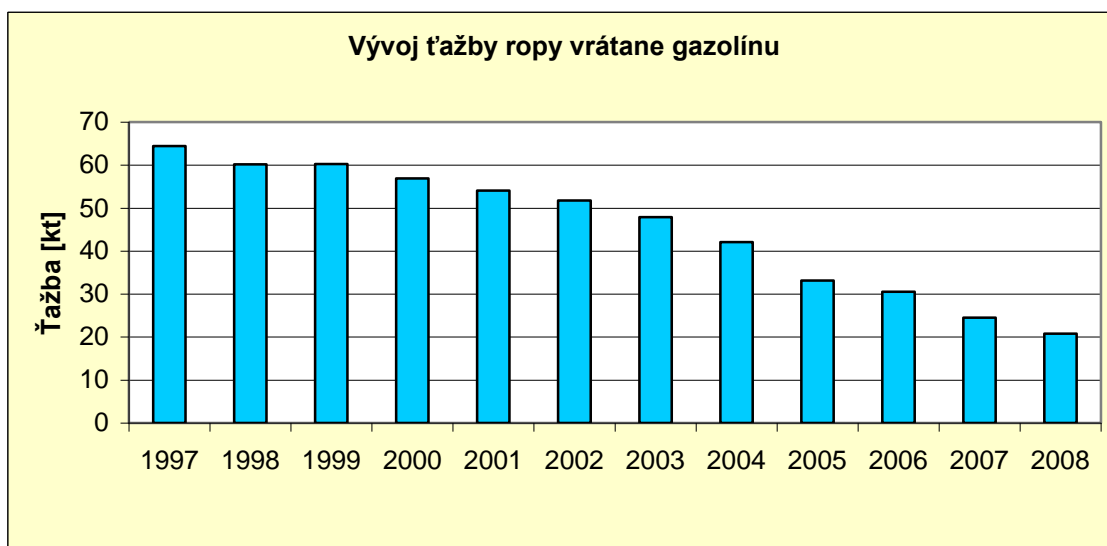
<i>priemyselné (energetické)</i>	83 782,5 ton	96,7 %
<i>drvené</i>	0,0 ton	0,0 %
<i>triedené</i>	2 794,8 ton	3,2 %
<i>lignit mletý</i>	10,2 ton	0,1 %
celkom	86 587,5 ton	100,0 %

Hlavní odberatelia priemyselného uhlia:

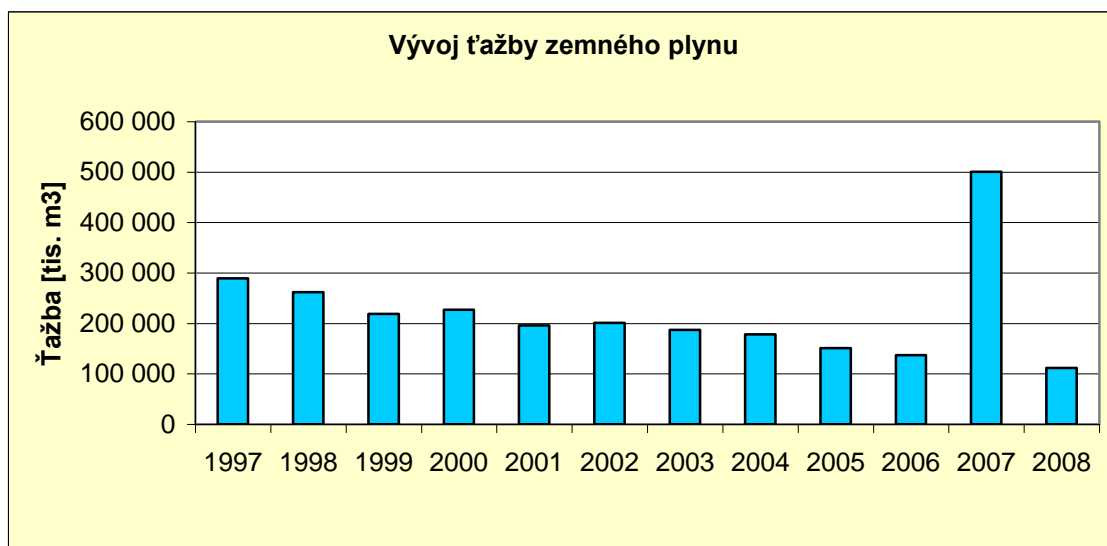
<i>ENO Nováky</i>	80 219,6 ton	95,8 %
<i>Tepláreň Zvolen</i>	210,4 ton	0,2 %
<i>Iní odberatelia</i>	3 352,5 ton	4,0 %
Celkom	83 782,5 ton	100,0 %

V roku 2008 bolo zamestnaných v Baňa Záhorie celkom 227 zamestnancov, z toho v podzemí bane 158 a na povrchu bane 69 zamestnancov z toho 27 THP (príloha č. 3 a 4).

4.2 Ropa a zemný plyn

Obrázok č. 4: Vývoj ťažby ropy vrátane gazolínu

Obrázok č. 5: Vývoj ťažby zemného plynu

4.2.1 OBÚ v Bratislave

4.2.1.1 Ťažba ropy a gazolínu

Zhodnotenie ťažby ropy

V roku 2008 vyťažila organizácia NAFTA a.s., Gbely celkom 18 150 ton ropy. Z toho pripadá na poloparafinickú ropu z jednotlivých ložísk : Gajary – bádén 10 472 ton (DP Gajary), Dúbrava 5 236 ton (DP Jakubov I), Jakubov – západ 1 419 ton (DP Suchohrad a Kostolište), Cunín 1 023 ton (DP Unín I).

Zhodnotenie ťažby gazolínu

Ťažba gazolínu prebiehala kontinuálne s ťažbou zemného plynu. V roku 2008 boli organizáciou NAFTA a.s., Gbely vyťažené (separáciou zo zemného plynu) tieto objemy z jednotlivých ložísk : Závod – mezozoikum 450 ton (DP Závod) a Gajary – bádén 271 ton (DP Gajary). Celková ťažba gazolínu v NAFTA a.s., Gbely v roku 2008 dosiahla hodnotu 721 ton. Prehľad ťažby ropy a gazolínu je uvedený v prílohe č. 5.

4.2.1.2 Ťažba zemného plynu

Organizácia NAFTA a.s., Gbely vyťažila v roku 2008 z plynových ložísk v DP Gajary 10 720,29 tis. m³, v DP Kostolište 9 423,15 tis. m³, v DP Plavecký Štvrtok I 807,53 tis. m³, v DP Studienka – Závod 2 129,07 tis. m³, v DP Trakovice 681,09 tis. m³ a v DP Závod 20 480,58 tis. m³ zemného plynu, celkove 44 241,71 tis. m³.

Z ložísk ropy ako sprievodný plyn v DP Gajary 11 898,62 tis. m³, v DP Jakubov I 2 048,37 tis. m³, v DP Suchohrad a Kostolište 243,90 tis. m³ a v DP Unín I 10,93 tis. m³. Spolu za rok 2008 to predstavuje objem 58 443,53 tis. m³ zemného plynu.

Na ložisku zemného plynu v DP Golianovo organizácia *ENGAS spol. s r.o., Nitra* v roku 2008 vyťažila celkom 9 535, 175 tis. m³ zemného plynu. Zemný plyn, ktorý bol dodávaný spoločnosti *OPM 2 SR s.r.o., Nitra*, na výrobu tepla v teplárni Nitra.

Na ložisku zemného plynu v DP Horná Krupá organizácia *COMAG spol. s r.o., Bratislava* v roku 2008 zemný plyn neťažila. Ťažbe bránila potreba osadenie vhodného kompresora, ktorý bude zvyšovať tlak vyťaženého plynu nad úroveň tlaku plynu prepravovaného v distribučnej plynárenskej sieti. Rokovania prebiehali aj v polohe dodávok zemného plynu do lokálnej plynárenskej siete Obce Horná Krupá.

Celkový objem ťažby zemného plynu v roku 2008 v obvode pôsobnosti úradu predstavoval 67 978,705 tis. m³. Prehľad ťažby zemného plynu je uvedený v prílohe č. 6.

4.2.2 OBÚ v Košiciach

Organizácia *Nafta a.s., Gbely* v roku 2008 vykonávala v obvode pôsobnosti úradu ťažbu, úpravu a zušľachtovanie zemného plynu prostredníctvom svojej Divízie prieskumu a ťažby, odborom ťažby východ so sídlom Michalovciach, v štyroch dobývacích priestoroch (Pavlovce nad Uhom, Pavlovce nad Uhom I, Bánovce nad Ondavou a Pozdišovce I). Dobývanie prírodných uhľovodíkov bolo v minulosti dočasne zastavené v dobývacom priestore *Kapušíanske Kľačany* z dôvodu vyčerpania doposiaľ objavených zásob zemného plynu. V súčasnosti sa na tomto ložisku prehodnocuje optimalizácia prípadného ďalšieho dobývania. Organizácia v tomto dobývacom priestore zabezpečuje aj 11 doťažených plynových sond, ktoré boli vytipované perspektívne ako zásobníkové.

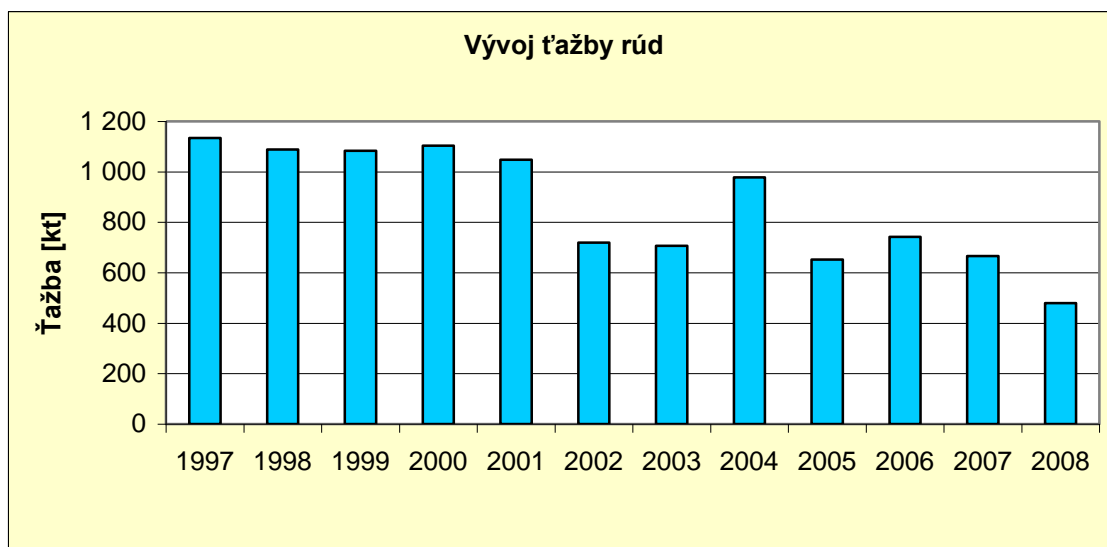
Organizácia pri svojej činnosti po predchádzajúcom podstatnom obmedzení realizácie prieskumnej činnosti oživila túto činnosť v roku 2007 najmä v tom, že na základe vyhodnotenia seizmického merania vyhlíbila 4 prieskumné vrty (*Vrbnica 1, Stretava 56, Palín 1 a Zemplínska Široká 1*), na ktorých boli v roku 2008 úspešne vykonané čerpacie skúšky s preukázaním ťažiteľných zásob zemného plynu a ich postupným zapojením do ťažby. V roku 2009 organizácia na základe predchádzajúceho 3D seizmického merania plánuje odvrtať 4 ťažobné vrty.

V dobývacom priestore *Trebišov* po vykonávaní dlhodobých čerpacích skúšok na 6 v minulosti vyhlbených vrtoch a po preukázanom zistení ťažiteľných zásob (*Trebišov 5R, Trebišov 8, Trebišov 9, Trebišov 10, Trebišov 11 a Trebišov 12*) organizácia plánuje začať s výstavbou nového zberného plynového strediska.

Pokiaľ ide o podzemné opravy plynových sond, v roku 2008 boli vykonané opravy na 5-tich sondách, teda v rovnakom počte ako v roku 2007. Novo odvrátené vrty sa prejavili aj na priaznivom prírastku zásob a teda aj na stúpajúcom trende ťažby zemného plynu, úmerne aj na ťažbe gazolínu (viď príloha č. 5-6).

Počty zamestnancov pri vyššie uvedených činnostiach, ako aj vyťažené množstvá zemného plynu a gazolínu sú uvedené v prílohách č. 5, 6 a 8.

4.3 Rudy

Obrázok č. 6: Vývoj ťažby rúd

4.3.1 OBÚ v Banskej Bystrici

V úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici v roku 2008 dobývala rudy Au, Ag, Pb, Zn Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre. Pre porovnanie s predchádzajúcimi rokmi sú výkony uvedené v nasledujúcej tabuľke.

	2004	2005	2006	2007	2008	
Ťažba rudy (t)	21 582	19 285	19 453	15 000	14 736	
Výroba koncentrátov (t)	413,3	383,21	378,25	371,6	464,9	
z toho: flotačný + gravitačný koncentrát (t)	413,3	383,21	378,25	371,6	464,9	
Vyrobené a obchodované	Au (kg)	106,62	108,57	83,737	91,95	198,45
	Ag (kg)	70,091	65,234	74,448	50,061	104,86
	Pb (kg)	21 775,70	23 230,90	15 106,80	11 438,20	30 019,0
	Zn (kg)	19 598,13	20 907,81	21 009,24	11 587,00	31 406,5
	Cu (kg)	4 094,887	4 368,54	4 421,14	2 140,00	6 263,4

Tabuľka č. 10: Prehľad ťažby rúd v Slovenskej banskej spoločnosti, s.r.o. Hodruša Hámre

4.3.1.1 Zabezpečovanie a likvidácia banských diel

Rudné bane š.p. Banská Bystrica aj v roku 2008 vykonávali len likvidačné a zabezpečovacie práce. V dobývacom priestore Banská Štiavnica bola vykonávaná údrž-

ba odkaliska. V dobývacom priestore Dúbrava sa pokračovalo s likvidačnými prácami na štôlni Rakytová a Martin. Na základe rozhodnutia č. 422-1416/2007 zo 17. mája 2007 bolo vykonané „Trvalé zabezpečenie šachty Mayer – Hodruša – Hámre“. Zabezpečovacie práce vykonávalo 20 zamestnancov z toho 13 na povrchu a 7 v podzemí.

Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre vykonávala v roku 2008 banskú činnosť na základe rozhodnutí OBÚ v Banskej Bystrici. Rozhodnutím č. 1270-3483/511/Mo-Go/2007 zo 17.12.2007 OBÚ v Banskej Bystrici povolil na bani Rozália vykonávať banskú činnosť na zabezpečenie banských diel (Hodrušská dedičná štôlna, Prostredná a Žofia štôlna), na likvidácii hlavných banských diel (vťažný vetrací komín K-R-I, Dolná Rozália štôlna) a na doťažení zásob polymetalických rúd s obsahmi Au, Ag likvidáciou vnútroblokových a ochranných pilierov a dobývaním nebilančných častí žíl. V sledovanom období boli niektoré vydobyté priestory podsádzané jalovinou, podsadené bolo 1 100 t.

Ďalšie práce uvedené v pláne zabezpečenia a likvidácii hlavných diel neboli realizované z dôvodu, že na bani Rozália bol vykonávaný aj ložiskový geologický prieskum v osobitnom prieskumnom území Banská Hodruša – východ a v dobývacom priestore Banská Hodruša. Realizovaním všetkých prác tak, ako sú uvedené v tomto pláne by sa zabránilo vykonávaniu ložiskového geologického prieskumu.

Na bani Vŕševských a Dedičnej štôlni cisára Františka sa vykonávala banská činnosť zabezpečenie starých banských diel podľa plánu zabezpečenia a likvidácie, ktorá bola povolená Rozhodnutím OBÚ v Banskej Bystrici č. 1215/2002 z 29.11.2002. V hodnotenom období sa pokračovalo na rekonštrukčných prácach hospodárskej budovy pri štôlni Prostredná a bolo vykonané pravidelné predsezónne zabezpečenie podzemnej trasy expozície.

4.3.1.2 Počet zamestnancov

Zabezpečovacie a likvidačné práce v štátnom podniku Rudné Bane Banská Bystrica v roku 2008 vykonávalo 20 zamestnancov z toho 13 na povrchu a 7 v podzemí.

Pri dobývaní a spracovaní rúd a vykonávaní zabezpečovacích a likvidačných prác bolo v organizácii Slovenská banská, spol. s r. o. Hodruša Hámre zamestnaných celkom 61 zamestnancov, z toho v podzemí 38 a na povrchu 23. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k poklesu o 4 zamestnancov v podzemí ak nárastu o 2 zamestnancov na povrchu. Tento počet je totožný s celkovým počtom zamestnancov zamestnaných pri ťažbe a úprave rúd.

Znižovanie počtu zamestnancov - dopad na bezpečnosť práce

V sledovanom období Slovenská banská, spol. s r. o., Hodruša - Hámre zaregistrovala celkom 12 pracovných úrazov z toho 2 s dobou PN viac ako 42 dní. Početnosť pracovných úrazov na 100 zamestnancov je 19,67.

4.3.2 OBÚ v Bratislave

Banská činnosť bola vykonávaná v dobývacích priestoroch Pezinok a Pezinok II.

4.3.2.1 DP Pezinok

Po útlme ťažby antimónových rúd v závode Pezinok Rudných baní, štátny podnik, Banská Bystrica sa následne začali vykonávať likvidačné a zabezpečovacie práce na bankých dielach. V roku 1999 bol DP Pezinok zmluvne prevedený na organizáciu METAL – ECO SERVIS spol. s r.o., Pezinok, ktorá aj v roku 2008 vykonávala likvidáciu lomu Kolársky vrch navážkou základkového materiálu. V sledovanom období bolo do objektu lomu uložených 37 498 ton základkového inertného materiálu. Likvidácia lomu bola ku koncu roka 2008 vykonaná cca na 2/3 z celkovej výmery. Ďalej bola realizovaná činnosť súvisiaca s likvidáciou prejavov bývalej banskej činnosti na povrch a to dvoch prepadnutých vetracích komínov v priestore lomu, prepadnutej podzemnej dobývky o priemere 20 m v priestore lomu, prepadliska nad štôľňou IV. Podetáž, zabezpečenie komína K – 1 a tiež oprava zabezpečenia proti vstupu do štôľne Štefan prekop.

4.3.2.2 DP Pezinok II

V DP Pezinok II v roku 2008 organizácia Rudné bane, štátny podnik, Banská Bystrica nevykonávala žiadnu ťažobnú činnosť a banské diela - štôľne v DP Pezinok II sú v zabezpečení. Pri uvedených činnostiach bolo v roku 2008 zamestnaných spolu 9 zamestnancov, ktorí spolu odpracovali 16 756 hodín (príloha č. 11).

4.3.3 OBÚ v Košiciach

V obvode pôsobnosti úradu sa nevykonávala žiadna ťažba rudných ložísk. Vykonávali sa prieskumné práce U – Mo rúd na lokalite Jahodná a polymetalických rúd v lokalite Brehov.

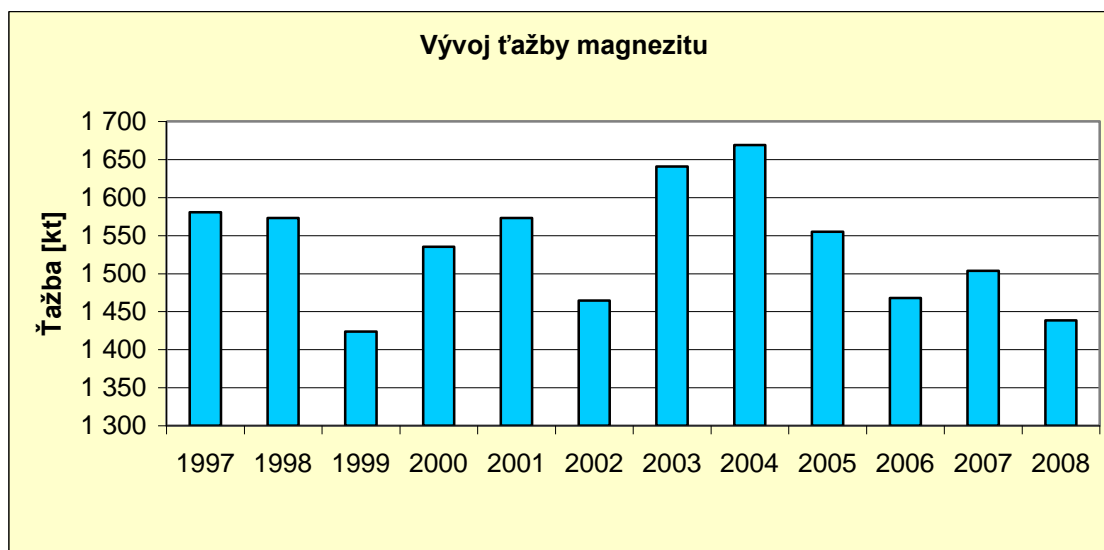
4.3.4 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

Celkovú ťažbu železnej rudy zabezpečovala organizácia Siderit, s.r.o. Nižná Slaná tak, ako v roku 2007. Ťažba v roku 2008 predstavovala objem 443,8 kt, čo predstavuje oproti roku 2007 zníženie ťažby o 196,5 kt t.j. o 31 % pri poklese zamestnancov o 103. Na organizáciu bol dňa 26.11.2008 rozhodnutím Okresného súdu Košice vyhlásený konkurz podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a činnosť v organizácii podlieha režimu tohto zákona.

V spoločnosti Sabar, s.r.o. Markušovce sa dobývanie sideritových rúd nevykonávalo.

Likvidačné a zabezpečovacie práce boli vykonávané organizáciou Rudné bane, š.p. Banská Bystrica, stredisko Spišská Nová Ves na ložisku Slovinky a Rudňany. Táto organizácia zabezpečovala aj likvidáciu následkov bývalej banskej činnosti a prejavov na povrchu, ktoré ohrozovali verejný záujem.

4.4 Nerudné suroviny

Obrázok č. 7: Vývoj ťažby magnezitu

4.4.1 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

4.4.1.1 M a g n e z i t

Celková ťažba v organizácii Slovenské magnezitové závody, a.s. Jelšava v roku 2008 predstavovala výšku 1 149,9 kt, čo je zvýšenie oproti roku 2007 o 13,7 kt, t.j. o 1,2 %.

V organizácii Slovmag, a.s. Lubeník sa celkove vyťažilo 278,0 kt magnezitovej suroviny, čo je zníženie oproti roku 2007 o 65,3 kt – 19 %. Okrem ťaženej suroviny z ložiska sa v úpravni, v hydrocyklónovej linke, spracovávala aj surovina z odvalu v množstve 13,2 kt .

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa vyťažilo 10,6 kt magnezitovej suroviny, čo predstavuje oproti roku 2007 zníženie o 13,5 kt – t.z. 56 %.

Celkovo bolo v úradnom obvode vyťažené 1438,5 kt magnezitovej suroviny, bez suroviny ťaženej z odvalu (13,7 kt), čo spolu predstavuje exploataciu 1452,2 kt. Oproti roku 2007, keď bolo vyťažené a z odvalu odobraté 1503,6,0 kt, predstavuje zníženie exploatacie magnezitu o 65,1 kt, t.z. 3,5 %, pri poklese zamestnancov o 99 osôb.

4.4.2 OBÚ v Košiciach

4.4.2.1 M a g n e z i t

Pre nepriaznivý hospodársky vývoj a negatívnu finančnú situáciu v bývalej organizácii KOMAG a.s. Košice bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z 29.6.1999 na majetok tejto organizácie vyhlásený konkurz. Ďalšia otvarka, príprava a dobývanie výhradného ložiska na bani Bankov bola úplne zastavená ešte v roku 1999. Následne

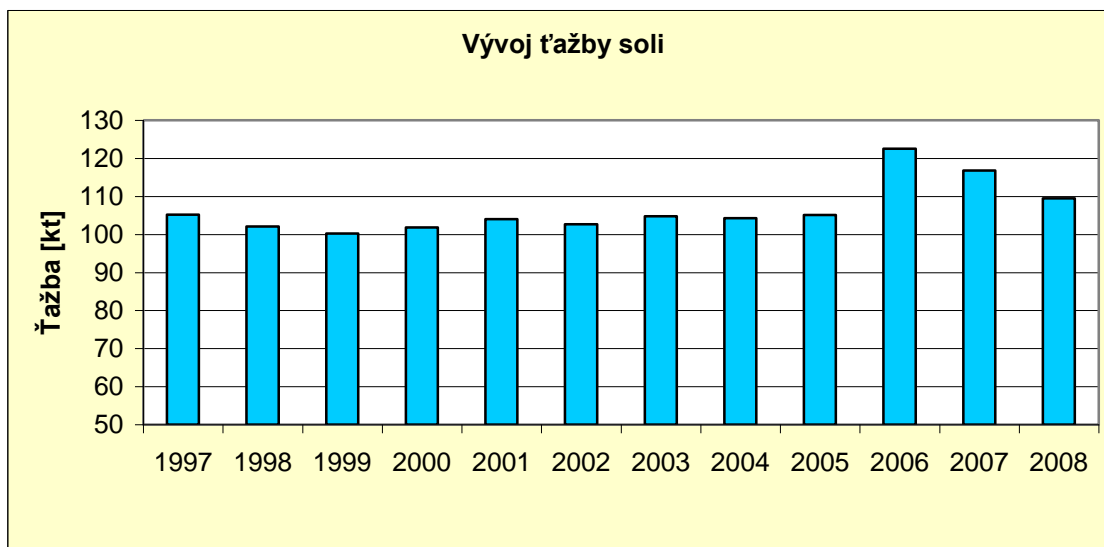
bolo povolené zabezpečovanie banských diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2000 bol majetok tejto organizácie ešte stále v konkurznom konaní. Vo februári 2001 na základe kúpnopredajnej zmluvy prešlo vlastníctvo tejto organizácie na organizácie SMZ Jelšava a.s. a TELESERVIS s.r.o. Bratislava. Následne po vzniku novej organizácie KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. a po predaji majetku organizáciou TELESERVIS s.r.o. Bratislava tejto novej spoločnosti bol vykonaný prevod dobývacieho priestoru „Košice“ na túto organizáciu s účinnosťou od 25.5. 2001. Následne bola tejto organizácii rozhodnutím úradu č. 1127/2001 z 11.6.2001 povolená banská činnosť – zabezpečovanie banských diel a lomu podľa overeného plánu. V roku 2003 došlo k predaju majetku spoločnosti KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. spoločnosti MEOPTIS, s.r.o. Bratislava a následne v roku 2004 s účinnosťou od 25.5. 2004 bol vykonaný ďalší prevod dobývacieho priestoru „Košice“ na túto organizáciu. Zároveň na túto spoločnosť prešli podľa banského zákona priamo aj všetky oprávnenia a povinnosti z organizácie KOMAG m.z. KOŠICE s.r.o. V roku 2006 s účinnosťou od 21.12.2006 bol vykonaný ďalší prevod tohto dobývacieho priestoru na organizáciu MAGNIMEX a.s. Bratislava. Aj na túto spoločnosť prešli priamo podľa banského zákona aj oprávnenia a povinnosti z predchádzajúcej organizácie MEOPTIS, s.r.o. Bratislava.

Podľa vyššie cit. povolenia a plánu boli aj v roku 2008 v podzemí a na povrchu tejto bane vykonávané len zabezpečovacie práce (najmä prehliadky a kontroly banských diel, objektov a zariadení v podzemí a na povrchu, prehliadky a kontroly závalového pásma, čerpanie vôd, skúšky a revízie na funkčných zariadeniach, kontrolné merania banského ovzdušia, údržba, opravy a obnova zariadení, prevádzkovanie funkčnej skládky odpadov, vykonávaná starostlivosť o flotačné a gravitačné odkalisko a ďalšie zabezpečovacie práce podľa overeného plánu a to najmä meranie napätovo – deformačných stavov v horninovom masíve, merania prítokov vôd, údržba telefónov a signalizácie, prehliadka územia v rámci dobývacieho priestoru, prehliadky dopravných ciest a ciest určených na chôdzu zamestnancov).

Divízný závod Bočiar bol odkúpený celý nezávisle na výhradnom ložisku nachádzajúcom sa v dobývacom priestore „Košice“ do vlastníctva organizácie SMZ, a.s. Jelšava. Na tomto divíznom závode pokračovala výroba slinkov z prachových úletov dovážaných z Jelšavy.

Počet zamestnancov zamestnaných v organizácii v roku 2008 je uvedený v prílohe č. 13. Títo zamestnanci sa podieľali iba na výkone zabezpečovacích prác.

4.4.2.2 Soľ

Obrázok č. 8: Vývoj ťažby soli

Ťažobná organizácia Solivary, akciová spoločnosť Prešov vyťažila v dobývacom priestore Prešov I.- Solivary v roku 2008 celkove 109,5 kt soli v soľanke (ťažba a zábeh vrtoŧ), čo je o 6,8 kt soli menej ako v roku 2007. Z vyťaženeho množstva bolo dodané do úpravne závodu o 5 171 m³ soľanky menej, ako v roku 2007. Pri ťažbe sa používala dobývacía metóda neriadeného priameho lúhovania sólovrtov, metóda neriadeného lúhovania s prepojením vrtoŧ v podzemí a metóda neriadeného lúhovania so zakladaním vydobytých priestorov vrtoŧ.

Lúhovacie pole č. 1 (staré ťažobné pole) a lúhovacie pole č. 2 neboli ťažené.

V roku 2008 nebol realizovaný žiadny vrt. V lúhovacom poli č. 1 boli realizované osobitné zásahy do zemskej kôry. V rámci tejto činnosti boli ukladané kaly z úpravy soľanky a horninové kaly do vydobytých priestorov vrtoŧ.

V roku 2008 boli realizované práce na zameraní pozorovacej stanice Solivary–Vrty s vyhodnotením vertikálnych a horizontálnych posunov v dvoch epochách (jar a jeseň 2008). Sledované územie v časti, kde je realizovaná exploatácia ložiska, vykazuje mierny čiastočný pokles v súlade s predchádzajúcimi pozorovaniami bez výrazných extrémov.

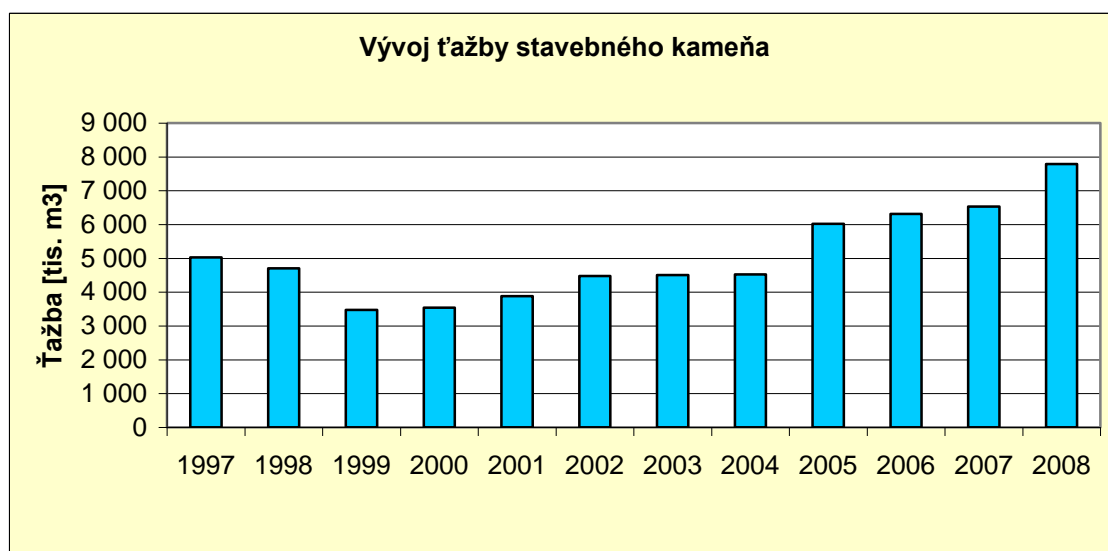
Pozorovacia stanica vplyvov podrúbania Solivar – šachta Leopold, ktorá pozostáva v súčasnosti zo 7 pozorovacích bodov vykazuje len minimálne pohyby. Pozorované body sú z dlhodobého hľadiska stabilné.

V roku 2008 pracovalo pri ťažbe soľanky 14 zamestnancov, pri úprave soľanky a výrobe soli bolo zamestnaných 74 zamestnancov (5 zamestnancov pri úprave a 69 zamestnancov pri výrobe).

V dobývacom priestore „Zbudza“ bolo organizáciou v roku 2008 vykonané dobývanie z dvoch vrtoŧ metódou neriadeného priameho lúhovania sólovrtov pomocou tlakového čerpadla. Množstvo vyťaženeho a upraveného nerastu za rok 2008 bolo

5,69 t soli. Pri tejto činnosti pracovali 4 zamestnanci. V roku 2008 sa v lúhovacom poli č. 1 nevykonávali žiadne prípravné a otvárkové práce. Meranie povrchu nebolo vykonané (prílohy č. 14 a 15).

4.5 Stavebný kameň

Obrázok č. 9: Vývoj ťažby stavebného kameňa

4.5.1 OBÚ v Banskej Bystrici

V roku 2008 bolo vyťažené celkom 2 280,8 tis. m³ stavebného kameňa. Túto činnosť zabezpečovalo 402 zamestnancov. Pri porovnaní ťažby a počtu zamestnancov pri ťažbe za hodnotené obdobie roku 2008 s predchádzajúcim ročným obdobím bol nasledovný stav:

- ťažba stavebného kameňa v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 bola vyššia o 889,9 tis. m³. Nárast bol zaznamenaný najmä v dobývacom priestore Bzenica spoločnosti Kameňolom SOKOLEC spol. s r. o. Bzenica (+400 tis. m³), v dobývacom priestore Hliník nad Hronom spoločnosti Zlatý ONYX spol. s r. o. Levice (+237,5 tis. m³), v dobývacom priestore Žarnovica spoločnosti KSR Kameňolomy SR spol. s r.o. Zvolen (+ 29,8 tis. m³), či PD Ludrová (+ 33,6 tis. m³ Uvedené nárasty boli najmä v súvislosti s výstavbou rýchlostnej komunikácie v úseku Žarnovica – Žiar nad Hronom.
- Počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe stavebného kameňa v roku 2008 bol oproti roku 2007 o 44 nižší.

4.5.2 OBÚ v Bratislave

Ťažba stavebného kameňa a počet zamestnancov je spracovaný v prílohe č. 16. Z porovnania celkového objemu ťažby stavebného kameňa v roku 2008 oproti roku

2007 vyplýva nárast o 6,1 tis. m³. Objem ťažby stavebného kameňa za posledných sedem rokov vykazuje plynulý každoročný nárast. Najväčším producentom stavebného kameňa v roku 2008 na jednu ťažobnú lokalitu, ako aj celkom patrila ALAS SLOVAKIA, s.r.o., Bratislava, ktorá v DP Sološnica vyťažila 317 tis. m³ melafýru, čo je najviac zo všetkých ťažobných lokalít. Aj v ďalších lokalitách napr. v DP Lošonec vyťažila 119 tis. m³ melafýru, v DP Trstín 232 tis. m³ dolomitu. Ďalšími najväčšími producentami stavebného kameňa bol SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK š.p. Žilina, odštepny závod Bratislava, ktorý v DP Devín vyťažil 250,8 tis. m³ granodioritu. Svoju pozíciu si v sledovanom období v produkcii stavebného kameňa naďalej upevnila aj organizácia VÝROBA KAMEŇA A PIESKOV s.r.o., Buková, ktorá v DP Buková vyťažila celkom 223,7 tis. m³ dolomitov.

V roku 2008 bolo celkom vydobytých 1 517,2 tis. m³ stavebného kameňa.

V počte zamestnancov zamestnaných pri ťažbe stavebného kameňa sa situácia v porovnaní s predchádzajúcim rokom opäť zmenila, keď v sledovanom období došlo k nárastu počtu zamestnancov o 8. V roku 2008 pracovalo pri ťažbe stavebného kameňa 192 zamestnancov (príloha č. 16).

4.5.3 OBÚ v Košiciach

Celková ťažba stavebného kameňa v roku 2008 oproti roku 2007 sa zvýšila na 1 318,3 tis. m³ (v roku 2007- 1263,4 tis. m³). Celkový počet zamestnancov sa zvýšil na 247 zamestnancov (v roku 2007 bolo 197 zamestnancov) - príloha č. 16.

4.5.4 OBÚ v Prievdzi

V ťažbe stavebného kameňa došlo v roku 2008 k výraznému zvýšeniu oproti roku 2007 (+ 314,21 tis. m³). Pričom táto ťažba predstavuje spolu s ťažbou v rokoch 2005 a 2006 najväčšiu hodnotu za obdobie posledných deviatich rokov. V roku 2008 bolo vyťažených 2 030,91 tis. m³ stavebného kameňa, na čom sa podieľalo 248 zamestnancov (oproti roku 2007 o 47 viac). Prehľad ťažby stavebného kameňa a počtu zamestnancov zamestnaných pri ťažbe je v prílohe č. 16 – piata a šiesta časť.

4.5.5 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

V roku 2008 bolo vyťažené 643,7 tis. m³ stavebného kameňa čo predstavuje ťažbu zhruba na úrovni roku 2007 – 646,3 tis. m³. Počet zamestnancov pri ťažbe stavebného kameňa vzrástol o 7. Najväčší podiel na dosiahnutej úrovni ťažby má organizácia KSR – Kameňolomy SR, s.r.o. Zvolen, ktorá v DP Husiná pri dobývaní čadiča vyťažila 137,5 tis m³ horniny s podielom 21,4 % na celkovej ťažbe.

V 8 prípadoch je ťažba vykonávaná v dobývacích priestoroch (výhradné ložisko nevyhradeného nerastu) a v 9 prípadoch ide o dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu. Najväčšími producentmi stavebného kameňa okrem spomínanej organizácie KSR – Kameňolomy SR Zvolen je organizácie Eurovia – Kameňolomy, s.r.o. Žilina v DP Hranovnica.

4.6 Štrkopiesky a piesky

Obrázok č. 10: Vývoj ťažby štrkopieskov a pieskov

4.6.1 OBÚ v Banskej Bystrici

Celková ťažba štrkov a pieskov v roku 2008 bola 316,1 tis. m³, čo je v porovnaní s rokom 2007 (309,7 tis. m³) o 6,4 tis. m³ viac. Pri porovnaní počtu zamestnancov v roku 2008 (103 zamestnancov) s rokom 2007 (118 zamestnancov) je zaznamenaný pokles o 15 zamestnancov.

4.6.2 OBÚ v Bratislave

V roku 2008 bol celkový objem ťažby štrkopieskov a pieskov v porovnaní s rokom 2007 o 1 169,1 tis. m³ vyšší a dosiahol tak najvyššiu úroveň za posledných 16 rokov. Celkový objem vydobytých štrkopieskov a pieskov v roku 2008 bol 4 068,9 tis. m³. V sledovanom období sa začala ťažba na 7 nových ťažobných lokalitách (dobývanie ložísk nevyhradených nerastov).

Stav zamestnancov pri ťažbe štrkopieskov a pieskov zaznamenal nárast v porovnaní s rokom 2007 o 46 zamestnancov. V roku 2008 pracovalo pri ťažbe štrkopieskov a pieskov 428 zamestnancov. Ťažba a počet zamestnancov sú uvedené v prílohe č. 17.

4.6.3 OBÚ v Košiciach

Ťažba štrkopieskov a pieskov v roku 2008 oproti roku 2007 sa zvýšila na 456,3 tis. m³ (v roku 2007 – 419,9 tis. m³). Počet zamestnancov sa zvýšil o 6 (v roku 2007 - 53 zamestnancov).

4.6.4 OBÚ v Prievidzi

V ťažbe štrkopieskov a pieskov, došlo k výraznému zvýšeniu ťažby v porovnaní s rokom 2007. V roku 2008 bolo vyťažené 1 297,6 tis. m³ štrkopieskov, čo predstavuje zvýšenie oproti roku 2007 o 539,7 tis. m³. Uvedená ťažba bola dosiahnutá so 192 zamestnancami, čo je oproti roku 2007 zvýšenie o 109 zamestnancov. Ťažba pieskov a štrkopieskov bola aj v roku 2008 usmerňovaná potrebami a požiadavkami odberateľov, najmä na pokračovanie dostavby úsekov diaľnice v okresoch Ilava, Bytča, Púchov a Považská Bystrica s prepojením tranzitu Bratislava - Žilina.

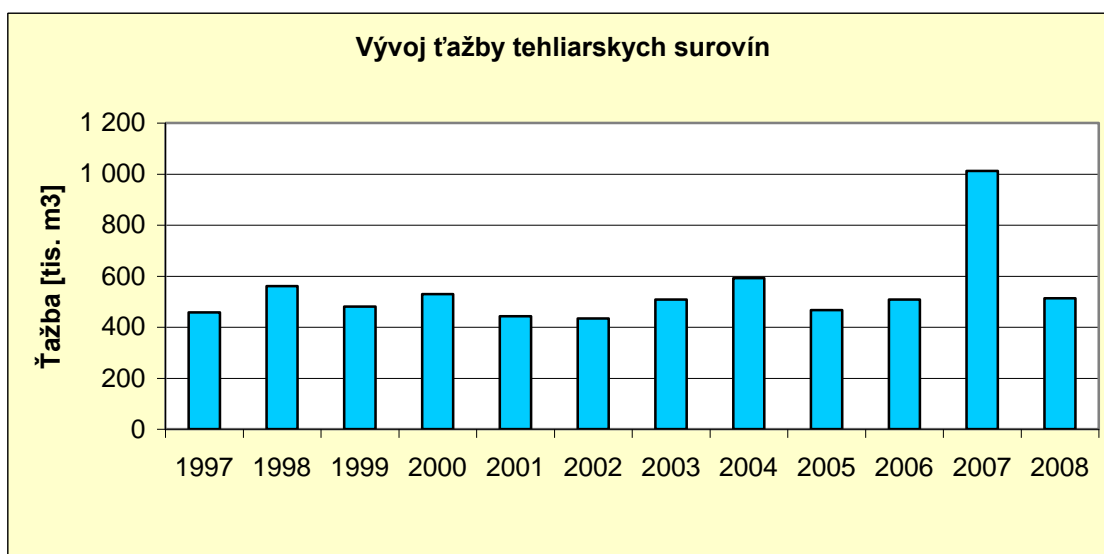
Prehľad ťažby a počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe je na prílohe č. 17.

4.6.5 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

Celková ťažba štrkopieskov a pieskov v roku 2008 predstavovala objem 840,6 tis. m³, čo pri priemernej objemovej hmotnosti 2,5 t/ m³ predstavuje 2107,5 kt materiálu, čo je nárast oproti roku 2007 o 106,6 tis. m³ (14,5 %) pri zvýšení počtov zamestnancov o 12.

Najväčším ťažiarom štrkopieskov v úradnom obvode je organizácia Štrkopiesky Batizovce, s.r.o., ktorá vyťažila 529,1 tis. m³ štrkopieskov, so 63 % podielom.

4.7 Tehliarske suroviny

Obrázok č. 11: Vývoj ťažby tehliarskych surovín

4.7.1 OBÚ v Banskej Bystrici

V roku 2008 organizácie vydobyli 162,1 tis. m³ tehliarskych surovín. V porovnaní s rokom 2007 (198,8) je to pokles o 36,7 tis. m³. Pri dobývaní bolo v roku 2008 zamestnaných 28 pracovníkov, čo je pokles voči roku 2007 (38) o 10 zamestnancov.

4.7.2 OBÚ v Bratislave

Ťažba tehliarskej suroviny v roku 2008 v porovnaní s rokom 2007 zaznamenala pokles (o 538,7 tis. m³). Najväčší podiel na ročnej ťažbe tehliarskych surovín v roku 2008 až 48,2 % mala ťažba v DP Boleráz organizáciou Wienerberger - Slovenské tehelne spol. s r.o., Zlaté Moravce, kde bolo vydobytých celkom 112,2 tis. m³. Táto organizácia v DP Zlaté Moravce II. vydobyla ďalších 91,0 tis m³ tehliarskych surovín. Ďalším významným ťažiarom tehliarskej suroviny v sledovanom období bola organizácia Pezinské tehelne – Paneláreň, a.s. Pezinok v DP Pezinok I. (19,4 tis m³). Zvyšný objem tehliarskych surovín bol vydobytý z ložiska v DP Gbely I. organizáciou TEHELŇA GBELY s.r.o., Gbely (10,0 tis m³). Na ostatných ložiskách tehliarskych surovín sa ťažba v roku 2008 nevykonávala.

Celkový objem vydobytých tehliarskych surovín v roku 2008 bol 232,6 tis. m³.

V počte zamestnancov pri ťažbe tehliarskych surovín v porovnaní s rokom 2007 nastal mierny nárast o 3. V roku 2008 pracovalo pri ťažbe tehliarskych surovín 51 zamestnancov. Ťažba a počet zamestnancov v roku 2008 sú uvedené v tabuľke č. 18.

4.7.3 OBÚ v Košiciach

Ťažba tehliarskych hĺn v r. 2008 bola na úrovni 63,3 tis. m³. Oproti roku 2007, keď bola ťažba na úrovni 0,3 tis. m³ došlo k radikálnemu nárastu ťažby. Počet zamestnancov sa zvýšil na 9 (v roku 2007 – 2 zamestnanci).

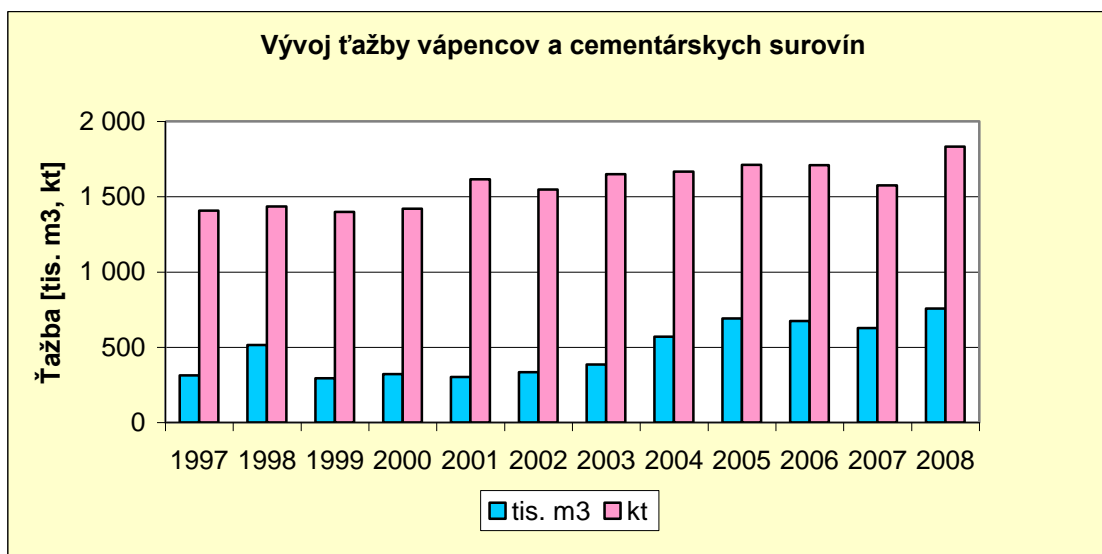
4.7.4 OBÚ v Prievidzi

V roku 2008 pokračovala ťažba v dobývacom priestore Nitrianske Pravno a začala sa s dobývaním v dobývacom priestore Trenčianska Turná (po úspešnom výberovom konaní na určenie DP inej organizácii) v celkovej výške 52,4 tis. m³, čo oproti roku 2007 predstavuje zvýšenie o 12,8 tis. m³. Organizácia Tehelňa Preseľany s.r.o. Topoľčany pokračovala vo vykonávaní terénnych úprav na likvidácii zosuvu, ku ktorému došlo tesne za dobývacím priestorom Preseľany pred piatimi rokmi. Tieto práce zabezpečovalo 13 zamestnancov. Oproti roku 2007 došlo k zvýšeniu počtu o 2 zamestnancov. Prehľad ťažby a počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe je na prílohe č. 18.

4.7.5 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

Ťažba tehliarskej suroviny sa vykonávala sporadicky v DP Mokrú Lúka I organizáciou Tehelňa, s.r.o. Revúca a v DP Behince organizáciou Ipeľské tehelne, a.s. Lučenec. V ostatných DP sa v uplynulom roku ťažba nevykonávala.

4.8 Vápence a cementárske suroviny

Obrázok č. 12: Vývoj ťažby vápencov a cementárskych surovín

4.8.1 OBÚ v Banskej Bystrici

Pri dobývaní vápencov na ložisku Tuhár a Ružiná v roku 2008 bolo vydobyté celkom 19,1 kt vápencov pri počte 8 zamestnancov. V porovnaní s rokom 2007 je vydobyté množstvo vápencov mierne vyššie (+ 1,48 kt). Počet zamestnancov pri dobývaní v roku 2008 bol nižší o 1 v porovnaní s rokom 2007.

4.8.2 OBÚ v Bratislave

Objem ťažby vápencov a cementárskych surovín v sledovanom období v porovnaní s rokom 2007 zaznamenal nárast o 78,9 tis. m³. Dobývanie tohto druhu nerastov sa vykonávalo v roku 2008 v 6 DP. Z toho na 2 ťažobných lokalitách (DP Dechtice a Pohranice) bol zaznamenaný nárast ťažby v porovnaní s predchádzajúcim rokom a na 4 ťažobných lokalitách (DP Jablonica, Podbranč I., Sološnica I. a Žirany) bol zaznamenaný pokles ťažby v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Celkový objem ťažby vápencov a cementárskych surovín v sledovanom období bol 652,0 tis. m³. Počet zamestnancov zamestnaných pri dobývaní vápencov a cementárskych surovín oproti roku 2007 zaznamenal pokles o 12 zamestnancov na celkový počet 65.

Ťažba vysoko percentných vápencov v DP Rohožník III. v porovnaní s rokom 2006 bola o 77,3 kt vyššia. Počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe vysoko percentných vápencov v porovnaní s rokom 2006 zaznamenal nárast o 3 zamestnancov na celkový počet 24.

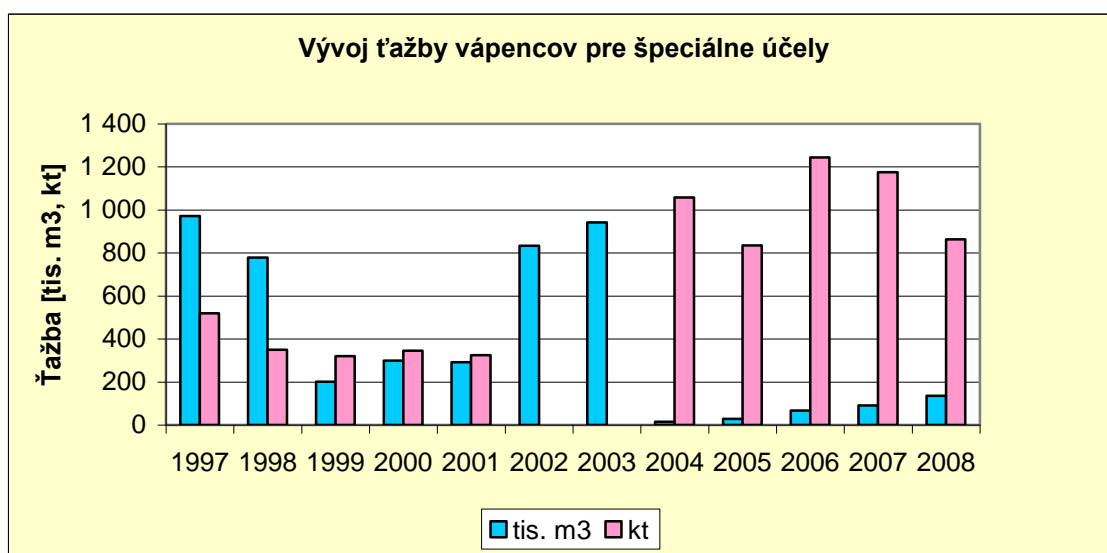
4.8.3 OBÚ v Košiciach

Celková ťažba vápencov a cementárskych surovín poklesla oproti roku 2007 na hodnotu 105,4 kt., t.j. o 10,2 kt. Počet zamestnancov pri tejto ťažbe vzrástol oproti roku 2007 na 19 zamestnancov – t.j. o 4 zamestnancov (príloha č. 19).

OBÚ v Prievidzi

V ťažbe vápencov a cementárskych surovín došlo v roku 2008 k výraznému zvýšeniu ťažby o 255,2 kt. Dosiadnutá ťažba 1 812,4 kt bola realizovaná v dobývacích priestoroch Horné Srnie I a Ladce II. K zvýšeniu ťažby došlo v dobývacom priestore Ladce II, aj v dobývacom priestore Horné Srnie I. Na ťažbe sa podieľalo 60 zamestnancov, čo je o 4 menej v porovnaní s rokom 2007. Prehľad ťažby a počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe je v prílohe č. 19.

4.9 Vápence na špeciálne účely

Obrázok č. 13: Vývoj ťažby vápencov pre špeciálne účely

4.9.1 OBÚ v Košiciach

Ťažba vápencov pre špeciálne účely v r. 2008 oproti r. 2007 vzrástla o 45,8 tis. m³ (v roku 2007 bola ťažba 90,3 tis. m³). Celkový počet zamestnancov v roku 2008 vzrástol oproti roku 2007 o 24 zamestnancov (príloha č. 20).

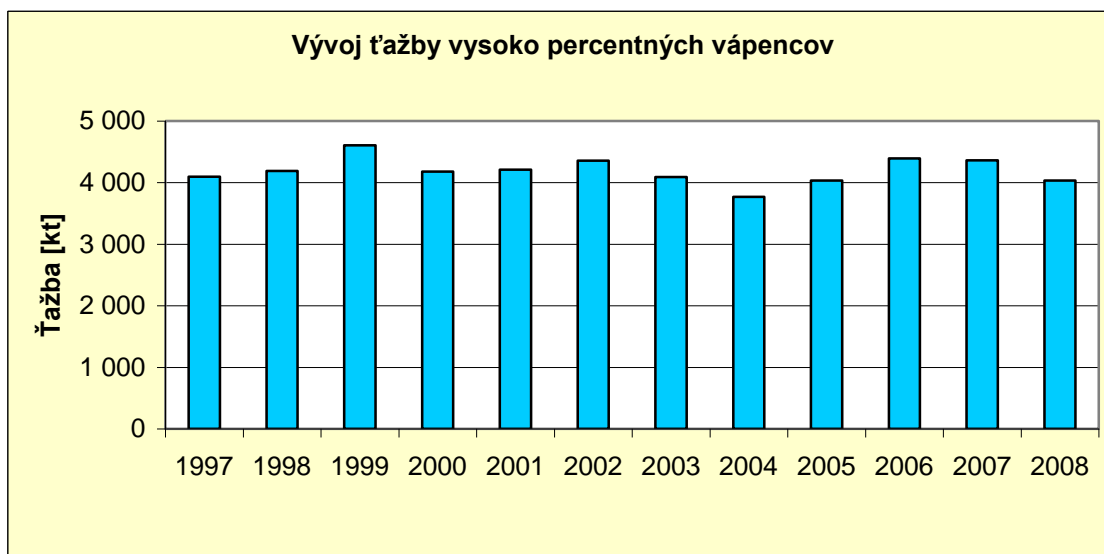
4.9.2 OBÚ v Prievidzi

V roku 2008 bolo zaznamenané ďalšie zníženie ťažby vápencov na špeciálne účely oproti roku 2007 a to o 313,2 kt. Pokles bol zaznamenaný vo všetkých dobývacích priestoroch (Čachtice, Lietavská Svinná, Strážavy Polom). Časť ťažby vykázal

v roku aj dobývací priestor Rožňové Mitice. Ťažba 862,5 kt bola dosiahnutá s počtom zamestnancov 25, čo je o 21 menej ako v roku 2007.

V obvodoch pôsobnosti ostatných obvodných banských úradov sa vápence na špeciálne účely nedobývali.

4.10 Vápence vysoko percentné

Obrázok č. 14: Vývoj ťažby vysoko percentných vápencov

4.10.1 OBÚ v Bratislave

Ťažba vysoko percentných vápencov v DP Rohožník III. v porovnaní s rokom 2007 bola o 55,8 kt vyššia. Počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe vysoko percentných vápencov v porovnaní s rokom 2007 zostal nezmenený a to 24. Ťažba vápenca podľa druhov a počet zamestnancov je uvedený v tabuľkách č. 19, 20 a 21. V roku 2008 pracovalo pri ťažbe vápencov a cementárskych surovín 89 zamestnancov.

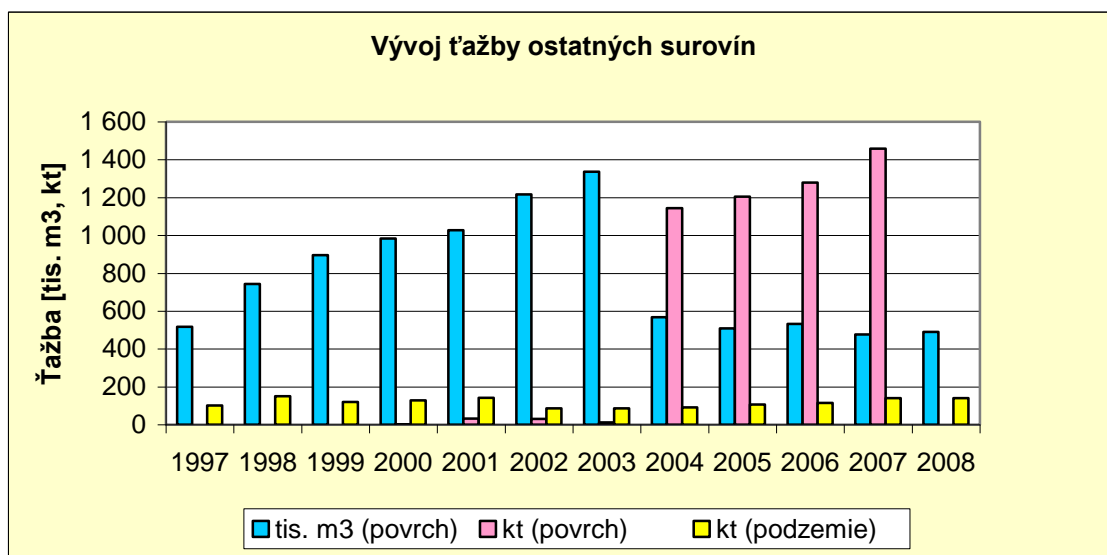
4.10.2 OBÚ v Košiciach

Celková ťažba vysoko percentných vápencov v roku 2008 oproti roku 2007 poklesla o 150 kt (v roku 2007 bola ťažba 2097 kt). Počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe a úprave vysoko percentných vápencov sa oproti roku 2007 nezmenil (počet zamestnancov 36) - (príloha č. 21). Dobývanie a úprava sa vykonávali len v dobývacom priestore „Včeláre“ organizáciou Carneuse Slovakia s.r.o.

4.10.3 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

Ťažba vysoko percentných vápencov sa oproti roku 2007 znížila o 233,7 kt, čo je radikálne zníženie ťažby o 52 %. Zníženie ťažby je spôsobené útlmom výroby v organizácii Calmit, s.r.o. Bratislava v dobývacích priestoroch Jaklovce a Tisovec.

4.11 Ostatné suroviny

Obrázok č. 15: Vývoj ťažby ostatných surovín

4.11.1 OBÚ v Banskej Bystrici

V roku 2008 sa v obvode tunajšieho úradu dobývali tieto ostatné suroviny: bentonit, kremence, keramické a žiaruvzdorné íly, kaolín, kremité piesky a perlit.

Celková ťažba ostatných surovín v roku 2008 bola 123,9 tis. m³, čo je prakticky na úrovni roku 2007 (124,6 tis. m³). Dobývanie v roku 2008 zabezpečovalo 137 zamestnancov, čo je o 26 viac ako v roku 2007.

4.11.2 OBÚ v Bratislave

Z ostatných surovín (Tabuľka č. 22) sa ťažba v sledovanom období vykonávala v DP Šajdíkove Humence (zlievarenské a sklárske piesky), v DP Šaštín (zlievarenské a sklárske piesky) a pokračovala v DP Bažantnica (sklárske a zlievarenské piesky). Celková ťažba v porovnaní s rokom 2007 zaznamenala mierny nárast o 13,8 tis. m³ na celkových 361,3 tis. m³. Na lokalite (DP Šajdíkove Humence) bol zaznamenaný pokles ťažby oproti roku 2007 o 3,2 tis. m³. Na dvoch lokalitách (DP Šaštín a Bažantnica) bolo zaznamenaný nárast o 2,7 tis. m³ a o 14,4 tis. m³. Ťažba dekoratívneho kameňa v DP Levice III. – Zlatý Onyx a v lome Šiklôš sa v roku 2008 nevykonávala.

Počet zamestnancov pri ťažbe ostatných surovín v roku 2008 zaznamenal oproti predošlému roku mierny pokles o 4 zamestnancov. V roku 2008 pracovalo pri ťažbe ostatných surovín 31 zamestnancov.

4.11.3 OBÚ v Košiciach

Z ostatných surovín sa dobývali ložiská dolomitu, keramických ílov, zeolitu, bentonitu, kaolínu a tufitu. Celková ťažba týchto surovín vzrástla oproti roku 2007 o 45,8 kt. Celkový počet zamestnancov zamestnaných pri ťažbe týchto surovín vzrástol o 16 zamestnancov – zo 65 zamestnancov v roku 2007 na 81 zamestnancov v roku 2008 (príloha č. 22).

4.11.4 OBÚ v Prievidzi

Medzi ostatné suroviny bola zaradená ťažba dolomitov pre sklárne a dolomitov pre hutníctvo z dobývacích priestorov Malé Kršteňany, Malé Kršteňany I, Rajec, Rožňové Mitice a Stráňavy-Polom. V roku 2008 bolo vyťažené 740,5 kt nerastnej suroviny, čo predstavuje zvýšenie oproti roku 2007 o 0,7 kt. Zvýšenie ťažby, ako dôsledok zvýšeného dopytu trhu, bolo zaznamenané najmä v DP Rajec, v ostatných lokalitách ťažba mierne poklesla .

Uvedená ťažba bola dosiahnutá s počtom zamestnancov 28, čo je o 6 viac ako v roku 2007. Prehľad ťažby a počet zamestnancov sú uvedené v prílohe č. 22.

4.11.5 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

Ťažba azbestonosného serpentinitu v DP Dobšiná je realizovaná len ako stavebný materiál.

Ťažba mastenca na ložisku Mútnik, ktorú vykonávala organizácia Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa v roku 2008 vykonávala len sporadicky.

Celková ťažba travertínu v DP Spišské Podhradie bola na výške 5,6 tis. m³, z toho 0,3 tis. m³ pre ušľachtilú kamenársku výrobu (bloky) a zostatok ako stavebný materiál. Na odvale bol umiestnený v roku 2008 materiál v objeme 3,4 tis. m³.

Ťažba sadrovca a anhydritu v DP Spišská Nová Ves organizáciou Východoslovenské kameňolomy, a.s. Spišská Nová Ves v bani Novoveská Huta bola v objeme 119,0 tis. kt, čo je zhruba na úrovni roka 2007 - 126,0 kt a na ložisku Šafárka (DP Spišská Nová Ves I) sa v roku 2008 vyťažilo 5,5 kt.

Organizácia Intocast, a.s. Hnúšťa vyťažila z ekologickej záťaži – odval Hnúšťa 18,9 kt nevyhradeného nerastu – brucitu.

5 Bezpečnosť práce a ochrana zdravia pri práci

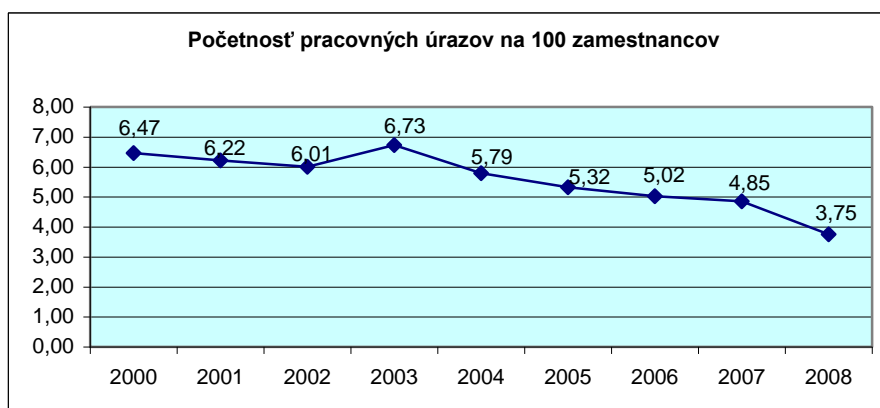
Základným kameňom, na ktorom je postavená starostlivosť o ochranu a bezpečnosť zdravia pri práci je čl. 36 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého majú zamestnanci právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a že zákon im, okrem iného, zabezpečuje najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci. Odrazom uspokojivých pracovných podmienok je nie len spokojnosť, či nespokojnosť zamestnancov s podmienkami pri práci, ale najmä výskyt pracovných úrazov.

5.1 Vývoj pracovnej úrazovosti

Vývoj pracovnej úrazovosti je spravidla odrazom stavu kvality zamestnancov, ako aj rizika práce v podzemných prevádzkach uhoľných ako aj neuhoľných baní, kde došlo v sledovanom období k prevažnému počtu registrovaných pracovných úrazov, ale v súčasnosti aj prejavom zvýšenej inšpekčnej činnosti.

5.1.1 Závažné pracovné úrazy a havárie

V roku 2008 došlo celkovo len k 2 smrteľným úrazom (oproti 5-tim v roku 2007) a mierne klesol počet prípadov ťažkej ujmy na zdraví, a to z 12-tich prípadov v roku 2007 na 11 v roku 2008. Celkový počet všetkých evidovaných úrazov však klesol zo 495 v roku 2007 na 415 v roku 2008. Celkom pri zohľadnení mierneho nárastu počtu zamestnancov v porovnaní s rokom 2007 možno stav úrazovosti považovať za mierne zlepšený. Odrážajú to aj údaje o úrazovosti, ktorá vyjadruje počet úrazov na 100 zamestnancov, keď oproti roku 2007 klesla úrazovosť tohto ukazovateľa z 4,85 na 3,75 v roku 2008. Významnejší je však celkový trend vývoja tohto ukazovateľa, ktorý trvalo klesá z hodnoty 6,73 v roku 2003 a je zrejmy z nasledujúceho grafu.

Obrázok č. 16: Vývoj pracovnej úrazovosti za roky 2000 až 2008

Tento trend je síce priaznivý, avšak v porovnaní s celorepublikovými hodnotami, ktoré v roku 2006 predstavovali hodnotu 0,68, je to až 5,5 násobne vyššia hodnota úrazovosti. Je to samozrejme ovplyvnené samotným charakterom vykonávanej činnosti, ale vždy bude snahou túto hodnotu znižovať tak, ako to ukladá aj spomínaná Konceptia BOZP v SR na roky 2008 až 2012. Ak vezmeme v úvahu východiskový rok 2006, potom ukazovateľ úrazovosti klesol z 5,02 na 3,75, čo už teraz predstavuje pokles o zamýšľaných 25 % do roku 2012, no oproti celorepublikovému priemeru je to stále vysoké číslo.

5.1.2 Rozbor príčin a zdrojov pracovných úrazov

Z rozboru pracovnej úrazovosti vyplýva, že najčastejším zdrojom úrazov v sledovanom období boli „pracovné, prípadne cestné dopravné priestory, ako zdroje pádu osôb“ (kategória IV), kde sa vyskytlo 131 úrazov, čo predstavuje 31,57 % celkovej úrazovosti a najmä „materiál, bremená, predmety“ (kategória V), kde sa stalo dokonca až 185 úrazov, či je až 44,6 %. Ďalšími zdrojmi úrazov bola kategória VIII - Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom, kde sa stalo 21 úrazov. Ostatné zdroje sú zastúpené nerovnomerne a v menšej miere.

Najčastejšou príčinou úrazov boli „nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy) a iné riziká“ (12. skupina), kde z uvedených príčin sa stalo 186 úrazov, čo predstavuje 44,8 % celkového počtu úrazovosti. Významný podiel predstavuje aj 8. skupina - Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu alebo pokynov, zotrvávanie v ohrozenom priestore, do ktorej spadá až 149 úrazov, čo predstavuje 35,9 %. Ostatné príčiny sú zastúpené len v malej miere.

5.1.3 Plnenie úloh vyplývajúcich z Konceptie BOZP v SR na roky 2008 – 2010

5.1.3.1 Výsledky vykonaných kontrol z pohľadu naplňovania Konceptie BOZP organizáciami

Kontroly bankských úradov boli vykonávané formou špecializovaných inšpekčných prehliadok organizovaných v rámci plnenia Plánu hlavných úloh. Inšpekčné prehliadky boli spravidla zamerané jednak na kontrolu dokumentácie, ako aj samotnú fyzickú kontrolu objektov, pracovísk a technických zariadení organizácií.

Pri prehliadkach sa bankší inšpektori zamerali najmä na:

- vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození, posúdenie rizika a návrh ochranných opatrení v prevádzkovej dokumentácii a projektoch a či tieto súčasťou týchto projektov sú informácie o bezpečnom umiestnení, inštalácii, používaní, kontrole, údržbe a oprave,
- vypracovanie politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a jej pravidelné vyhodnocovanie,

- zrozumiteľné a preukázateľné oboznamovanie každého zamestnanca s existujúcim a predvídateľným nebezpečenstvom a ohrozením, s dopadmi na zdravie a s ochranou pred nimi,
- pravidelnosť opakovaného oboznamovania tak, aby sa vykonávalo najmenej raz za dva roky, ak osobitný predpis neustanovuje právne predpisy a ostatné predpisy a
- na bezpečný stav objektov, pracovísk a technických zariadení, najmä vyhradených technických zariadení.

Z poznatkov získaných inšpekčnou činnosťou v roku 2008 vyplýva skutočnosť, že starostlivosť o BOZP nie je v popredí záujmu značného počtu preverovaných subjektov. Úroveň pracovných podmienok veľmi často odzrkadľuje ekonomické možnosti zamestnávateľov. Zamestnávatelia odôvodňujú neplnenie niektorých úloh v oblasti ochrany práce predovšetkým zlým ekonomickým stavom organizácie. Zistený stav je však aj dôsledkom nedostatočného právneho vedomia zamestnancov, ako aj zamestnávateľov, ktorí dávajú väčší dôraz na odstraňovanie nedostatkov zistených orgánmi hlavného dozoru, ako na vlastnú prevenciu.

Z poznatkov získaných pri inšpekcii práce a pri vykonávaní hlavného dozoru vyplýva, že starostlivosť o BOZP je zo strany zamestnávateľov často minimálna a formálna. Vytváranie vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov a osobitne ochrana ich života a zdravia na pracovisku nie je pre viacerých zamestnávateľov prioritou, ani potrebou. V niektorých prípadoch prevláda nezáujem zamestnávateľov o zabezpečovanie uspokojivých pracovných podmienok a uprednostňovanie hospodárskych a obchodných záujmov. Platí to najmä v prípade malých zamestnávateľov a u samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Vyskytujú sa nebezpečné pracovné postupy, zlá organizácia práce, nebezpečné zariadenia a rizikové práce, pri ktorých sa častejšie vyskytujú prípady porušenia zdravia. Je len na pracovnej zdatnosti a šikovnosti zamestnancov, ako bezpečne vykonajú svoju prácu.

Výsledkom takého prístupu je chýbajúci systémový prístup k problematike BOZP, nízka pozornosť sa venuje posudzovaniu rizík, spolupráca vedúcich zamestnancov a zamestnancov je často neuspokojivá a formálna, kvalita oboznamovania zamestnancov s problematikou BOZP je nedostatočná. Aktivity zamestnancov i zástupcov zamestnancov pre BOZP pri vyžadovaní a presadzovaní uspokojivých pracovných podmienok vrátane podmienok na zaistenie BOZP je limitovaná aj ich obavami o zamestnanie (chýba právna ochrana). Priamym dôsledkom z hľadiska BOZP sú nedostatočne zabezpečené a vybavené prevádzkové objekty, pracovné priestory a pracovné prostredie, nevyhovujúce stroje a technické zariadenia.

Pritom mnohé opatrenia na úseku BOZP, hlavne organizačné, sa dajú realizovať bez akýchkoľvek, resp. minimálnych finančných nákladov.

Je potrebné poukázať, že hospodárska kríza čiastočne zasiahla aj organizácie vykonávajúce BČ a ČVBS. Znižuje sa ťažba pre nedostatočný odbyt produkcie, tým je tvorba zisku nižšia a použité prostriedky na BOZP sú tiež nižšie.

Ďalším problémom sú kvalifikovaní zamestnanci. Pri dnešnom rozvoji prác najmä v podzemí (výstavba tunelov, rast ťažby podzemným spôsobom, odliv hotových zamestnancov do zahraničia a pod.) takýto zamestnanci chýbajú. Stredné a vysoké školstvo nemá podporu od takýchto zamestnávateľov a neprodukuje kvalifikovaných perspektívnych zamestnancov. Na pozície sú prijímaní zamestnanci bez akýchkoľvek odborných znalostí a najmä bez skúsenosti v náročnom banskom prostredí a potom nastávajú krízové situácie.

Napriek zisteným nedostatkom možno v dozorovaných organizáciách s prevažujúcou zahraničnou kapitálovou účasťou pozitívne hodnotiť vážnosť, s akou popri riešení hospodárskych problémov pristupujú rovnocenne i k primeranému riešeniu problematiky bezpečnosti práce a prevádzky na všetkých úrovniach riadenia. Dôležitú úlohu tu zohráva aj neustále zvyšovanie technickej úrovne používaných technických zariadení.

5.1.3.2 Zabezpečovanie a vykonávanie kontrol

V súčasnej dobe sú predovšetkým vykonávané prehliadky za účelom splnenia hlavných úloh obvodného banského úradu, ďalej sú vykonávané vyvolané inšpekcie organizáciami, v podstatne menšej miere sú to plánované prehliadky inšpektormi. Po organizačnej sa prehliadky plánujú tak, aby v danej lokalite vykonalo inšpekčnú činnosť čo najviac inšpektorov.

Inšpekčnú činnosť na úseku BOZP a BP vykonávajú spravidla len banskí inšpektori II. oddelení. Na každom obvodnom banskom úrade ide spravidla len o 2 až 3 banských inšpektorov. Špecialisti na oblasť elektro alebo strojnú sú len na niektorých úradoch (v minulosti bol na každom OBÚ špecialista strojár a elektrikár).

Z organizačného hľadiska je problematické zabezpečenie dopravy, pretože na každom obvodnom banskom úrade je len jedno osobné auto, ktoré využívajú všetci zamestnanci úradu. V duchu Koncepcie BOZP a naplňovania veľmi náročných úloh by bolo vhodné zlepšenie materiálneho a personálneho zabezpečenia úradov.

Pre skvalitnenie inšpekčnej činnosti sa inšpekčná činnosť sa vykonáva na základe písomnej prípravy, ktorú odsúhlasuje vedúci oddelenia a schvaľuje predseda úradu.

5.1.3.3 Vyhodnotenie poradenskej činnosti

Banské úrady zabezpečujú bezplatne poradenskú činnosť v oblasti BOZP pre fyzické aj právnické osoby bez obmedzenia, denne počas pracovnej doby. V priebehu roka 2008 bolo poskytnuté poradenstvo v oblasti BOZP v 196 prípadoch (141 na OBÚ SR a 55 na HBÚ). Najčastejšie konzultovaná problematika, postup a požiadavky ustanovené pre vydávanie oprávnení na činnosti na vyhradených elektrických zariadeniach – montáž, opravy a revízie vyhradených technických zariadení. Novovzniknuté organizácie, resp. organizácie, ktoré doteraz nevykonávali činnosť v obvode pôsobnosti úradu sa zaujímali aj o všeobecné povinnosti v súvislosti s prevádzkou vyhradených technických zariadení, ktoré sú upravené najmä aktuálnym znením zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe.

Banskí inšpektori pri vykonávaní inšpekčnej činnosti informujú zodpovedných zamestnancov organizácií, ako aj zástupcov zamestnancov o možnosti využívania

poskytovania bezplatného poradenstva v oblasti BOZP osobnou, poštovou, telefonic-
kou i elektronickou formou.

5.1.4 Choroby z povolania

Tak, ako v prípade pracovných úrazov, aj počet nových chorôb z povolania v po-
rovnaní s rokom 2007 významne klesol, a to z 234 na 56. Tento stav je možné pripísať
významnej modernizácii mnohých úpravárenských prevádzok, ktoré hlavne v posled-
ných rokoch prešli rozsiahlou rekonštrukciou. Počet a štruktúra chorôb z povolania sú
uvedené v prílohe č. 32 tejto správy. Pri prevencii v oblasti chorôb z povolania orgány
štátnej banskej správy spolupracujú aj s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva
najmä pri prijímaní opatrení na zaistenie zdravého pracovného prostredia.

5.2 Banská technika a bezpečnosť práce

Kompetencie orgánov hlavného dozoru sú aj v oblasti povoľovania technológií
pre dobývanie jednotlivých druhov nerastov. Povoľovací orgán pritom dbá, aby organi-
zácie pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom
dodržiavali zásady racionálneho a bezpečného využívania zásob nerastných surovín.
Za účelom zisťovania skutočného stavu vykonávajú v organizáciách špecializované
prehliadky. Prehľad používaných dobývacích metód pri dobývaní ložísk nerastných
surovín v podzemí je uvedený v prílohách č. 38 a 39.

5.2.1 Hlbinné dobývanie

Okrem OBÚ v Košiciach sa hlbinné dobývanie vykonávalo v úradných obvodoch
všetkých obvodných banských úradov SR. Hlbinným spôsobom sa v Slovenskej repub-
like dobýva najmä hnedé uhlie a lignit, rudy, magnezit a niektoré ostatné nerasty.

5.2.1.1 Bezpečnosť podzemných diel

Obvodné banské úrady počas výkonu hlavného dozoru kontrolovali okrem iného
aj dodržiavanie technológie vedenia bankých diel, bezpečnosť pri práci a bezpečnosť
prevádzky, stav bankých diel a ich udržiavanie v bezpečnom stave. Bezpečnosť
podzemných diel bola kontrolovaná hlavne pri inšpekčných prehliadkach. Na odstráne-
nie zistených nedostatkov boli vydávané záväzné príkazy obvodnými bankými inšpek-
tormi. Odstránenie niektorých nedostatkov bolo nariadené rozhodnutím úradu. Väčšina
opatrení smerovala k dodržiavaniu technologickej disciplíny, k doplneniu prevádzkovej
dokumentácie, k zamedzeniu pádu horniny, k vybavenosti niektorých strojných a do-
pravných zariadení, k pracovným postupom pri manipulácii s bremenami, k údržbe
bankých diel a k protivýbuchovej a protizáparovej prevencii na uhoľných baniach.
Pozornosť bola venovaná aj používaniu výbušnín pri trhacích prácach.

5.2.1.1.1 Zvislé banské diela

V roku 2008 sa zvislé banské diela razili len v úradnom obvode OBÚ v Spišskej Novej Vsi. Razenie zvislých banských diel sa tu vykonávalo prevažne ručne pomocou vrtno-trhacích prác bez použitia, resp. s použitím raziacich plošín RP-3 a vrtacích kladív VK 22 s pneumatickými podperami. Išlo v podstate len o razenie komínov (odrezové komíny, odťažbové komíny, zásobníky a pod.) pri vnútroblokovej príprave dobývacích blokov, a to v organizáciách Slovmag, a.s. Lubeník – 145 m, SMZ, a.s. Jelšava – 170 m a Východoslovenské kameňolomy, a.s. Spišská Nová Ves – 357 m. V organizácii SMZ, a.s. Jelšava sa vykonávalo aj rozširovanie už existujúcich zvislých banských diel v celkovej dĺžke 152 m.

V DP Baňa Nováky v roku 2008 pokračovala likvidácia G - jamy a v roku 2009 bude likvidované aj ťažné zariadenie a ťažná jama.

V činných jamách sa vykonávala prevádzková údržba a opravy (čistenie vodných stavieb, jamovej žumpy, výmena opotrebovaných sprievodníc, obnova náterov a pod.). Čistenie hlbinných zásobníkov sa vykonávalo záchranármi v režime nehavarijných zásahov. V hlbinných zásobníkoch sa odstraňovali hlavne nálepy.

5.2.1.1.2 Dlhé banské diela

Na Bani Dolina a.s. Veľký Krtíš bolo v roku 2008 vyrazených 2 442 m banských diel. Banské diela sú razené v profile LB-O-02 vrtno-trhacími prácami (816 m) a kombajnom 4PU (1 626 m). Hustota výstuže bola 1,0 m resp. 0,5 m paženie šachovite drevenými okrajkami. Oproti roku 2007 bolo vyrazených o 1 410 m dlhých banských diel viac.

Na razenie dlhých banských diel sa na Bani Záhorie sa používali raziace kombajny typu 4 PU a GPK a vrtno – trhacie práce. Banské diela boli razené v profile licho-bežníkovom s oblúkovou stropnicou LO – 0 – 02 a kruhovom KC – 0 – 04. Ako výstuž sa používala oceľová výstuž K – 21, K – 24, železobetónové pažiny – BZP – 1 – 120 a banské drevo. Podiel razenia bol 95 % kombajnami a 5 % trhacími prácami.

V organizácii HBP, a.s. Prievidza nedošlo v roku 2008 k zmenám v spôsobe razenia dlhých banských diel. Nové technológie neboli použité. Razenie bolo vykonávané ručným spôsobom – vrtno-trhacími prácami alebo mechanizovaným spôsobom – raziacími kombajnmi typov GPK, GPK 4 a jedným kombajnom AM – 50. Prevažná časť dlhých banských diel bola vyrazená v uhlí. Pomocou kombajnov bolo vyrazených 75,5 % dlhých banských diel. V DP Handlová sa razenie dlhých banských diel vykonávalo len pomocou vrtno-trhacích prác.

Spôsob razenia horizontálnych banských diel na rudných ložiskách sa nezmenil. Vykonávajú sa spravidla vrtno-trhacími prácami. S použitím vrtných kladív VK-22 na pneumatických podperách P-100 RR 80/100, VS-1 B, trhavinami typu Danubit 1, DAP, s nakladaním rozpojenej horniny lopatovým nakladačom NL-12V, NL-15V a NLP 15 do banských vozov, prepravníkovými nakladačmi MIS – 1P, PN - 1500, 1700, 2 200, UNC 200, prípadne odťažba sa vykonáva pomocou škrabákovej dopravy vrátkami ŠV 20, ŠV 30V SMZ, a. s. Jelšava vrtné práce sa vykonávajú s použitím vrtných vozov PNV-

2A, LKT-80, LKT-2VP, BOOMER H-281, 282, M2C, Simba H 357, Bua 21/9 a nakladanie a doprava sa vykonáva bezkoľajovými mechanizmami typu KNA 250, KNB 250, UNC 200, UNC 201, UNK 320 a vozidlami Tatra Jamal, prepravníkovými nakladačmi typu Schopf, PN-2 200 a ďalšími (viď. kap. 4.1.4.). V organizácii SMZ, a.s. Jelšava sa vykonávalo aj rozširovanie už existujúcich banských diel s celkovou dĺžkou 152 m.

Pri realizácii otváranky ložiska mastenca v Gemerskej Polome spoločnosťou VSK MINING, s.r.o. Košice, prostredníctvom dodávateľskej organizácie Skanska BS, a.s. Prievidza sa vykonáva vŕtanie vývrtov vŕtacím vozom ATLAS COPCO typu RAILDRILL 282 s vŕtacími kladivami ATLAS COPCO 12 – 38, odťažba sa vykonáva klepetovým koľajovým nakladačom typu HÄGGLOADER 8HR a doprava rúbaniny pomocou zásobníkových vozov typu SHUTTLECAR HRST 115C a lokomotív GIA DHD 20 a GIA DHD 15.

V Slovenskej banskej spol. s r. o. Hodruša Hámre bolo vyrazených 699,6 m banských diel, čo je nárast v porovnaní s rokom 2006 o 374,9 m. K nárastu došlo v dôsledku razenia banských diel pre geologický prieskum ložiska. Pri razení banských diel sa technológia razenia odlišovala len v spôsobe odťažby: a to na koľaji s odťažbou rúbaniny nakladačom NL 15 V, škrabákom s odťažbou rúbaniny do sypných komínov.

5.2.1.2 Dobývanie

Na Bani Dolina a. s. Veľký Krtíš sa dobývanie vykonávalo v súlade s POPD schválenou dobývacou metódou „stenovanie mechanizovaným komplexom na plnú hrúbku sloja, na riadený zával, s ponechaním a bez ponechania ochranej vrstvy uhlia v strope“. Na zabudovanie vydobytého priestoru sa používali komplexne mechanizované výstuže typu MK-75. Rozpojovanie uhoľného piliera sa vykonávalo dobývacím kombajnom typu 1 GŠ 68, s mechanickým nakladaním rúbaniny na hrabľový dopravník.

Dobývanie na bani Rozália Slovenskej banskej spol. s r. o. Hodruša – Hámre bolo vykonávané len v súvislosti s prácami geologického prieskumu.

Na Bani Záhorie sa v roku 2008 striedavo používali dva dobývacie kombajny MB – 9VM, výrobcu TOMÁŠ, Ratíškovice, Česká republika, ktoré sú určené pre dobývanie s úklonom na pilier max +10° a ťažnou silou do 250 kN. Kombajn je vybavený bezreťazovým pojazdom s tyristorovou reguláciou postupovej rýchlosti. Je vybavený dvomi hydraulickými nastaviteľnými ramenami s rozpojovacími valcami. Rozsah dobývanej mocnosti je v rozpätí od 1,8 do 3,6 m. Na zaistenie pracovného priestoru pri dobývaní lignitu sa na Bani Záhorie používala v roku 2008 mechanizovaná výstuž BMV – 1.

Pri dobývaní uhoľných ložísk v organizácii HBP, a.s. Prievidza nedošlo k zmenám a dobývanie prebiehalo v súlade so schválenými POPD. Boli používané dobývacie metódy stenovanie s riadeným závalom v nadstrope s použitím KM, stenovanie s riadeným závalom v medzistrope s použitím KM a stenovanie v lavici na riadený zával s KM. Prehľad priemerného počtu stenových porubov je v prílohe č. 38.

Pri dobývaní rudných a nerudných ložísk v podzemí sa používali dobývacie metódy obdobne, ako v predchádzajúcom období. V roku 2008 celkový počet dobývok dosiahol 44.

V Sabar s.r.o. Markušovce sa vykonávala ťažba barytových rúd dobývacou metódou otvorená komora – modifikácia „kapsovanie“ – 2 dobývky.

V Siderit, s.r.o. Nižná Slaná sa uskutočňovala ťažba sideritov medziobzorovým dobývaním na zával použitím krátkych a stredne dlhých vrtov na 9 dobývkach.

Na ložisku SMZ, a.s. Jelšava najpoužívanejšou dobývacou metódou je výstupkové dobývanie so zakladaním vyrúbaných priestorov na 8 dobývkach, otvorenou komorou – 2, vrátane likvidácii pilierov komôr.

V organizácii Slovmag, a.s. Lubeník sa používali dobývacie metódy, otvorená komora s dvomi medziobzorovými chodbami pomocou stredne dlhých vrtov na 10 dobývkach. Z toho 2 boli likvidácie ochranných pilierov.

V organizácii Východoslovenské kameňolomy, a.s. Spišská Nová Ves je dlhoročne zaužívané dobývanie na skládku, v roku 2008 tu bolo 10 dobývok.

V organizácii Gemerská nerudná spoločnosť, a.s. Hnúšťa sa dobývanie mastenca a magnezitu vykonáva medziobzorovým dobývaním na zával na 3 dobývkach.

5.2.1.3 Strojné zariadenia

Používané strojné zariadenia sú pre vykonávanie banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom jedným z rozhodujúcich faktorov z hľadiska bezpečnosti a efektívnosti. Stupeň ich spoľahlivosti a dôsledky prípadných porúch a havárií majú zásadný vplyv na bezpečnosť práce a prevádzky pri vykonávaných činnostiach i priamy dopad na celkovú efektívnosť a životaschopnosť podnikania v oblasti využívania nerastov. Pravidelná kontrola stavu strojných zariadení nie je len povinnosťou ťažobných organizácií. Na kontrolu dodržiavania ustanovení bankých predpisov vo veci strojných zariadení sa vykonávajú obvodné banké úrady pravidelné previerky. Prehľad používaných strojných zariadení charakteru vybrané banké zariadenia a vyhradené technické zariadenia, ktorý okrem iného dáva obraz aj o náročnosti výkonu dozoru v tejto oblasti je uvedený v prílohe č. 40.

Ťažné zariadenia sú technické dopravné zariadenia pre zvislú dopravu zamestnancov, rúbaniny a potrebných materiálov pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom v podzemí, ktorých používanie a požiadavky na bezpečnosť prevádzky a bezpečnosť práce sú upravené osobitnými predpismi. Prehliadky všetkých ťažných zariadení, ako aj previerky osôb obsluhujúcich tieto zariadenia sa vykonávajú v pravidelných intervaloch. Prehľad činných ťažných strojov, ktoré sú základom ťažných zariadení je uvedený v prílohe č. 41.

5.2.2 Povrchové dobývanie

Pri povrchovom dobývaní nerastov nedošlo k podstatnejším zmenám oproti predchádzajúcemu obdobiu. Aj v roku 2008 sa vykonávalo lomovým spôsobom v rezoch s rozpojovaním pevných nerastov trhacími prácami veľkého a malého rozsahu, s druhotným rozpojovaním podľa miestnych podmienok trhacími prácami malého

rozsahu alebo strojn  rozpojovanie hydraulickými kladivami. Dobývanie nepevn ch druhov nerastov ( trkov, pieskov, ílov niektorých druhov slieňov a pod.) sa vykonávalo zemnými strojmi a plávajúcimi ťažobnými zariadeniami.

5.2.2.1 Strojn  zariadenia

Pri povrchovom dobývaní sa v organizáciách pouŹivali rôzne typy rýpadiel. Boli to rýpadlá typy DH-102, DH-103, DH-112, DH-114, DH-411, DH-421, DH-441, DH-621 a DH-631, JCB, CASE, Caterpillar CAT-320, CAT-322, CAT-325 a CAT-330, UDS 114, Komatsu 180, 200, 210, 240 a 340, EEDV, Kobelko, Volvo EC 290 BLC, Liebherr 964 HD Litronic a 974 HD Litronic. V niektorých lomoch sa pouŹivali ešte aj staršie typy elektrických rýpadiel E 302 a E 303.

Pri nakladaní kameniva sa pouŹivali kolesov  nakladače typu KNA-250, KNB-250, UNK-320, UNC-053, UNC-200, UDS 114, Poclain, Liebherr L-534 a L-541, Komatsu WA-115, WA-270, WA-380, WA-420, WA-425, WA-435, WA-470 a WA-600, Caterpillar CAT-928, CAT-950, CAT-962, CAT-963, CAT 966 a CAT 972, Volvo-BML120C, Volvo-L110E, Volvo BML 150C, DRESTA-560 a 921, CASE 821 a 921.

Na rozpojovanie nadrozmerných kusov sa pouŹivali hydraulick  kladiv  typ Mordstahl na podvozku DH-411, kladivo typ IPH na podvozku DH-112 alebo CAT 330, kladivo typ Euroram, Krupp HM 1301 a Atlas Copco HBC 2500 S.

Pri skr vkov ch prácach a na úpravu rozvalov a ťažobných et Źi sa pouŹivali doz ry, najmä typy T 100, T 108, T 130 a T 170, S-110 a S-160, DT-130, DH 421, Komatsu D-65 a Caterpillar.

Na vrtanie pre trhacie práce sa pouŹivali najmä vrtné súpravy LVE-70, LVE-75, SLVE-80, SLVE-81, Hausher HBM-60, HBM-120, HSB 2000, PVSR-100, Bohller-TC-111, Bohller-BPI-113 a DTC 122, Atlas Copco ROC-F 9/10, Montabert 10.170 CX a Sandvik Ranger 600.

Na výrobu stlačeného vzduchu sa pouŹivali najmä pojazdn  kompresory typu PKE-6, PKD-6, PKD-12, PD-81, DK-660, DK-661, PKS-50, 2JVK-120, 3JSK, PKD-600, PK-660, Atlas Copco GA-18 a GA-90, Atmos E 95.

Doprava ťaženého nerastu od rýpadiel do primárneho drviča a na d al ie miesta sa uskutočňoval najmä nákladnými motorovými vozidlami typu T-815 a T-148, LIAZ-151,  -706, PV3S, VRS, Iveco, Volvo, MAN, Scania, Renault, MAZ, Mercedes Benz a pomocou dumperov typu Komatsu HD-325 a HD-405, Volvo-A-25 D a A-35 C a ťaha mi T 200. Autodoprava je zabezpečovaná aj dod vateľsk  inými organizáciami. N sledn  doprava do miest d al ieho spracovania nerastu bola zabezpe en  prevaŹne pásovými dopravníkmi.

5.2.2.2  prava

Povrchovým spôsobom vyťažené horniny sa v lomových prevádzkach upravovali na beŹn ch úpravárenských linkách, kde sa drvili a triedili na poŹadovan  frakcie. Niektor  organizácie investovali do nových triediacich zariadení za  celom rozširovania

sortimentu ponúkaných výrobkov. V roku 2008 pokračoval trend zavádzania mobilných a semimobilných úpravárenských liniek v prevádzkach.

V organizácii NAFTA a.s. bol na zberných plynových strediskách organizácie vyťažený zemný plyn upravovaný pred jeho expedovaním do plynárenskej siete osvedčenou technológiou tak, aby vyhovoval požadovaným obchodným parametrom.

5.2.3 Výbušniny

Dôležitou kompetenciou štátnej banskej správy je oblasť výroby výbušnín a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce. Orgány hlavného dozoru vykonávajú dozor nielen nad používaním, ale aj nad vývojom, výrobou, spracovaním a manipuláciou s výbušninami pri ich uskladňovaní a spotrebovaní pre trhacie práce a ohňostrojné práce (okrem dozoru nad dopravou výbušnín po verejných komunikáciách) vrátane ich skladovania. Obvodné banské úrady vydávajú oprávneným osobám povolenia na odber výbušnín, ktoré je zákonom stanovenou podmienkou pre nadobudnutie priemyselných výbušnín. V oblasti skladovania, ako aj zabezpečovania výbušnín proti zneužitiu orgány štátnej banskej správy úzko spolupracujú s Policajným zborom Slovenskej republiky za účelom zamedzenia možnosti prípadného zneužívania týchto potenciálne nebezpečných vecí. Prehľad o počte vykonaných inšpekcií zameraných na oblasť výbušnín, ako aj o vydaných oprávneniach a uložených pokutách v oblasti výbušnín je uvedený v prílohe č. 45.

V prílohe č. 46 je uvedený prehľad množstva spotrebovaných výbušnín na Slovensku v roku 2008 podľa druhov výbušnín a podľa pôsobnosti jednotlivých obvodných banských úradov. Na Slovensku bol v roku 2008 zaznamenaný mierny nárast (cca 10 %) spotreby výbušnín. Celkom bolo spotrebované 4 860 602,59 kg trhavín, 1 047 919 kusov rozbušiek, 187 607,4 m bleskovice.

5.2.4 Sprístupnené podzemné priestory

V obvode pôsobnosti **Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici** sú sprístupnené verejnosti tieto jaskyne: Demänovská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa Slobody, Harmanecká jaskyňa, Važecká jaskyňa, Bystrianska jaskyňa, ktoré prevádzkuje SSJ L. Mikuláš. V týchto jaskyniach sa v r. 2008 nevykonávali práce na sprístupňovaní, vykonávali sa len práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave.

V Demänovskej jaskyni Slobody sa vykonávala oprava prehliadkového chodníka vrátane výmeny zábradlia za nerezové v dĺžke cca 400 m (v úseku od „Rázcestia“ po „Veľký dóm“). Činnosť bola vykonávaná dodávateľsky, prostredníctvom organizácie ZAMGEO s.r.o., Rožňava.

Jaskyne sú pripojené na elektrickú sústavu rozvodných závodov spravidla priamo bez vlastných trafostaníc, len Demänovská jaskyňa Slobody má vlastnú trafostanicu 160 kVA. Celkový inštalovaný výkon spotrebičov na povrchu a v podzemí uvedených jaskýň v sledovanom období dosiahol 0,426 MW.

V Banskej Štiavnici je zriadené Banské múzeum v prírode, v ktorom sú sprístupnené pre verejnosť staré banské diela v podzemí bývalej šachty Ondrej. Ide o dva

obzory: Bartolomej v hĺbke - 33,5 m a Ján v hĺbke - 41,1 m o celkovej dĺžke cca 1200 m. Banské diela boli vyrazené v 17. - 19. storočí.

V podzemí Banského múzea sa v r. 2008 nevykonávala banská činnosť.

V povrchovom lome pri areáli šachty Ondrej je vytvorená povrchová expozícia s ukázkou povrchovej ťažby - clonovými a komorovými odstrelními. V roku 2008 sa nevykonávala banská činnosť.

V obvode pôsobnosti **Obvodného banského úradu v Bratislave** sa nachádza jaskyňa Driny, v ktorej sa v sledovanom období, okrem bežného režimu, nerealizovali žiadne nové práce súvisiace s udržiavaním jaskyne v bezpečnom stave.

V roku 2008 bola v úradnom obvode **Obvodného banského úradu v Košiciach** aj naďalej sprístupnená Jasovská jaskyňa, správu ktorej zabezpečovala odborná organizácia MŽP SR Správa slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš. Sprístupnenie podzemných priestorov uskutočňovala do septembra 2008 aj organizácia Opálové bane Dubník a.s. na lokalite Libanka, kde prevádzkovala náučný chodník v podzemí a zabezpečovala staré banské diela. V Tokajskej vinohradníckej oblasti aj v súčasnosti razí organizácia BANÍK s.r.o. podzemné priestory projektované ako nové pivnice.

V obvode pôsobnosti **Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi** je sprístupnených 6 jaskýň a to Belianska, Dobšinská Ľadová, Ochtinská, Gombasecká jaskyňa a jaskyňa Domica. Pri obci Krásnohorské Podhradie bola pre verejnosť sprístupnená Krásnohorská jaskyňa v limitovanom režime. Túto jaskyňu prevádzkuje fyzická osoba. Ostatné jaskyne sú prevádzkované a udržiavané Štátnou ochranou prírody SR Správou slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš. Všetky jaskyne Národného parku Slovenský kras a Dobšinská Ľadová jaskyňa sú začlenené do svetového dedičstva. Sprístupnené jaskyne poskytujú možnosť liečenia respiračných chorôb. Belianska jaskyňa je využívaná na liečbu dýchacích ciest počas celoročného obdobia. V Dobšinskej Ľadovej jaskyni sa menili pochôdzkové drevené chodníky za nové kovové z nere-zového materiálu. V časti jaskyne Domica sa vykonávali práce na sprístupnení jaskyne pre speleoklimatické pobyty. Práce ešte nie sú ukončené.

5.2.5 Osobitné zásahy do zemskej kôry

Osobitné zásahy do zemskej kôry sa vykonávali v úradnom obvode Obvodného banského úradu v Košiciach a Obvodného banského úradu v Bratislave.

5.2.5.1 Obvodný banský úrad v Košiciach

V roku 2008 na základe povolenia banskej činnosti Obvodným banským úradom v Košiciach boli v dobývacom priestore Prešov I - Solivary organizácie Solivary a.s. Prešov zatláčané do vyťažených priestorov kaly (19 279 m³) vzniknuté pri úprave soľanky a zušľachtovaní soli.

V dobývacích priestoroch organizácie NAFTA a.s. bola zatláčaná do horninových štruktúr cez vyťažené plynové sondy v zberných plynových strediskách odseparovaná ložisková voda v celkovom množstve 2 022,35 m³.

5.2.5.2 Obvodný banský úrad v Bratislave - podzemné uskladňovanie zemného plynu

5.2.5.2.1 Uskladňovacia kapacita

Riadenie procesu uskladňovania zemného plynu, vtlačanie a ťažba aktívnych zásob z komplexu PZZP Láb sa odvíjalo od technickej kapacity zásobníka pri súčasnom rešpektovaní podmienok, dohodnutých v zmluvách o skladovaní zemného plynu, ktoré má NAFTA a.s., Gbely a POZAGAS a.s., Malacky uzatvorené so svojimi obchodnými partnermi. V tabuľke č. 7 sú dokumentované hlavné objemové a výkonové parametre uskladňovacích objektov PZZP Láb.

PZZP Láb 1. – 3. stavba (NAFTA a.s., Gbely)

Z dokumentovaného porovnania v časovom úseku vyplýva, že hodnoty vtlačania dosiahnuté v roku 2008 sú na objektoch PZZP Láb 1. a 2. stavba o 16 mil. m³ nižšie a na PZZP Láb 3. stavba o 567 mil. m³ nižšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V roku 2008 sa pokračovalo v realizácii rekonštrukčných prác technologických zariadení 1. až 3. stavby PZZP Láb v menšom rozsahu, ako v roku predchádzajúcom.

V roku 2008 bolo do objektov 1. a 2. stavby PZZP Láb zatlačených celkom 218,926 mil. m³ zemného plynu a do objektov 3. stavby PZZP Láb zatlačených celkom 1 099,971 mil. m³ zemného plynu. Maximálny denný výkon dosiahnutý v roku 2008 na 1. až 3. stavbe PZZP Láb bol 19,2 mil. m³ za deň počas vŕačnej sezóny a 18,7 mil. m³ za deň počas ťažobnej sezóny.

PZZP Láb 4. stavba (POZAGAS a.s., Malacky)

Využitie zásobníkových objektov 4. stavby PZZP Láb a výška denných výkonov zodpovedala požiadavkám a.s. POZAGAS, Malacky. V roku 2008 bolo do objektov 4. stavby PZZP Láb zatlačených celkove 400,65 mil. m³ zemného plynu. Maximálny denný výkon dosiahnutý v roku 2007 na 4. stavbe PZZP Láb bol 4,6 mil. m³ za deň počas vŕačnej sezóny a 6,4 mil. m³ za deň počas ťažobnej sezóny.

PZZP Láb 5. stavba (NAFTA a.s., Gbely) - Pilotný projekt

V roku 2008 bolo do zásobníkových objektov 5. stavby PZZP Láb režimovo vtlačených 0,198 mil. m³ zemného plynu.

PZZP Gajary – bádén (NAFTA a.s., Gbely)

V roku 2008 bolo do zásobníkového objektu PZZP Gajary - bádén zatlačených celkom 137,107 mil. m³ zemného plynu v rámci I. etapy konverzie ložiska pre podzemné uskladňovanie zemného plynu. Maximálny vŕačný výkon dosiahnutý v roku 2008 do

PZZP Gajary - bádén bol 1,46 mil. m³ za deň a maximálny ťažobný 1,05 mil. m³ za deň počas ťažobnej sezóny. V tabuľke č. 7 sú dokumentované hlavné objemové a výkonné parametre uskladňovacích objektov PZZP Gajary - bádén.

PZZP Veľké Kostolany (GS Slovakia a.s., Trnava)

V roku 2008 sa na PZZP Veľké Kostolany nevykonávala žiadna banská činnosť. Vykonala sa geologicko – ložisková interpretácia dopĺňujúceho 2D seizmického merania vo forme troch profilov v severovýchodnej časti štruktúry, realizovaného v marci 2008. Výstupy budú využité pre doriešenie priebehu a tesnosti hlavného zlomu vo vrchole lokality a potrebu domerania priebehu tohto zlomu v severovýchodnej časti štruktúry.

PZZP Čechynce (ENGAS spol. s r.o., Nitra)

V roku 2008 sa na PZZP Čechynce nevykonávala žiadna banská činnosť. V roku 2008 boli na základe vykonaného matematického modelovania vypracované geologicko – ložiskové a technické podklady pre definitívny projekt výstavby PZZP I. etapa, t.j. v aquiferových obzorochoch a – 11 a A – 12 a v podložnom ložisku neštandardného zemného plynu Ivanka pri Nitre – Golianovo, ktoré sa pripravuje na konverziu ako hlavný zásobníkový objekt, po ukončení ťažby, na podzemný zásobník zemného plynu.

PZZP Križovany nad Dudváhom (J & F spol. s r.o., Križovany nad Dudváhom)

V roku 2008 sa na PZZP Križovany nad Dudváhom nevykonávala žiadna banská činnosť. V roku 2008 boli na štruktúre Križovany nad Dudváhom v chránenom území Križovany nad Dudváhom zmerané tri seizmické profily pre účel upresnenia celkovej geologicko – ložiskovej stavby štruktúry. Výstupy boli po interpretácii merania použité pre matematické modelovanie technologických parametrov podzemného zásobníka a jeho nábehových parametrov s následnou cyklickou prevádzkou po výstavbe príslušnej technológie a plynovodov.

5.2.5.2.2 Hermetičnosť

Hermetičnosti, ktorá je súčasťou sledovania bezpečnosti prevádzky PZZP, bola na komplexe PZZP Láb venovaná náležitá pozornosť.

Hermetičnosť na zásobníkových objektoch PZZP Láb sa sledovala viacerými osvedčenými dostupnými metódami ako plynometriou (na 116 sondách PZZP Láb 1. až 3. stavba a 113 sondách PZZP Láb 4. stavba), héliometriou (na 4 sondách PZZP Láb 1. až 3. stavba a na 38 sondách PZZP Láb 4. stavba) a karotážnymi meraniami (na 13 sondách PZZP Láb 1. a 2. stavba, 10 sondách PZZP Láb 3. stavba a 16 sondách PZZP Láb 4. stavba). Tieto merania boli sústredené najmä do stabilizačného obdobia po ukončení vŕtačnej sezóny. Okrem toho sa vykonával systematický tlakový výskum na všetkých vŕtačno – odberových, pozorovacích a kontrolných sondách a tiež na vyústeniach všetkých technických kolón. Podľa hodnotenia na žiadnom zo skladovacích objektov nedochádzalo k únikom plynu.

5.2.5.2.3 Podzemné opravy sond

Podzemné opravy sond pri ťažbe ropy boli vykonávané v sledovanom období v NAFTA a.s., Gbely podľa harmonogramu a vypracovaného geologicko - technologického projektu celkove na 42 sondách. Jednalo sa najmä o deparafináciu, výmenu hlbinného čerpadla, spriechodnenie sondy, výmenu vystrojenia sondy a umŕtvenie sondy pre opravu ústia sondy.

Pri ťažbe zemného plynu podzemné opravy sond neboli v roku 2008 vykonávané.

Podzemné opravy sond PZZP Láb 1. až 3. a 5. stavba a PZZP Gajary - bádén boli vykonávané v sledovanom období v NAFTA a.s., Gbely podľa harmonogramu a vypracovaného projektu celkove na 16 sondách. Jednalo sa najmä o intenzifikáciu prítoku, výmenu filtračnej kolóny, vystrojenie sondy pakrovacou zostavou a plynotesnými čerpacími rúrami, úpravy ústia, výmenu produkčného kríža, inštalácia podpovrchového a povrchového bezpečnostného ventilu.

Podzemné opravy sond PZZP Láb 4. stavba boli vykonávané v sledovanom období v POZAGAS a.s., Malacky podľa harmonogramu a vypracovaného projektu celkove na 6 sondách. Jednalo sa najmä o výmenu filtračnej kolóny, naplavenie protipieskového filtra, výmenu pakrovacej zostavy a plynotesných čerpacích rúr, výmenu produkčného kríža, inštaláciu podpovrchového a povrchového bezpečnostného ventilu a spriechodnenie sond.

Okrem osobitných zásahov popísaných vyššie sa v sledovanom období do príslušných objektov cez určené sondy v DP Závod, Gajary, Unín I, Jakubov I a Láb zatlačilo z výkonu banskej činnosti celkom 49 665 m³ ložiskovej vody.

5.2.5.2.4 Geologické práce pre osobitné zásahy do zemskej kôry

V tejto kategórii sa v roku 2008 vrtné práce v rámci geologických prác nerealizovali. Dlhodobými pohlčovacími skúškami boli overované pohlčovacie schopnosti sondy Cunín 14 a Cunín 28 na zatláčanie ložiskovej - banskej vody zo sanácie zberného naftového strediska Cunín v DP Unín I.

5.2.6 Ostatné činnosti vykonávané bankským spôsobom

5.2.6.1 OBÚ v Banskej Bystrici

V roku 2008 bola v úradnom obvode OBÚ v Banskej Bystrici vykonávaná činnosť bankským spôsobom organizáciami TUBAU, a.s., Bratislava a organizáciou VHS - Tunely s.r.o. Martin na stavbe „Sústava na likvidáciu odpadových vôd Banská Bystrica – 2. etapa, razenie kmeňovej stoky A-11-01“.

TUBAU a.s. razila kmeňové stoky SO A-11-01 v úseku od šachty Š 51 smerom k Š 52 a Š 53 a vykonávala pretláčanie (štôlna smer 55A-56A a 58A – 56A). Razenie bolo vykonávané za pomoci zbíjacích kladív a v pevnej hornine aj za pomoci trhacích prác malého rozsahu. Celkove bolo vyrazené 337,22 m štôlní, zabudované 476,81m potrubia HOBAS a zabudované 365 ks TH výstuže. Celková dĺžka pretláčania bola 170 m.

Organizácia VHS – Tunely s.r.o. vykonávala hĺbenie jám a razenie štítovaním. Boli hĺbené 3 jamy o rozmeroch 7,4 m x 4,6 m a hĺbke 10 m, ktoré boli vystužené štetovnicovou stenou tak, že štetovnice boli nabíjané vibrobaranidlom. Jamy boli hĺbené stavebnými strojmi (kolesové a pásové rýpadlá CAT) a dohĺbovanie jám bolo ručné za pomoci zbíjajúcich kladív, krompáča a lopaty. Na štítovanie bol použitý raziaci mechanizovaný štít RŠ – 2,56 m a ručná odťažba rozpojenej horniny z čelby bola po koľajovej trati banskými vozmi (800 l) smerom na povrch za pomoci portálového žeriavu OPVJ 75. Odvoz horniny na určenú skládku bol kontajnerovou dopravou (Liaz).

5.2.6.2 OBÚ v Bratislave

OBÚ v Bratislave v rámci hlavného dozoru vykonával tiež dozor pri podzemných prácach vykonávaných banským spôsobom, najmä pri hĺbení jám, razení podzemných diel pre uloženie inžinierskych sietí (kolektory, vodné a kanalizačné zberače), podzemné sanačné práce, strojové vŕtanie studní nad 30 m, inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum a pod.

V roku 2008 sa v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave vykonávali nasledovné práce v rámci ostatných činností vykonávaných banským spôsobom:

a) SKANSKA BS a.s. Prievidza:

- Stavba: Rekonštrukcia vodovodu ul. Tomášiková HSV 0401 Bratislava; Pretláčanie sklolaminátovej chráničky DN 1400 v dĺžke 39 m, výlom 60,04 m³. Vyhĺbenie štartovacej jamy 7,5 m x 3,5 m x 4,0 m.
- Stavba: Výstavba garáže Bratislava ul. Červeňová, HSV 0401 Bratislava; Razenie chodby v profile LB5 (9,25 m²) v dĺžke 6,2 m, výlom 57,35 m³. Povrchová úprava striekaný betón 46,04 m².

b) RNDr. Vladimír Kmeť – NOVOCONSULTING, Nové Zámky - realizácia inžiniersko – geologického prieskumu a geologického prieskumu životného prostredia v počte vrtov 111 v celkovej dĺžke 906 m,

c) INGEO a.s., Žilina – vrtné práce – realizácia inžiniersko – geologického a hydrogeologického prieskumu v počte vrtov 3 v celkovej dĺžke 1 360 m,

d) Vladimír Sprušanský, obchodné meno OÁZA, Radimov – vrtné práce, vykonávanie iných vrtných prác (vŕtanie studní) v počte 6 o celkovej dĺžke 455 m a geotermálnych vrtov v počte 2 o celkovej dĺžke 156 m. (2008),

e) VYKUV Cegléd, MR, - (pod technickým dozorom RNDr. Zoltána Hlavatého, CSc.) – vrtné práce, prehĺbenie 1 prieskumného geotermálneho vrtu o celkovej dĺžke 200 m.

f) Hydro – Holíč, Štefan Macánek, Holíč - vrtné práce, realizácia iných vrtných prác (vŕtanie studní) v počte 1 o dĺžke 60 m.

g) UNIGEO Slovensko s.r.o., Bratislava – vrtné práce, realizácia vrtov pre tepelné čerpadlo v počte 9 o celkovej dĺžke 830 m.

h) Hydrovrt a.s., Bernolákovo – vrtné práce, realizácia vrtov pre tepelné čerpadlá (iné vrtné práce) v počte 28 o celkovej dĺžke 2 900 m.

i) TOPGEO s.r.o., Bratislava – vrtné práce, realizácia iných vrtných prác v počte 105 o celkovej dĺžke 1 600 m,

- j) ZAMGEO s.r.o., Rožňava – hĺbenie šachtíc, rozmery šachtíc 6 m x 2,5 m² v počte 23, o celkovej dĺžke 138 m,
- k) GEO spol. s r.o., NITRA, - vrtné práce, realizácia inžiniersko – geologického prieskumu v počte vrtov 207 o celkovej dĺžke 3 000 m,
- l) ENVIGEO a.s., Banská Bystrica – vrtné práce, realizácia geologického prieskumu životného prostredia v počte vrtu 1 o dĺžke 260 m,
- m) OKD, DPB, a.s., (Green Gas DPB, a.s.) Divízia Slovensko, Bratislava I – vrtné práce, realizácia iných vrtných prác v počte vrtov 15 o celkovej dĺžke 1 770 m.

5.2.6.3 OBÚ v Košiciach

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach túto činnosť vykonávali viaceré organizácie. Išlo napríklad o tieto činnosti: inžiniersko-geologický prieskum, pretláčacie práce vrtnými pretláčacími súpravami (hydraulickými šnekovými pretláčacími súpravami), pretláčanie betónových rúr, razenie pivníc, hĺbenie studní a udržiavanie Jasovskej jaskyne v bezpečnom stave.

5.2.6.4 OBÚ v Prievidzi

V roku 2008 sa v obvode pôsobnosti OBÚ v Prievidzi na únikovej štôlni diaľničného tunela Višňové realizovali len práce na čistení odvodňovacích žľabov a kontrolné práce. Razenie sa nevykonávalo. Práce v roku 2008 vykonávala naďalej organizácia Doprastav a.s. Závod Žilina, a to na východnom aj západnom portáli. Celkove boli vykonané čistiace práce v dĺžke 14 000 m. Ďalej boli vykonávané kontroly elektrického a strojného zariadenia a zabezpečenia vstupov na oboch portáloch proti vstupu nepovolaných osôb. Zamestnaných bolo v roku 2008 celkove 15 zamestnancov. Pri prácach na prieskumnej štôlni pre tunel Višňové, sa požívali obdobné strojné zariadenia ako v predchádzajúcom období.

Na prieskumnej štôlni tunela Poľana, kde v roku 2007 organizácia Doprastav, a.s. Bratislava vykonávala razenie a primárne ostenie v dĺžke 302 bm (z projektovanej dĺžky 838 m), boli raziace práce následne odstavené a v roku 2008 bol vstup do tunela v plnom profile zabezpečený proti vstupu nepovolaných osôb.

5.2.6.5 OBÚ v Spišskej Novej Vsi

V obvode pôsobnosti OBÚ v Spišskej Novej Vsi sa v roku 2006, okrem prác na udržiavaní jaskýň v bezpečnom stave, inžiniersko – geologického prieskumu, ložiskového prieskumu, hydrogeologického prieskumu a vŕtania hydrogeologických a termálnych vrtov, ktoré sú popísané v osobitných kapitolách, sa pokračovalo s prácami pri razení a budovaní tunela Bôrik. Organizácia TUBAU, a.s. Bratislava vykonávala raziace práce pri dokončovaní tunela v celkovej dĺžke 239 m v pravej tunelovej rúre a 301 m v ľavej tunelovej rúre. Vykonávala sa aj betonáž klenby a striekanie betónových zmesí.

5.2.7 Vyhradené technické zariadenia

Vyhradené technické zariadenia, vzhľadom k zvýšenej miere ohrozenia a rozsahu nasadenia v organizáciách predstavujú základ mechanizácie pre efektívne vykonávanie činností v celej výrobnjej sfére. Kľúčovým je pri ich používaní dodržiavanie podmienok na ich bezpečné prevádzkovanie, ktorými je v prvom rade odborná spôsobilosť organizácií (preukazuje sa oprávnením) a fyzických osôb (preukazuje sa osvedčením) na vykonávanie činností na týchto zariadeniach.

5.2.7.1 Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach

OBÚ v Banskej Bystrici v roku 2008 vydal 9 oprávnení na činnosti na vyhradených elektrických zariadeniach (montáž, opravy a revízie), pričom nebolo odňaté žiadne oprávnenie na činnosti na vyhradených technických zariadeniach. Väčšina dozorovaných organizácií, ktoré vykonávajú banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom je držiteľom oprávnenia na vykonávanie montáže a opráv vyhradených elektrických zariadení. V prípadoch, keď organizácia nemá vlastných zamestnancov s potrebnou kvalifikáciou, má regulovanú činnosť na vyhradených elektrických zariadeniach zabezpečenú dodávateľským spôsobom.

OBÚ v Bratislave v roku 2008 vydal 12 organizáciám oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach.

OBÚ v Košiciach preveril odbornú spôsobilosť a vydal spolu 4 oprávnenia celkom 3 organizáciám na činnosti na VTZ. Išlo hlavne o montáž, opravu, skúšky a revízie plynových zariadení (celkom 1 oprávnenie) a zdvíhacích zariadení (celkom 1 oprávnenie), revízie a skúšky elektrických zariadení (celkom 2 oprávnenia).

OBÚ v Prievidzi v roku 2008 nevydal žiadne oprávnenia na činnosť na vyhradených technických zariadeniach. Úrad eviduje nasledovné počty vydaných oprávnení: pre vyhradené zdvíhacie zariadenia – 13, pre vyhradené tlakové zariadenia – 23 a pre vyhradené plynové zariadenia – 5.

Taktiež OBÚ v Spišskej Novej Vsi v roku 2008 nevydal žiadne nové oprávnenie na činnosti na vyhradených technických zariadeniach.

5.2.7.2 Osvedčenia revíznych technikov vyhradených technických zariadení

V roku 2008 OBÚ v Banskej Bystrici a OBÚ v Prievidzi nevydali žiadne osvedčenie revízneho technika vyhradených technických zariadení. OBÚ v Bratislave a OBÚ v Košiciach vydali po jednom osvedčenie revízneho technika zdvíhacích zariadení a OBÚ v Spišskej Novej Vsi vydal 3 osvedčenia revízneho technika vyhradených technických zariadení.

5.2.7.3 Prehľad významnejších VTZ

Unikátom v pôsobnosti štátnej banskej správy je technológia podzemnej vodnej elektrárne na IV. šachte v Kremnici, kde sú v prevádzke pôvodné generátory o celkovom výkone 2160 kW inštalované ešte počiatkom 20. storočia.

V organizácii Nafta, a.s. Gbely ide o sondy, plynové potrubia, tlakové nádoby v značnom počte a rozsahu. V organizácii Solivary, a.s. Prešov zasa o termokompresný systém výroby soli s 1,6 MW turbokompresorom.

5.3 Banská záchranná služba

Orgány hlavného dozoru majú kompetencie aj na úseku banskej záchranej služby. Úlohy banskej záchranej služby sú stanovené vyhláškou SBÚ č. 69/1988 Zb. o banskej záchranej službe v organizáciách vykonávajúcich banskú činnosť a činnosť vykonávanú bankským spôsobom. Plnenie úloh banskej záchranej služby pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom v podzemí a v prípadoch určených Hlavným bankským úradom aj na povrchu v roku 2007 zabezpečovali dve Hlavné bankské záchranné stanice a 8 závodných bankských záchranných staníc. Hlavné bankské záchranné stanice sú Hlavná bankská záchranná stanica, o.z. Prievidza a Hlavná bankská záchranná stanica Malacky s osobitne vymedzenou oblasťou pôsobnosti. Banská záchranná služba je zriadená na priame a rýchle zdolávanie prevádzkových nehôd a havárií vrátane požiarov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom v podzemí. Jej akcieschopnosť sa vo viacerých prípadoch prejavila pri operatívnych a odborných zásahoch aj v iných oblastiach.

V pôsobnosti HBZS, o. z. Prievidza boli na jednotlivých ťažobných organizáciách zriadené závodné bankské záchranné stanice (ZBZS). V roku 2008 boli funkčné ZBZS na bani Handlová, Nováky, Dolina Veľký Krtíš, Lubeník, Jelšava a Nižná Slaná. Na Bani Čáry bola v roku 2008 ZBZS nefunkčná pre nedostatočný počet členov bankského záchranného zboru a úlohy banskej záchranej služby na Bani Čáry na základe dohody zabezpečovala HBZS, o. z. Prievidza. K 31. 12. 2008 celkom 330 bankských záchránárov, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 8 záchránárov. V roku 2007 HBZS, o. z. Prievidza stálou pohotovostnou službou zasahovala pri likvidácii havárií 50-krát, čo je oproti roku 2007 (9-krát) viac ako 5 krát viac. Z toho v HBP, a. s. v o. z. Baňa Nováky 10-krát a v ŤÚ Handlová 13-krát.

HBZS, o. z. Prievidza vykonala v súčinnosti s obvodnými bankskými úradmi kontroly vybavenosti a stavu jednotlivých ZBZS, ako aj kontroly havarijných plánov a protipožiarnej prevencie na pracoviskách v podzemí. V roku 2007 bolo vykonaných celkom 16 kontrol. HBZS, o. z. Prievidza poskytovala na základe dohody bankskú záchrannú službu 19 organizáciám, ktoré nemajú zriadenú vlastnú ZBZS a vykonávajú činnosti pri ktorých povinnosť zriadiť ZBZS vyplýva zo zákona.

Okrem kontrol vykonávaných v súčinnosti s HBZS vykonali obvodné bankské úrady samostatne prehliadky stavu a vybavenia potrebnou technikou nielen Hlavných bankských záchranných staníc, ale aj závodných bankských záchranných staníc. V prílohách č. 33 a 34 je podrobne uvedené technické vybavenie hlavných a závodných bankských záchranných staníc prístrojmi a príslušenstvom s uvedením počtu jednotlivých druhov tak, ako boli zistené pri prehliadkach orgánmi hlavného dozoru.

V pôsobnosti HBZS Malacky, zriadenej na zabezpečenie banskej záchranej služby v organizáciách, ktoré vykonávajú vrtné a geofyzikálne práce z povrchu s možnosťou výskytu plynu, ropy, alebo vody pod tlakom, ťažbu, úpravu alebo podzemné uskladňovanie kvapalných nerastov a plynov na území Slovenskej republiky sú v jednotlivých ťažobných organizáciách zriadené závodné banské záchranné stanice (ZBZS). V roku 2008 boli funkčné ZBZS ZÁPAD a ZBZS VÝCHOD. HBZS Malacky zabezpečuje výkon činnosti záchranej služby a technické služby v rámci protipožiarnej a protiplynovej ochrany i pre iné organizácie mimo pôsobnosti hlavného dozoru štátnej banskej správy (napríklad pre pracoviská SPP, a. s. Bratislava). V pôsobnosti HBZS Malacky bolo v roku 2008 evidovaných 83 aktívnych záchranárov, z toho 22 profesionálnych (oproti roku 2007 je to nárast o 10 profesionálnych záchranárov). HBZS Malacky mala v roku 2007 spolu 22 zamestnancov.

Prehľad o celkovom počte zásahov banských záchranných zborov v členení podľa pôsobnosti jednotlivých HBZS a dôvodov zásahu, je uvedený v prílohách č. 35 a 36.

Požiar na prevencia v podzemí najmä hlbinných uhoľných baní je jednou zo základných požiadaviek na bezpečnosť práce v tomto odbore. Počiatočné štádiá vzniku požiarov v podzemí sú zapríčinené samotnou oxidáciou uhoľnej hmoty a prejavujú sa v tzv. záparách, t.j. zvýšenej teplote uhoľnej hmoty a vylučovaním vodných pár a oxidov uhlíka a ďalších plynov z ohniska zápary. Ich sledovaním a kontrolou sú poverovaní osobitne vyškolení pracovníci ťažobných organizácií. Orgány hlavného dozoru na prevenciu pred požiarimi vydali už v minulosti množstvo opatrení. Prehľad vzniku zápar v roku 2008 na jednotlivých uhoľných baniach Slovenska je uvedený v prílohe č. 37.

6 Baníctvo a životné prostredie

Dobývanie ložísk nerastných surovín sa vykonáva podzemným, povrchovým alebo kombinovaným spôsobom s použitím najvhodnejších dobývacích metód. Najdôležitejšími faktormi, ktoré podmieňujú výber dobývacej metódy sú geologické a bansko-technické podmienky ložísk nerastných surovín a ich vplyv na životné prostredie, prírodu a krajinu nachádzajúcu sa bezprostredne v okolí ložiska.

Preto už v procese povoľovania banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom obvodné banské úrady usmerňujú organizácie tak, aby dobývacie metódy navrhovali s prihliadnutím na tieto skutočnosti pri súčasnom zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti prevádzky a racionálneho využívania ložísk nerastných surovín. Na kvalitu životného prostredia nemá vplyv len dobývanie ložísk nerastných surovín. Technologický proces úpravy a zušľachtovania vydobytého nerastu prináša so sebou vznik ďalších ekologických záťaží na životné prostredie. Táto činnosť je charakterizovaná vznikom odvalov, výsypiek a odkalísk, ktoré sú príčinou zmien v konfigurácii krajiny, s dopadom na flóru a faunu v oblasti.

Ochrana životného prostredia pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom je zabezpečená už pri jej povoľovaní, nakoľko ku každému povoleniu týchto činností sa vyžadovalo vyjadrenie alebo súhlas orgánu ochrany prírody (príslušného Krajského úradu životného prostredia) podľa § 9, resp. § 13 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zámery na otvorenie veľkých ťažobných lokalít (napr. pri dobývaní štrkov a pieskov presahujúcich plošný záber 10 ha alebo objem ročnej ťažby viac ako 200 000 ton), alebo zámery na dobývanie určitých nerastov (ako napr. zemný plyn pri objeme dennej ťažby presahujúcej 50 000 m³) podliehali povinnému hodnoteniu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Banské úrady sa v sledovanom období zapojili do prípravy návrhu uznesenia Vlády SR k prehodnoteniu území sústavy NATURA 2000 – chránených vtáčích území a území európskeho významu, ktorým sa má vyriešiť kolízny stav tejto sústavy s inými chránenými záujmami podľa platnej legislatívy SR.

6.1 Územné plánovanie

Povinnosti pri ochrane nerastného bohatstva vyplývajúce z banského zákona si obvodné banské úrady plnili na dvoch úsekoch, a to pri územnoplánovacej činnosti a pri činnosti súvisiacej s určovaním chránených ložiskových území, ktoré zaisťujú územnú ochranu výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich využitia v budúcnosti.

V rámci aktivít spojených s územným plánovaním obvodné banské úrady aj v roku 2008 vydávali stanoviská k návrhom územných plánov obcí, k jednotlivým stavbám a stavebným zámerom posudzovaným z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie, ako

aj z hľadiska ich vplyvu na obmedzenie dobývania výhradných ložísk a vplyvu na prevádzku podzemných zásobníkov zemného plynu. Tiež sa vyjadrovali k zámerom stavieb, k výstavbám telekomunikačných sietí, inžinierskych sietí a k zámerom vyhlásenia chránených krajinných oblastí. V niektorých prípadoch boli úrady nútené upozorniť spracovateľov návrhov územných plánov obcí na absenciu zákresu určených chránených ložiskových území a chránených území v územnoplánovacej dokumentácii.

6.2 Odvaly, výsyvky (haldy) a odkaliská

K 31.12.2008 bolo v pôsobnosti obvodných banských úradov evidovaných celkom 139 hald, z nich je 97 v dobývacích priestoroch (70 činných a 27 nečinných) a 42 mimo dobývacieho priestoru (40 činných a 2 nečinné). Haldy zaberajú plochu 286,98 ha. Jednoznačne najväčšou haldou je halda v organizácii SMZ, a.s. Jelšava v DP Jelšava, ktorá zaberá plochu 50,95 ha.

Ďalej bolo k 31.12.2008 evidovaných celkom 40 odkalísk, z nich je 22 v dobývacích priestoroch (15 činných a 7 nečinných) a 19 mimo dobývacích priestorov (13 činných a 6 nečinných). Odkaliská zaberajú plochu 18,70 ha. Jednoznačne najväčším odkaliskom je odkalisko organizácie RIS, a.s. Spišská Nová Ves v DP Markušovce I, ktoré zaberá plochu 35,1 ha.

Za pozornosť určite stojí aktivita organizácia Nafta, a.s. Gbely, ktorá v zmysle privatizačného projektu od roku 1992 riešila likvidáciu starých environmentálnych záťaží. Tie predstavovali zväčša odkaliská a ropou kontaminované zeminy v okolí starých ťažobných zariadení. Tento proces bol v roku 2007 ukončený a od roku 2008 táto spoločnosť v obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave už nemá zriadené ani prevádzkované žiadne odkaliská.

Prehľadné údaje o haldách a odkaliskách sú uvedené v prílohách č. 47 a č. 48.

6.3 Znovuzúžitkovanie plôch

V obvode pôsobnosti OBÚ v Bratislave bola v roku 2008 po likvidácii 7 sond - vrtov zrekultivovaná plocha pozemkov o celkovej výmere 0,8949 ha a po likvidácii Zberného plynového strediska Láb IA plocha pozemkov o celkovej výmere 1,0582 ha (prácu vykonala organizácia NAFTA a.s., Gbely v celkovom rozsahu 1,9531 ha).

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach organizácia KERKO – Perlit, a.s. Košice v DP Pozdišovce zrekultivovala plochu na účely zalesnenia o výmere 6 500 m² a v DP Brezina bola zrekultivovaná plocha o výmere 20 000 m². Organizácia Východoslovenské stavebné hmoty, a.s. v DP Čaňa zrekultivovala plochu o výmere 5 000 m² a v DP Milhosť plochu o výmere 3 000 m². Ostatné organizácie vykonávali len ukladanie skrývkového materiálu na svojich vnútorných odvaloch, resp. výsypkách.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Spišskej Novej Vsi organizácia Štrkopiesky Batizovce, s.r.o. v rámci DP Batizovce, k.ú. Mengusovce vykonávala likvidačné práce a technickú rekultiváciu vyťaženého priestoru podľa vypracovaného plánu likvidácie a povolenej banskej činnosti na ploche cca 24 ha. Pozemky, ktoré boli v minulosti na ťažbu prenajaté, boli po ukončení prác protokolárne odovzdané vlastníkom pozemkov. Na ložisku Mengusovce II. v k.ú. Svit začala realizovať na ploche 59,914 ha technickú rekultiváciu za účelom odovzdania aj týchto pozemkov pôvodným majiteľom.

Organizácia SLOVMAG, a.s. Lubeník vykonávala technickú rekultiváciu zavážaním priestoru dolomitickými štrkami a pieskami v dobývacom priestore Lubeník I v rozsahu 8,05 ha.

Organizácia Rudné bane, š.p. Banská Bystrica, stredisko Spišská Nová Ves vykonávala rekultiváciu haldy nad jamou Leopold – Gelnica a pravidelnú údržbu odkališka Smolník.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Banskej Bystrici a OBÚ v Prievidzi neboli v roku 2008 odovzdané do užívania zrekultivované pozemky po likvidácii a technickej rekultivácii výhradných resp. nevyhradených nerastoch.

6.4 Ochrana povrchu

Ochranu povrchu riešia obvodné banské úrady už pri povoľovaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom. Na konanie sa prizývajú dotknuté orgány štátnej správy vo veciach ochrany životného prostredia, vôd, ovzdušia, ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesného pôdneho fondu, územného plánovania a pod. V podmienkach rozhodnutí o povolení činností sa zohľadňujú vznesené požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy a oprávnené požiadavky účastníkov konania.

V obvode pôsobnosti OBÚ v Košiciach na bani Bankov organizácie MAGNIMEX a.s. Bratislava sa nachádza dotknuté územie v severnej časti nad ložiskom (časť Bankov), kde v minulosti došlo vplyvom hlbinného dobývania magnezitu k jej značným poklesom. Aj napriek skutočnosti, že v roku 2008 nebolo dobývanie vykonávané, dotknuté závalové pásma je naďalej sledované.

V DP Prešov I - Solivary pri dobývaní soli nežiaduce pohyby povrchu sú pravidelne merané metódou veľmi presnej nivelácie. Na základe rozhodnutia úradu sú premeriavané aj vylúhované priestory.

V DP Zemplínske Hámre, kde sa nachádza prírodný výtvar „Čierny Kameň“ a v DP Brekov, kde sa nachádzajú prirodzene vytvorené podzemné priestory charakteru jaskyne, je uplatnená požiadavka orgánov ochrany prírody o zákaze dobývania v týchto miestach rešpektovaná.

Najvýznamnejšie vplyvy poddolovania na povrch sú vzhľadom k rozsiahlej hlbinej ťažbe uhlia v obvode pôsobnosti OBÚ v Prievidzi. Dôležité povrchové objekty sú tu

proti negatívnym vplyvom hlbinného dobývania chránené ochrannými piliermi. Takto sú chránené zvislé úvodné banské diela uhoľných baní a iné dôležité objekty, napr. časť mesta Nováky, časť obce Koš, štátna cesta medzi Prievidzou a Novákmi, vrátane parovodu, železničná trať a pod. K dôležitým chráneným objektom patrí aj ochrana kúpeľného mesta Bojnice (ochrana termálnych prameňov).

V roku 2008 boli zaznamenané ďalšie plošné poklesy poľnohospodárskej pôdy v úseku medzi Laskárom a Košom a medzi Košom a Prievidzou. Tieto vplyvy zo strany HBP, a.s. Prievidza boli riešené v súlade s dohodami o strete záujmov, ktoré boli súčasťou POPD schválenom v roku 2004 a predloženého OBÚ v Prievidzi v rámci konania o povolenia banskej činnosti na roky 2005-2009.

Z dôvodu banskej činnosti boli zaznamenané aj poklesy na bývalej štátnej ceste č. III./05061 v intraviláne obce Koš. Intenzita poklesov je monitorovaná a dokumentačne vedená organizáciou HBP, a.s. V tejto súvislosti bola na základe rozhodnutia príslušného orgánu štátnej správy pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie riešená dočasná úplná uzávierka uvedenej cesty v obci Koš a vytvorená dočasná náhradná komunikácia.

V DP Nováky I. sa vykonávali v roku 2007 a aj v 2008 rekultivačné práce na stavbe „Sanácia Nového cintorína na ulici Novej, Koš“, kde boli opravované pomníky poškodené vplyvom poddolovania. Tak isto boli v k.ú. Koš a Nováky vykonané práce na asanácií niekoľkých starých rodinných domoch a časti inžinierskych sietí – el. vedenia. Takisto bola vykonaná „Predbežná technická rekultivácia poľnohospodárskych pozemkov – Agrodan Koš“ s využitím skrývkového podorničného a orničného materiálu pochádzajúce zo stavby „Otvárka 11. ťažobného úseku – povrch, SC 06 – Prekládka vodných tokov“.

V DP Handlová je v súčasnosti stanovených 5 ochranných pilierov. V roku 2008 neboli zrekultivované žiadne pozemky a plochy.

Najúčinnejšou prevenciou pri ochrane povrchu je však používanie dobývacích metód so zakladaním vyrúbaných priestorov. V obvode pôsobnosti OBÚ v Spišskej Novej Vsi za zmienku stojí organizácia SMZ, a.s. Jelšava, ktorá dobývaciu metódu so zakladaním vyrúbaného priestoru využíva aj naďalej. Nahromadený materiál na odvaloch tak znovu nachádza cestu do podzemia.

Použitá literatúra

1. Správa o činnosti Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici za rok 2008
2. Správa o činnosti Obvodného banského úradu v Bratislave za rok 2008
3. Správa o činnosti Obvodného banského úradu v Košiciach za rok 2008
4. Správa o činnosti Obvodného banského úradu v Prievidzi za rok 2008
5. Správa o činnosti Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi za rok 2008
6. Správa o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce v SR za oblasť hlavného dozoru štátnej banskej správy SR za rok 2008
7. Podklady do Správy o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2008 - Bezpečnosť výbušnín, pyrotechnických výrobkov a munície
8. Vyhodnotenie plnenia Koncepcie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2008 až 2012 v roku 2008

Zoznam príloh

1. Celková ťažba nerastov
2. Počet zamestnancov pri ťažbe nerastov
3. Ťažba hnedého uhlia a lignitu
4. Počet zamestnancov pri ťažbe hnedého uhlia a lignitu
5. Ťažba ropy a gazolínu
6. Ťažba zemného plynu
7. Podzemné uskladňovanie zemného plynu
8. Počet zamestnancov pri ťažbe ropy a zemného plynu
9. Počet zamestnancov pri podzemnom uskladňovaní zemného plynu
10. Ťažba rúd a výroba koncentrátov
11. Počet zamestnancov pri ťažbe rúd
12. Ťažba magnezitu a výroba koncentrátu
13. Počet zamestnancov pri ťažbe magnezitu
14. Ťažba soľanky a výroba soli
15. Počet zamestnancov pri ťažbe soľanky a výrobe soli
16. Ťažba stavebného kameňa a počet zamestnancov pri ťažbe
17. Ťažba štrkopieskov a pieskov a počet zamestnancov pri ťažbe
18. Ťažba tehliarskej suroviny a počet zamestnancov pri ťažbe
19. Ťažba vápencov a cementárskych surovín a počet zamestnancov pri ťažbe

20. Ťažba vápencov pre špeciálne účely a počet zamestnancov pri ťažbe
21. Ťažba vápencov vysoko percentných a počet zamestnancov pri ťažbe
22. Ťažba ostatných surovín a počet zamestnancov pri ťažbe
23. Prehľad ložísk nerastov k 31.12.2008
24. Počet správnych úkonov vykonaných orgánmi štátnej banskej správy
25. Správne úkony a tvorba predpisov štátnou banskou správou
26. Prehľad počtu inšpekcií podľa úradov a druhu ťaženého nerastu
27. Uložené pokuty
28. Počet vyšetrovaných závažných pracovných úrazov a havárií
29. Počet pracovných úrazov a havárií
30. Počet pracovných úrazov a havárií na povrchu a v podzemí hlbinných baní
31. Pracovné úrazy podľa zdrojov a príčin
32. Choroby z povolania pri ťažbe nerastov
33. Vybavenie banských záchranných staníc dýchacou a spojovacou technikou k 31.12.2008
34. Prehľad celkového počtu zásahov banskými záchranármi
35. Zásahy záchranárov v roku 2008 s účasťou pohotovosti HBZS
36. Zásahy záchranárov v roku 2008 bez účasti pohotovosti HBZS
37. Prehľad počtu zápar podľa miesta vzniku
38. Počet stenových porubov
39. Počet dobývok
40. Strojné zariadenia pri BČ v podzemí
41. Činné ťažné zariadenia - ťažné stroje
42. Povoľenie na odber výbušnín - počet
43. Povoľovanie a výkon trhacích prác a ohňostrojných prác
44. Sklady výbušnín - stav k 31.12.2008
45. Dozorná činnosti v oblasti výbušnín
46. Spotreba výbušnín
47. Odvaly
48. Odkaliská
49. Zoznam dozorovaných organizácií (právnických a fyzických osôb), závodov a výrobných stredísk, ich rozdelenie podľa druhu ťaženého nerastu v obvode pôsobnosti jednotlivých obvodných banských úradov k 31.12.2008

Zoznam obrázkov

Obrázok č. 1:	Vývoj ťažby surovín v podzemí (v kt).....	27
Obrázok č. 2:	Vývoj ťažby surovín na povrchu (v tis. m ³).....	28
Obrázok č. 3:	Vývoj ťažby hnedého uhlia a lignitu (v kt)	28
Obrázok č. 4:	Vývoj ťažby ropy vrátane gazolínu	34
Obrázok č. 5:	Vývoj ťažby zemného plynu	35
Obrázok č. 6:	Vývoj ťažby rúd	37
Obrázok č. 7:	Vývoj ťažby magnezitu	40
Obrázok č. 8:	Vývoj ťažby soli	42
Obrázok č. 9:	Vývoj ťažby stavebného kameňa.....	43
Obrázok č. 10:	Vývoj ťažby štrkopieskov a pieskov	45
Obrázok č. 11:	Vývoj ťažby tehliarskych surovín	46
Obrázok č. 12:	Vývoj ťažby vápencov a cementárskych surovín	48
Obrázok č. 13:	Vývoj ťažby vápencov pre špeciálne účely	49
Obrázok č. 14:	Vývoj ťažby vysoko percentných vápencov	50
Obrázok č. 15:	Vývoj ťažby ostatných surovín.....	51
Obrázok č. 16:	Vývoj pracovnej úrazovosti za roky 2000 až 2008	53

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1:	Prehľad príjmu do štátneho rozpočtu a rozpočtu obcí z úhrad za dobývacie priestory (v Sk)	16
Tabuľka č. 2:	Prehľad príjmu do štátneho rozpočtu a do environmentálneho fondu z úhrad za vydobyté nerasty (v Sk).....	16
Tabuľka č. 3:	Prehľad príjmu do štátneho rozpočtu a do environmentálneho fondu z úhrad za uskladňovanie plynov (v Sk).....	17
Tabuľka č. 4:	Celková ťažba hnedého uhlia na Bani Dolina	31
Tabuľka č. 5:	Odbytová ťažba hnedého uhlia na Bani Dolina.....	31
Tabuľka č. 6:	Odbyt uhlia v r. 2008 na Bani Dolina	32
Tabuľka č. 7:	Priemerný evidovaný počet pracovníkov pri ťažbe uhlia na Bani Dolina.....	32
Tabuľka č. 8:	Celkový počet odpracovaných pracovných zmien pri ťažbe uhlia na Bani Dolina.....	33
Tabuľka č. 9:	Vývoj zamestnanosti a úrazovosti pri ťažbe uhlia na Bani Dolina	33
Tabuľka č. 10:	Prehľad ťažby rúd v Slovenskej banskej spoločnosti, s.r.o. Hodruša Hámre.....	37